

การพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย
และเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย

นางสาวปาริฉัตร พลสมบัติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

THE DEVELOPMENT OF THAI LANGUAGE ORAL READING DRILLS BASED ON PHONETICS PRINCIPLES
TO ENHANCE THAI PRONUNCIATION ABILITY AND ATTITUDES TOWARDS THAI PRONUNCIATION
FOR SEVENTH GRADE STUDENTS USING THAI-KHMER DIALECT

Miss Parichat Polsombat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Teaching Thai Language
Department of Curriculum and Instruction
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2012
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อ
การออกเสียงภาษาไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้
ภาษาเขมรถิ่นไทย

โดย

นางสาวปาริฉัตร พลสมบัติ

สาขาวิชา

การสอนภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ แข็งขัน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ แข็งขัน)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ อัญชสีนุกุล)

ปาริฉัตร พลสมบัติ : การพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย. (THE DEVELOPMENT OF THAI LANGUAGE ORAL READING DRILLS BASED ON PHONETICS PRINCIPLES TO ENHANCE THAI PRONUNCIATION ABILITY AND ATTITUDES TOWARDS THAI PRONUNCIATION FOR SEVENTH GRADE STUDENTS USING THAI-KHMER DIALECT) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร.พรทิพย์ แข็งขัน, 182 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย 2) เพื่อประเมินแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทย ที่พัฒนาขึ้น โดยเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย และมีปัญหาการออกเสียงภาษาไทย ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนนางมุดวิทยา อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 20 คน เวลาในการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ 6 สัปดาห์ รวม 18 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย และแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และทดสอบค่า t (t - test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ ที่พัฒนาขึ้น มีจำนวนทั้งหมด 20 ชุด ได้แก่ ชุดฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะต้น จำนวน 5 ชุด ชุดฝึกอ่านออกเสียงสระ จำนวน 10 ชุด ชุดฝึกอ่านออกเสียงวรรณยุกต์ จำนวน 4 ชุด และชุดฝึกอ่านออกเสียงประโยคและข้อความ จำนวน 1 ชุด 2) หลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา.....หลักสูตรและการสอน..... ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา.....การสอนภาษาไทย..... ลายมือชื่อ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา.....2555.....

5483384427 : MAJOR TEACHING THAI LANGUAGE

KEYWORDS : THAI LANGUAGE ORAL READING DRILLS / THAI PRONUNCIATION ABILITY / ATTITUDES TOWARDS THAI PRONUNCIATION / THAI-KHMER DIALECT

PARICHAT POLSOMBAT : THE DEVELOPMENT OF THAI LANGUAGE ORAL READING DRILLS BASED ON PHONETICS PRINCIPLES TO ENHANCE THAI PRONUNCIATION ABILITY AND ATTITUDES TOWARDS THAI PRONUNCIATION FOR SEVENTH GRADE STUDENTS USING THAI-KHMER DIALECT. ADVISOR : ASST. PROF. PORNTIP KHAENGKHAN, Ph.D., 182 pp.

The purposes of this research were 1) to develop the Thai language oral reading drills based on phonetics principles for seventh grade students using Thai-Khmer dialect. 2) to investigate the quality of the developed Thai language oral reading drills by comparing Thai pronunciation abilities and attitudes towards Thai pronunciation between before and after using the developed Thai language oral reading drills. The subjects were 20 seventh grade students using Thai-Khmer dialect and having Thai pronunciation problems in the academic year of 2012 at Nangmud Wittaya School in Kap Choeng district, Surin province. The duration of the experiment was 6 weeks, 18 hours. The instruments for data collection were Thai pronunciation ability tests and attitudes towards Thai pronunciation tests. The data was analyzed by arithmetic means (\bar{x}), standard deviation (s) and a t-test.

The results were as follows: 1) The developed Thai language oral reading drills comprised of 20 drills: 5 consonants oral reading drills, 10 vowels oral reading drills, 4 tone marks oral reading drills and 1 sentences and text oral reading drill. 2) After using Thai language oral reading drills based on phonetics principles, the subjects had Thai pronunciation ability and attitudes towards Thai pronunciation higher than before using at a .05 level of significance.

Department : Curriculum and Instruction

Student's Signature:

Field of Study : Teaching Thai Language

Advisor's Signature:

Academic Year : 2012

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาอย่างเปี่ยมล้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ แข็งขัน ครูผู้มอบความปรารถนาดีแก่ศิษย์เสมอมา กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของงานวิจัยอย่างดียิ่ง จนสำเร็จจุลวงด้วยดี ตลอดจนให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิต และประสบการณ์ที่มีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงในความเมตตาของท่านมาในโอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ อัญชลินุกูล กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ชาญชัย คงเพ็ชรธรรม อาจารย์ ดร.ภาสพงศ์ ผิวพอใช้ และอาจารย์ มนสิการ เสงสุวรรณ ที่กรุณาสละเวลาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้อำนวยการศรีสุนทร ส่งเสริม อาจารย์พิราวรรณ โฉลกิติ ที่ให้การต้อนรับ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยตลอดการเก็บข้อมูล ขอบคุณนักเรียนโรงเรียนแנגมุดวิทยา ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและเก็บข้อมูลวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณदनัย จารุวัฒน์ประดิษฐ์ ที่คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี อาทิ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ งานกราฟิก รวมถึงการจัดทำภาพประกอบแบบฝึก

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษา และให้ความรัก ความห่วงใยและกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน ขอขอบคุณพี่สาวผู้ร่วมทุกข์ร่วมสุข ประภาสินี ปิงใจ และธนชพร พุ่มภชาติ ที่คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และเป็นกำลังใจให้กันตลอดมา ขอขอบคุณเพื่อนพินพนธ์ คงวิจิตต์ ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และทำให้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยของผู้วิจัยมีสีสันขึ้น และขอบคุณกัลยาณมิตรทุกคนที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลืออย่างดีเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. คำถามการวิจัย.....	5
3. วัตถุประสงค์.....	5
4. สมมติฐานการวิจัย.....	6
5. ขอบเขตการวิจัย.....	7
6. คำจำกัดความการวิจัย.....	8
7. ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
1. การพัฒนาแบบฝึก.....	11
1.1 ความหมายและความสำคัญของแบบฝึก.....	11
1.2 ส่วนประกอบของแบบฝึก.....	11
1.3 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี.....	12
1.4 ประโยชน์ของแบบฝึก.....	13
1.5 หลักการพัฒนาแบบฝึก.....	13
1.6 ขั้นตอนการพัฒนาแบบฝึก.....	14
1.7 แนวทางการฝึกทักษะปฏิบัติ.....	14
2. สัทศาสตร์.....	17

2.1	ความหมายของสัทศาสตร์.....	17
2.2	ประโยชน์ของสัทศาสตร์.....	17
2.3	ตำแหน่งของการเกิดเสียง.....	19
2.4	ลักษณะการออกเสียงพยัญชนะ.....	20
2.5	ลักษณะการออกเสียงสระ.....	22
2.6	ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์.....	22
2.8	สัทอักษรสำหรับบันทึกภาษาไทย.....	23
2.8	หน่วยเสียงและคู่เทียบเสียง.....	24
2.9	วิธีการแก้ไขปัญหาการออกเสียงโดยใช้หลักการทางสัทศาสตร์.....	25
3.	เจตคติและการวัดเจตคติ.....	30
3.1	ความหมายและลักษณะของเจตคติ.....	30
3.2	องค์ประกอบของเจตคติ.....	30
3.3	ประโยชน์ของเจตคติ.....	31
3.4	การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาเจตคติ.....	32
3.5	การวัดเจตคติ.....	34
4.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
4.1	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสัทศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา การออกเสียง.....	36
4.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบฝึกออกเสียง.....	37
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
1.	ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์.....	42
2.	ขั้นตอนที่ 2 การประเมินแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์.....	53
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
1.	ผลการพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์.....	60
2.	ผลการประเมินแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์.....	65
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
1.	สรุปผลการวิจัย.....	68

2. อภิปรายผลการวิจัย.....	73
3. ข้อเสนอแนะ.....	75
รายการอ้างอิง.....	77
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	83
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเบื้องต้น.....	85
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	88
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	102
ภาคผนวก จ แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์.....	106
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS.....	179
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	182

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สัทอักษรไทย.....	24
2	จำนวนและร้อยละของครูภาษาไทยผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเสียงที่เป็นปัญหา สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย.....	43
3	โครงสร้างของแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์.....	46
4	ลักษณะของข้อความในแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยจำแนกตาม องค์ประกอบ.....	56
5	แบบแผนการทดลอง.....	58
6	ผลการพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องของแบบฝึกอ่านออกเสียง ภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	65
7	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการออกเสียง ภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกฯ.....	67
8	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อการออกเสียง ภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกฯ.....	67
9	ค่าความยากง่าย p และค่าอำนาจจำแนก r รายข้อของแบบวัดความสามารถใน การออกเสียง ภาษาไทย (pre - test).....	103
10	ค่าความยากง่าย p และค่าอำนาจจำแนก r รายข้อของแบบวัดความสามารถใน การออกเสียง ภาษาไทย (post - test).....	104
11	ค่าอำนาจจำแนก t รายข้อของแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย.....	105

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 ลำดับขั้นตอนในการวิจัยเพื่อพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย.....	41

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาประกอบด้วยเสียงและความหมาย เสียงจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในภาษา การอ่านออกเสียงเป็นวิธีการสื่อสารทางหนึ่งที่เป็นจำเป็นสำหรับมนุษย์ โดยใช้เสียงเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดสาร ที่เป็นตัวหนังสือไปยังผู้รับสาร การออกเสียงไม่ถูกต้อง จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจผิดได้ ดังที่ อนุวงศ์ นาคสวัสดิ์ (2539: 15) กล่าวว่า การใช้ภาษาในปัจจุบันพบว่าแทบทุกวงการประสบปัญหาในการสื่อสารอยู่มาก ส่วนหนึ่งของปัญหาที่พบคือ การพูดไม่ชัด ออกเสียงเพี้ยน ไม่ถูกต้องตามฐานกรณ์ที่เกิดเสียงของภาษา ทำให้ผู้ฟังรำคาญ ฟังไม่เข้าใจ หรืออาจเข้าใจผิดได้ ดังนั้น จึงควรออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน เพื่อให้การสื่อสารบรรลุผลได้ตามจุดมุ่งหมาย โดยไม่เกิดปัญหาในการสื่อสาร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 5) ได้ระบุคุณภาพของผู้เรียน เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีสาระที่เกี่ยวข้องกับการอ่านออกเสียงว่า “อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย” หากพิจารณาตัวชี้วัดในแต่ละชั้นพบว่า การอ่านออกเสียง เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของสาระที่ 1 การอ่าน ทุกชั้นในช่วงชั้นที่ 3 หรือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงให้เห็นว่า กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับการอ่านออกเสียงของผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 3 เป็นอย่างมาก เมื่อสำเร็จการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 ผู้เรียนต้องอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้

การจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนต้องใช้ภาษาไทยมาตรฐานเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนและผู้สอน หากผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษาไทยมาตรฐานได้ ก็จะเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ได้ ดังคำกล่าวของชวน หลีกภัย (2547: 38) ที่กล่าวถึงประสบการณ์ในการใช้ภาษาถิ่นสรุปได้ว่า ตอนเด็กใช้ภาษาถิ่นจนเคยชิน ไม่เคยใช้ภาษาไทยมาตรฐาน แม้กระทั่งไปโรงเรียนยังใช้ภาษาถิ่นกับครู เมื่อเข้าเรียนชั้น ม.1

ถูกบังคับให้ใช้ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เพื่อนร่วมห้องต้องลาออกจากโรงเรียน เพราะไม่สามารถใช้ภาษาไทยมาตรฐานได้ ประสบการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การใช้ภาษาไทยมาตรฐานให้ถูกต้อง มีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ การใช้ภาษาถิ่นจนเคยชิน ก็เป็นปัญหาหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ภาษามีหน่วยเสียงที่มีความสำคัญต่อความหมาย เมื่อออกเสียงไม่ถูกต้อง อาจทำให้เข้าใจความหมายของคำคลาดเคลื่อนไปด้วย ดังที่ วัฒนะ บุญจับ (2538: 22) กล่าวไว้สรุปได้ว่า หน่วยเสียงเป็นสิ่งที่บ่งบอกความหมายของคำและภาษา ทำให้เจ้าของภาษาเข้าใจความหมายของถ้อยคำที่พูดกันได้ ถ้าออกเสียงผิดหน่วยเสียงหรือต่างหน่วยเสียงกัน จะทำให้คำและข้อความมีความหมายต่างกัน ส่งผลให้ไม่อาจเข้าใจความหมายของคำในภาษาได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ การออกเสียงผิด ยังอาจเป็นเหตุนำไปสู่การเขียนผิดอีกด้วย ดังที่ ประสงค์ ราชณสุข (2535: 23-24) กล่าวถึงประสบการณ์ที่เคยพบ สรุปได้ว่า เด็กบางคนเขียนตามที่ตนออกเสียง เช่น ตึงเคียด (ตึงเคียด) กะโปง (กระโปรง) อ่อนเพี้ย (อ่อนเพ็ญ) เป็นต้น หากออกเสียงผิดจนเคยชินจะทำให้เข้าใจผิด และส่งผลให้เขียนผิดตามไปด้วย

ปัญหาส่วนใหญ่ในการอ่านออกเสียง เกิดจากผู้อ่านไม่เอาใจใส่ ไม่ระมัดระวังที่จะออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน ส่งผลให้ใช้ฐานกรณ์ในการผลิตเสียงคลาดเคลื่อนไป หรือไม่สมบูรณ์แบบตามการออกเสียงมาตรฐานในภาษา (วัฒนะ บุญจับ, 2538: 26) ปัญหาส่วนใหญ่ในการอ่านออกเสียงของเด็กท้องถิ่น คือ ผู้ออกเสียงไม่สามารถออกเสียงบางเสียงในภาษาไทยมาตรฐานได้ เนื่องจากเด็กที่อยู่ต่างท้องถิ่นเคยชินกับการใช้ภาษาถิ่นของตน ซึ่งมีส่วนแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐาน ดังที่ อนงค์ นาคสวัสดิ์ (2539: 16-17) กล่าวว่า ภาษาบางท้องถิ่นอาจไม่มีเสียงที่ตรงกับภาษาไทยมาตรฐาน เช่น เสียง ง คนไทยที่อยู่ภาคใต้มักออกเสียงผิดเป็นเสียง ฮ เสียง ช ชาวเหนือและชาวอีสานบางแห่งจะออกเสียงผิดเป็นเสียง ซ ด้วยความเคยชิน เสียงที่ควบบกับ ว ออกเสียงเป็นสระอัวประสมอยู่ด้วย เพราะภาษาท้องถิ่นบางแห่งไม่มีเสียงควบล้ำกับเสียง ว เป็นต้น สอดคล้องกับที่ วรรณิการ์ พวงเกษม (2535: 28-30) กล่าวว่า อุปสรรคประการหนึ่งในการสอนอ่านออกเสียง คือ นักเรียนใช้ภาษาถิ่นของตนจนเคยชินจะออกเสียงสระพยัญชนะบางตัวไม่ได้ ทำให้เพี้ยนจากภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้อ่านออกเสียงผิดตามลักษณะของภาษาถิ่น

กล่าวโดยสรุป ปัญหาการอ่านออกเสียงที่เกิดจากการใช้ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวัน มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังจะเห็นได้จาก ผลการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่า โรงเรียนตามแนวชายแดนทั้งสิ้น 880 แห่ง อาทิ จังหวัดเชียงราย จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัด

สุรินทร์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ฯลฯ มีนักเรียนใช้ภาษาถิ่นเกินกว่าร้อยละ 50 ทำให้ผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาตกต่ำ ปัญหาดังกล่าวเป็นจุดอ่อนในระบบการศึกษามานาน และจากการวิจัยของธนาคารโลกยังพบว่า กลุ่มเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำมากกว่ากลุ่มอื่น คือ เด็กที่อยู่ตามแนวชายแดน ซึ่งไม่ได้พูดภาษาไทยเป็นภาษาหลัก ครอบครัวมีการศึกษาไม่สูง และมาจากครอบครัวที่ยากจน (ผู้จัดการออนไลน์, 2552) สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับผลการสอบ O-Net และสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือ NT ของ ผู้อำนวยการวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ว่า สาเหตุที่เด็กไทยอ่านไม่ออกหรืออ่านไม่คล่อง ประการหนึ่งเกิดจากเด็กไม่พูดภาษาไทยมาตรฐานที่บ้าน เด็กกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะพูดภาษาถิ่น อาทิ ภาษาอีสาน ภาษาส่วย ภาษาเขมร ฯลฯ เมื่อมาโรงเรียนทำให้เด็กไม่กล้าอ่าน หรือพูดภาษาไทยมาตรฐาน (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2553)

นอกจากนี้ ปัญหาดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจาก เด็กที่ใช้ภาษาถิ่นขาดเจตคติที่ดีต่อการออกเสียงภาษาไทยมาตรฐาน เพราะไม่ได้ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน จึงไม่เห็นความสำคัญของการออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานให้ถูกต้อง เจตคติเป็นแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของ หรือความคิดที่อาจจะเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีเจตคติบวกก็จะมีพฤติกรรมที่เผชิญกับสิ่งนั้น แต่ถ้ามีเจตคติทางลบก็จะหลีกเลี่ยงสิ่งนั้น (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2541: 366) เด็กที่เรียนภาษาจะมีเจตคติที่ดีต่อภาษาแม่ ยอมรับและใช้สื่อสารอย่างเป็นธรรมชาติ หากต้องเรียนภาษาที่สองอาจมีความรู้สึกต้องฝืนพยายาม และไม่ชอบเท่ากับการเรียนภาษาแม่ ซึ่ง Gardner และ Lambert (1972 อ้างถึงใน ศรีวิไล พลมณี, 2545: 102) กล่าวว่า เจตคติมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษา เจตคติจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนรู้ภาษาที่สอง

ภาคอีสานตอนล่างของประเทศไทยหรืออีสานใต้ เป็นบริเวณหนึ่งที่อิทธิพลภาษาถิ่นส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะเป็นพื้นที่ที่มีนักเรียนใช้ภาษาถิ่นเป็นจำนวนมาก อีสานใต้ ประกอบด้วย 9 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ โยธาธร ชัยภูมิ และร้อยเอ็ด เป็นเขตของกลุ่มชนที่พูดภาษามอญเขมร ตระกูลออสโตรเอเชียติกเป็นส่วนใหญ่ มีผู้พูดภาษาเขมรถิ่นไทยจำนวนถึงกว่า 1 ล้าน 4 แสนคน หรือประมาณร้อยละ 13 มีผู้พูดภาษาเขมรถิ่นไทยหนาแน่นในเขตจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2548: 39) ดังนั้น การใช้ภาษาถิ่นของนักเรียนในสามจังหวัดนี้ จึงเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ ดังที่ สุวิไล เปรมศรีรัตน์ (2541: 21-22) กล่าวว่า

จังหวัดทั้งสามเป็นเขตที่มีผลการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมากที่สุดเขตหนึ่งในประเทศ สาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งเกิดจากการที่นักเรียนส่วนใหญ่ในเขตนี้พูดภาษาเขมรหรือส่วยเป็นภาษาที่หนึ่ง ทำให้ไม่สามารถเข้าใจภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนได้อย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้ว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนจากการสอบ O-Net ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปี พ.ศ. 2552 ของสามจังหวัดดังกล่าว มีคะแนนอยู่ใน 15 อันดับท้ายของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีประชากรที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยเป็นส่วนใหญ่ มีค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ตีตกอยู่ใน 10 อันดับท้ายของประเทศ ในปี พ.ศ. 2551-2552 ต่อเนื่องกันถึง 2 ปี (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2553: 15)

ปัญหาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่น เป็นปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งควรได้รับการแก้ไข หากนักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่น สามารถอ่านออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานได้อย่างถูกต้องชัดเจน จะทำให้อ่านหนังสือได้คล่อง เข้าใจหน่วยเสียงสำคัญในภาษาไทย ส่งผลต่อการเข้าใจความหมายของคำ และมีส่วนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อไป

แบบฝึกเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ยิมนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการอ่านออกเสียง แบบฝึกอ่านออกเสียงส่วนใหญ่สร้างขึ้นโดยไม่ได้นำความรู้ทางสัทศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับเสียงพูดมากที่สุดมาใช้ ดังนั้น จึงแก้ไขปัญหาการอ่านออกเสียงไม่ตรงจุด เพราะนักเรียนผู้ใช้แบบฝึกไม่ทราบหลักและวิธีการออกเสียงที่ถูกต้อง การอ่านออกเสียงจึงยังคงเป็นปัญหาสำหรับผู้ใช้ภาษาถิ่นมาอย่างต่อเนื่อง

สัทศาสตร์ (phonetics) เป็นสาขาย่อยของภาษาศาสตร์ เป็นวิชาที่ว่าด้วยการศึกษาเรื่องเสียงของมนุษย์ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งครอบคลุมถึงการศึกษารายละเอียดของกระบวนการต่างๆ ในการผลิตเสียง อวัยวะต่างๆ ที่ทำให้เกิดเสียงในภาษา ประเภทต่างๆ ของเสียงที่เกิดขึ้น ตลอดจนจลนศาสตร์ทางฟิสิกส์และบทบาทของเสียงในภาษา (อมร ทวีศักดิ์, 2542: 2) นักสัทศาสตร์จึงทราบว่า ลักษณะปกติของเสียงเป็นอย่างไร และสามารถวิจัยได้ว่าเสียงที่ผิดปกติมีความผิดปกติในแง่ใด มีสาเหตุมาจากอะไร เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในการออกเสียงได้ถูกต้อง (นันทนา รณเกียรติ, 2554: 3-7) ดังนั้น หากนำหลักสัทศาสตร์มาใช้ในการพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียง จึงน่าจะเป็นการแก้ปัญหาการอ่านออกเสียงได้อย่างได้ผลและตรงจุด ดังจะเห็นได้จาก งานวิจัยเรื่อง การประเมินประสิทธิผลกลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก้เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย: สัทสัมพันธ์เสียงสระ และเสียงพยัญชนะ ของ จิรประภา บุญพรหม (2551) ที่ศึกษาพบว่า กลยุทธ์สัทศาสตร์ที่ใช้ใน

การสอนออกเสียงภาษาฝรั่งเศสเพื่อแก้ปัญหาการออกเสียงของผู้เรียนชาวไทย ส่งผลโดยตรงต่อการแก้ไข การออกเสียงสัทสัมพันธ์ เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และต่อทักษะการอ่านออกเสียงภาษาฝรั่งเศส กล่าวคือ หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สัทศาสตร์เป็นวิชาที่มีประโยชน์โดยตรงต่อการแก้ไข ปัญหา การออกเสียง

อย่างไรก็ตาม เมื่อศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทย สำหรับ นักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งไม่ได้นำหลักสัทศาสตร์มาเน้น กรอบแนวคิดในการพัฒนาแบบฝึก ส่วนงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ ซึ่งใช้ทฤษฎีในการพัฒนา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา หรือนักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่น มลายูเป็นภาษาแม่ (สุนทรลักษณ์ วรณชาติ, 2549; จุไรภรณ์ จันทร์จิตตะการ, 2541) ดังนั้น ผู้วิจัยจึง สนใจพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกเสียง ภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็น ท้องถิ่นที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยในการสื่อสาร โดยมุ่งหวังว่า แบบฝึกที่พัฒนาขึ้นนี้จะช่วยแก้ไข ปัญหา การออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานของนักเรียนในท้องถิ่นที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยได้

2. คำถามการวิจัย

แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบและลักษณะ เป็นอย่างไร และสามารถพัฒนาการออกเสียงภาษาไทยและปรับเปลี่ยนเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยได้หรือไม่ อย่างไร

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย
2. เพื่อประเมินแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจาก
 - 2.1 การเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์

2.2 การเปรียบเทียบเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์

4. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ พิจารณาจากแนวคิดและผลการวิจัยดังต่อไปนี้

นันทนา วัฒนเกียรติ (2554: 9-10) กล่าวว่า สัทศาสตร์ช่วยรักษาผู้ที่มีปัญหาในการออกเสียง เนื่องจากสัทศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติของเสียงที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง ลักษณะทางกายภาพของเสียง และการรับฟังเสียง ดังนั้น นักสัทศาสตร์จึงสามารถวิจัยได้ว่าเสียงที่ผิดปกตินั้น มีความผิดปกติอย่างไร มีสาเหตุจากอะไร เมื่อทราบสาเหตุของความผิดปกติของเสียง จึงทำให้แก้ปัญหาการออกเสียงได้ถูกต้อง

พลอยสิริ มากมณี (2538) ได้ศึกษาผลการฝึกออกเสียงโดยใช้สัทศาสตร์ที่มีต่อการออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีภาษาถิ่นมลายูเป็นภาษาแม่ พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ฝึกออกเสียงโดยใช้สัทศาสตร์ มีความสามารถในการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด พยัญชนะกัก หลังการฝึกสูงกว่ากลุ่มที่ฝึกโดยการสอนปกติ

จิรประภา บุญพรหม (2551) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิผลกลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก้เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย พบว่า หลังการทดลองโดยใช้กลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก้ ผู้เรียนมีความสามารถในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสสูงกว่าก่อนการทดลอง

จิรประภา บุญพรหม (2553) ได้ศึกษาผลของการเสริมกลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก้ต่อพัฒนาการในการออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย พบว่า หลังการทดลองโดยเสริมกลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก้ ผู้เรียนมีความสามารถในการออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ภาษาฝรั่งเศสสูงกว่าก่อนการทดลอง และมีพัฒนาการมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนโดยเสริมกลยุทธ์ในทุกด้านที่ทดสอบ

อานงค์ ใจริงกา (2547) ได้พัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว พบว่า หลังการใช้แบบฝึกนักเรียนมีทักษะการอ่านออกเสียงสูงกว่าก่อนการใช้ และมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับสูง

อัจฉรา วงศ์ชนะ (2552) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดฝึกทักษะภาษาถิ่นเหนือที่มีต่อการอ่านภาษาถิ่นเหนือและเจตคติทางการเรียนภาษาถิ่นเหนือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า หลังเรียนนักเรียนมีทักษะการอ่านภาษาถิ่นเหนือและเจตคติทางการเรียนภาษาถิ่นเหนือสูงกว่าก่อนเรียน

แนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า สัทศาสตร์สามารถนำมาใช้แก้ไขปัญหาการออกเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การใช้แบบฝึกยังมีส่วนช่วยให้ผู้ฝึกมีเจตคติดีขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. หลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. หลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย และมีปัญหาการออกเสียงภาษาไทย ในจังหวัดสุรินทร์

5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย และมีปัญหาการออกเสียงภาษาไทย โรงเรียนนางมุกวิทยุ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 20 คน

5.2 ตัวแปรในการวิจัย

5.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยที่พัฒนาขึ้นตามหลักสัทศาสตร์

5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย
2. เจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย

6. คำจำกัดความการวิจัย

แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ หมายถึง แบบฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ในภาษาไทย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดทางสัทศาสตร์ของ พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2547) โดยมีหลักการเบื้องต้น ดังนี้

- 1) ระบบการควบคุมลมหายใจ ฝึกใช้ลมหายใจออกในการเปล่งเสียงแทนการใช้ลมหายใจเข้า
- 2) สัทสมบัติของสระ ฝึกสระที่มีสัทสมบัติเด่นชัดก่อน โดยเริ่มต้นฝึกจากสระอา
- 3) สัทลักษณะของพยัญชนะ ฝึกจากเสียงระเบิดและนาสิก ฐานกรณ์ริมฝีปากก่อน ฐานกรณ์อื่น
- 4) ลักษณะพยางค์ ฝึกพยางค์เปิดก่อนพยางค์ปิด
- 5) การพัฒนาระดับวรรณยุกต์ ฝึกเสียงวรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอกก่อน วรรณยุกต์อื่น
- 6) การเพิ่มความซับซ้อนทางเสียง ฝึกเสียงที่พัฒนาง่ายและมีความซับซ้อนน้อยก่อน เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาเสียงยาก โดยใช้เสียงที่คุ้นเคยแล้วเป็นแนวเทียบในการฝึก

ความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการออกเสียง พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ในภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาไทยที่ใช้กันเป็นมาตรฐานได้ถูกต้องชัดเจน วัดได้จากคะแนนการทำแบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากคำในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทยวิจิตรภาษาและวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ

เจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการออกเสียงภาษาไทย วัดได้จากคะแนนการทำแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดเกี่ยวกับเจตคติของ Triandis (1971: 6-7) ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม

ภาษาเขมรถิ่นไทย หมายถึง ภาษาเขมรพื้นบ้านที่พูดในประเทศไทย หรือภาษาเขมรสูง

นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 33 สุรินทร์ กระทรวงศึกษาธิการ และสามารถอ่านออกเขียนได้ในระดับหนึ่ง

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับผู้เรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย
2. ได้แนวทางการพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงโดยใช้หลักสัทศาสตร์ ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงในลักษณะอื่นๆ ได้
3. ได้แนวทางการพัฒนาเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียน ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์กับการพัฒนาเจตคติด้านอื่นๆ ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาแบบฝึก

- 1.1 ความหมายและความสำคัญของแบบฝึก
- 1.2 ส่วนประกอบของแบบฝึก
- 1.3 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี
- 1.4 ประโยชน์ของแบบฝึก
- 1.5 หลักการพัฒนาแบบฝึก
- 1.6 ขั้นตอนการพัฒนาแบบฝึก
- 1.7 แนวทางการฝึกทักษะปฏิบัติ

2. สัทศาสตร์

- 2.1 ความหมายของสัทศาสตร์
- 2.2 ประโยชน์ของสัทศาสตร์
- 2.3 ตำแหน่งของการเกิดเสียง
- 2.4 ลักษณะการออกเสียงพยัญชนะ
- 2.5 ลักษณะการออกเสียงสระ
- 2.6 ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์
- 2.7 สัทอักษรสำหรับบันทึกภาษาไทย
- 2.8 หน่วยเสียงและคู่เทียบเสียง
- 2.9 วิธีการแก้ไขปัญหาการออกเสียงโดยใช้หลักการทางสัทศาสตร์

3. เจตคติและการวัดเจตคติ

3.1 ความหมายและลักษณะของเจตคติ

3.2 องค์ประกอบของเจตคติ

3.3 ประโยชน์ของเจตคติ

3.4 การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาเจตคติ

3.5 การวัดเจตคติ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาการออกเสียง

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบฝึกออกเสียง

1. การพัฒนาแบบฝึก

1.1 ความหมายและความสำคัญของแบบฝึก

แบบฝึก หมายถึง สื่อที่สร้างขึ้นให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม เพื่อเป็นการเสริมเพิ่มเติมความรู้และประสบการณ์ ฝึกฝนให้เกิดความรู้ความเข้าใจและความชำนาญในเรื่องนั้นๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น จนนักเรียนมีคุณลักษณะตามที่ต้องการ (สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2547: 32; สุกนธ์ สินธพานนท์, 2552: 88)

แบบฝึกมีความสำคัญในการช่วยเสริมสร้างทักษะของนักเรียน ให้เกิดการเรียนรู้จนประสบความสำเร็จ ดังที่ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 32) และสุกนธ์ สินธพานนท์ (2552: 88) กล่าวสรุปได้ว่า แบบฝึกมีความสำคัญต่อนักเรียนในการช่วยเสริมสร้างทักษะให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้น ทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ส่วนประกอบของแบบฝึก

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 42) กล่าวถึงส่วนประกอบของแบบฝึก ดังนี้

1) คู่มือการใช้แบบฝึก เป็นเอกสารสำคัญประกอบการใช้แบบฝึกว่าใช้เพื่ออะไร และมีวิธีการใช้อย่างไร เช่น ใช้เป็นงานฝึกทำยบทเรียน ใช้เป็นการบ้าน หรือใช้สอนซ่อมเสริม ควรประกอบด้วย

- 1.1) ส่วนประกอบของแบบฝึก ระบุว่าแบบฝึกชุดนี้ มีกี่ชุด อะไรบ้าง และส่วนประกอบอื่นๆ เช่น แบบทดสอบ หรือแบบบันทึกผลการประเมิน
- 1.2) สิ่งที่ครูหรือนักเรียนต้องเตรียม (ถ้ามี) เป็นการแจ้งให้ครูหรือนักเรียนเตรียมตัวให้พร้อมล่วงหน้าก่อนเรียน
- 1.3) จุดประสงค์ในการใช้แบบฝึก
- 1.4) ขั้นตอนในการใช้แบบฝึก อธิบายข้อตามลำดับการใช้ อาจเขียนในรูปของแนวทางการสอนหรือแผนการสอนหรือแผนการสอน
- 1.5) เฉลยแบบฝึกแต่ละชุด

2) แบบฝึก เป็นสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวร ควรประกอบด้วย

- 2.1) ชื่อชุดฝึกในแต่ละชุดย่อย
- 2.2) จุดประสงค์
- 2.3) คำสั่ง
- 2.4) ตัวอย่าง
- 2.5) ชุดฝึก
- 2.6) ภาพประกอบ
- 2.7) ข้อทดสอบก่อนและหลังเรียน
- 2.8) แบบประเมินบันทึกผลการใช้

1.3 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

แบบฝึกที่ดีจะช่วยส่งเสริมให้ผู้ใช้แบบฝึกประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ของแบบฝึกได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 41) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีว่า ควรคำนึงถึงหลักการพัฒนาแบบฝึก นักเรียนควรได้ศึกษาด้วยตนเอง มีความครอบคลุม สอดคล้องกับเนื้อหา รูปแบบน่าสนใจ และมีคำสั่งชัดเจน

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2550) กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีเนื้อหาที่นำมาจัดทำแบบฝึกควรเป็นเรื่องที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว มีความหลากหลายเพื่อไม่ให้น่าเบื่อหน่าย เหมาะสมกับระดับชั้น วัย และความสามารถของนักเรียน น่าสนใจ ท้าทายความสามารถ สร้างขึ้นเพื่อฝึกสิ่งที่ได้สอน ไม่ใช่เพื่อทดสอบ มีคำสั่งแจ่มแจ้งง่ายๆ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจวิธีการฝึก ใช้เวลาฝึกแต่ละครั้งไม่มากหรือน้อยเกินไป เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดให้มาก และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างแบบฝึก

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2552: 90) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีสรุปได้ว่า แบบฝึกควรมีความหลากหลาย มีรูปแบบที่สามารถสร้างความสนใจแก่นักเรียน สำนวนภาษาง่ายเหมาะกับวัยของนักเรียน นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากแบบฝึกมาประยุกต์ใช้ได้

ข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีควรครอบคลุมและสอดคล้องกับเนื้อหา มีคำอธิบายชัดเจน ใช้สำนวนภาษาเข้าใจง่ายเหมาะกับวัยของนักเรียน มีรูปแบบหลากหลายน่าสนใจ

นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง นำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากแบบฝึกมาประยุกต์ใช้ได้ คำนึงถึงหลักการพัฒนาแบบฝึก สร้างขึ้นเพื่อฝึกทบทวนไม่ใช่เพื่อทดสอบ กำหนดเวลาฝึกแต่ละครั้งเหมาะสม เปิดโอกาสให้นักเรียนคิด และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างแบบฝึก

1.4 ประโยชน์ของแบบฝึก

แบบฝึกนอกจากจะมีประโยชน์ในการช่วยให้นักเรียนมีความชำนาญจนเกิดเป็นทักษะในเรื่องที่ฝึกมากขึ้น ยังช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสิ่งที่ฝึกมากขึ้น ดังที่ ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2550) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกสรุปได้ว่า แบบฝึกช่วยให้นักเรียนฝึกทักษะในการใช้ภาษาให้ดีขึ้น ช่วยเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน ช่วยให้นักเรียนสามารถทบทวนได้ด้วยตนเอง ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน ช่วยให้นักเรียนฝึกฝนได้เต็มที่นอกเหนือจากที่เรียนในเวลาเรียน ช่วยให้นักเรียนเห็นความก้าวหน้าในตนเอง และช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2552: 88 - 89) กล่าวไว้สรุปได้ว่า แบบฝึกช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามอัตรา ช่วยเสริมให้เกิดทักษะที่คงทนเพราะนักเรียนสามารถฝึกซ้ำหลายๆ ครั้งได้ ช่วยฝึกความรับผิดชอบของนักเรียนเพราะต้องฝึกทบทวนด้วยตนเอง และช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

1.5 หลักการพัฒนาแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกที่เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องนำหลักจิตวิทยาและหลักการเรียนรู้มาเป็นพื้นฐานในการจัดทำแบบฝึก สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 34-35) และสุคนธ์ สินธพานนท์ (2552: 90-92) เสนอทฤษฎีต่างๆ ที่สามารถนำมาเป็นหลักในการพัฒนาแบบฝึก ดังนี้

1) ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's connectionism theory) กล่าวถึง การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยมีหลักการพื้นฐานว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ที่ออกมาในรูปแบบต่างๆ โดยการลองผิดลองถูก (trial and error) จนกว่าจะพบรูปแบบที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุด ซึ่งได้สรุปเป็นกฎเกณฑ์การเรียนรู้ 3 ประการ ดังนี้

1.1) กฎแห่งความพร้อม (law of readiness) หมายถึง การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อบุคคลมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ

1.2) กฎแห่งการฝึกหัด (law of exercise) หมายถึง การกระทำซ้ำๆ บ่อยๆ ด้วยความเข้าใจทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร แต่หากไม่กระทำซ้ำบ่อยๆ การเรียนรู้นั้นจะไม่คงทนถาวร และอาจลืมได้ในที่สุด

1.3) กฎแห่งผล (law of effect) หมายถึง เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจจะไม่อยากเรียนรู้

2) ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมของสกินเนอร์ (Skinner) มีความเชื่อว่าสามารถควบคุมบุคคลให้ทำตามความประสงค์หรือแนวทางที่กำหนดได้ บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยการกระทำ โดยมีการเสริมแรงเป็นตัวการ เมื่อบุคคลตอบสนองสิ่งเร้าในช่วงเวลาที่เหมาะสม จะช่วยรักษาระดับหรือเพิ่มการตอบสนองให้มากขึ้น

3) ทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย่ (Gagne) มีแนวคิดว่าต้องจัดการเรียนรู้ที่มีระบบเป็นลำดับขั้น และเรียนรู้จากเนื้อหาง่ายไปหายาก การสร้างแบบฝึกจึงควรคำนึงถึงการฝึกตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก

1.6 ขั้นตอนการพัฒนาแบบฝึก

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2550) กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกดังนี้ 1) ศึกษาปัญหาหรือความบกพร่องของนักเรียน 2) ศึกษาหลักจิตวิทยาและหลักการเรียนรู้ 3) ศึกษาเนื้อหาวิชาที่นักเรียนยังบกพร่อง 4) ศึกษาลักษณะของแบบฝึกต่างๆ 5) วางโครงเรื่องเนื้อหาและกำหนดรูปแบบของแบบฝึกให้สัมพันธ์กับโครงเรื่อง 6) สร้างแบบฝึกโดยเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมบรรจุในแบบฝึกให้ครบตามที่กำหนด 7) ให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของแบบฝึก 8) นำแบบฝึกไปทดลองใช้และปรับปรุง 9) นำแบบฝึกไปใช้จริงกับนักเรียน

1.7 แนวทางการฝึกทักษะปฏิบัติ

การใช้หลักและวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะในด้านต่างๆ เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การพัฒนาทักษะนั้นๆ ประสบความสำเร็จ Simpson (1966 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550: 75) กล่าวถึง การพัฒนาทักษะปฏิบัติ จำแนกเป็น 7 ระดับ ดังนี้

1) การรับรู้ของระบบประสาทและกล้ามเนื้อ (Perception) คือ การใช้ระบบประสาททั้งห้า ได้แก่ หู ตา จมูก ปาก และผิวหนัง ในการรับรู้และแปลความหมายสิ่งเร้าที่ประสบ นำมาสัมพันธ์กันเพื่อนำไปปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ

2) ความพร้อมที่จะปฏิบัติ (Set) คือ การเตรียมความพร้อมทางด้านสมอง อารมณ์ และร่างกายที่จะปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ

3) การปฏิบัติตามข้อแนะนำ (Guided Response) คือ การลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบและการลองถูกลองผิด

4) การปฏิบัติจนเป็นนิสัย (Mechanism) คือ การปฏิบัติตามลำดับขั้นได้อย่างต่อเนื่องด้วยความมั่นใจ จนเกิดความเคยชินติดเป็นนิสัย

5) การปฏิบัติที่สลับซับซ้อน (Complex Overt Response) คือ การปฏิบัติกิจกรรมที่สลับซับซ้อนขึ้นโดยไม่ต้องใช้ความคิดมากนัก และกระทำได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ

6) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการ (Adaptation) คือ การปรับเปลี่ยนหรือพลิกแพลงพฤติกรรมการให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

7) การสร้างพฤติกรรมการใหม่ (Origination) คือ การสร้างพฤติกรรมการใหม่ขึ้นมาด้วยตนเองโดยอาศัยการปรับปรุงพฤติกรรมการเก่าที่เคยทำมา

Dave (1970) เสนอการพัฒนาทักษะปฏิบัติ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1) การเลียนแบบ (Imitation) คือ การรับรู้และทำตามคำอธิบายหรือการสาธิต

2) การปฏิบัติตามคำสั่ง (Manipulation) คือ การลงมือฝึกฝนด้วยตนเองจนเกิดความเคยชิน

3) การปฏิบัติอย่างถูกต้อง (Precision) คือ การฝึกฝนจนปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยไม่ต้องใช้ความพยายามมากนัก

4) การแสดงทักษะปฏิบัติ (Articulation) คือ การสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และมั่นใจมากขึ้น

5) การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) คือ การสามารถปฏิบัติได้ทันทีโดยอัตโนมัติ

Harrow (1972) เสนอการพัฒนาทักษะปฏิบัติ แบ่งเป็น 6 ระดับ ดังนี้

1) การเคลื่อนไหวเชิงกิริยาสะท้อนกลับ (Reflex Movement) ได้แก่ กิริยาสะท้อนที่สั่งจากประสาทไขสันหลังส่วนหนึ่ง กิริยาสะท้อนที่สั่งจากประสาทไขสันหลังมากกว่าหนึ่งส่วน และกิริยาสะท้อนที่สั่งจากประสาทไขสันหลังและสมองร่วมกัน

2) การเคลื่อนไหวพื้นฐาน (Basic-Fundamental Movements) ได้แก่ การเคลื่อนไหวจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ และการเคลื่อนไหวเชิงบังคับโดยกิริยาสะท้อนหลายอย่างร่วมกัน

3) ความสามารถในการรับรู้ (Perceptual Abilities) ได้แก่ การรับรู้ความแตกต่าง การเคลื่อนไหวของร่างกาย การรับรู้ความแตกต่างด้วยการเห็น การรับรู้ความแตกต่างด้วยการได้ยิน การรับรู้ความแตกต่างด้วยการสัมผัส และความสามารถในการใช้ประสาทรับรู้ร่วมกัน

4) สมรรถภาพทางกาย (Physical Abilities) ได้แก่ ความทนทาน ความแข็งแรง ความยืดหยุ่น และความคล่องตัวในการเคลื่อนไหว

5) การเคลื่อนไหวอย่างมีทักษะ (Skilled Movements) ได้แก่ ทักษะการปรับตัวในการเคลื่อนไหวที่ทำได้ง่าย ทักษะการปรับตัวในการเคลื่อนไหวที่ทำได้ไปพร้อมๆ กัน และทักษะการปรับตัวในการเคลื่อนไหวที่มีลักษณะซับซ้อนมาก

6) การสื่อสารที่อาศัยทักษะในการแสดงออก (Non-Discursive Communication) ได้แก่ การเคลื่อนไหวในเชิงแสดงออก และการเคลื่อนไหวในเชิงตีความ

แนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติของนักวิชาการแต่ละท่านมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงเลือกใช้แนวทางการฝึกทักษะปฏิบัติของ Dave (1970) เพราะมีความซับซ้อนน้อย สามารถปฏิบัติได้ง่าย จึงเหมาะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้

2. สัทศาสตร์

2.1 ความหมายของสัทศาสตร์

สัทศาสตร์ (phonetics) เป็นสาขาย่อยของภาษาศาสตร์ เป็นวิชาที่ว่าด้วยการวิเคราะห์ และศึกษาเรื่องเสียงพูดโดยเฉพาะ โดยไม่คำนึงว่าเสียงนั้นๆ จะปรากฏอยู่ในภาษาใด มีการศึกษาเกี่ยวกับ ลักษณะธรรมชาติของเสียง ในแง่อวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงและการทำงานของอวัยวะต่างๆ รวมทั้ง ศึกษาลักษณะทางกายภาพของคลื่นเสียง การรับฟังเสียงของหู การทำงานของประสาทสมองในการทำให้เกิดความเข้าใจในเสียงที่ได้ยิน นันทนา วัฒนเกียรติ (2554: 1-5) กล่าวว่า วิชาสัทศาสตร์แบ่งออกเป็น 3 สาขาย่อย ได้แก่

1) สรีรศาสตร์ (Articulatory phonetics) ศึกษาเกี่ยวกับอวัยวะในการออกเสียงและการทำงานของอวัยวะเหล่านั้นอย่างละเอียด โดยจะศึกษาลักษณะการทำงานของปอด กล่องเสียงและเส้นเสียง ลิ้น ฟัน การยกขึ้นลงของเพดานอ่อน การเคลื่อนไหวของขากรรไกรโดยใช้เครื่องมือต่างๆ มาช่วยในการศึกษา

2) กลศาสตร์ (Acoustic phonetics) ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของคลื่นเสียงในเรื่องต่างๆ เช่น ความถี่ของเสียง ความเข้มของเสียง เป็นต้น โดยใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ช่วยในการศึกษา เช่น เครื่องมือถ่ายภาพเสียง เป็นต้น

3) โสตศาสตร์ (Auditory phonetics) เป็นการศึกษาที่ว่าด้วยการรับฟังของหู ลักษณะทางกายภาพและการทำงานของหู ขณะที่รับคลื่นเสียงผ่านอากาศเข้ามายังหู แล้วส่งต่อไปยังประสาทสมองเพื่อแปลความหมายของเสียงที่ได้ยินต่อไป

ความหมายของสัทศาสตร์ดังกล่าวสรุปได้ว่า สัทศาสตร์เป็นแขนงหนึ่งของภาษาศาสตร์ เป็นวิชาที่ว่าด้วยการวิเคราะห์และศึกษาเรื่องเสียงของมนุษย์โดยเฉพาะ ซึ่งครอบคลุมถึงการศึกษา รายละเอียดของกระบวนการต่างๆ ในการผลิตเสียง อวัยวะต่างๆ ที่ทำให้เกิดเสียงในภาษา และประเภทต่างๆ ของเสียงที่เกิดขึ้น รวมทั้งศึกษาลักษณะทางกายภาพของคลื่นเสียงและการรับฟังเสียงของหู

2.2 ประโยชน์ของสัทศาสตร์

นันทนา วัฒนเกียรติ (2554: 7-10) กล่าวถึงประโยชน์ของวิชาสัทศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

1) ช่วยในการสอนภาษาต่างชาติ เหตุผลที่ทำให้เราออกเสียงภาษาต่างชาติได้ไม่ดี เพราะเสียงบางเสียงไม่มีในภาษาของเราเอง เช่น เสียงต้นพยางค์ในคำว่า thin หรือคำว่า this ซึ่งมีในภาษาอังกฤษแต่ไม่มีในภาษาไทย ดังนั้น คนไทยส่วนมากจะมีปัญหาในด้านการออกเสียงเหล่านั้น การแก้ปัญหาทำได้โดยเน้นให้ผู้เรียนทราบว่า ทำไมผู้เรียนจึงไม่สามารถออกเสียงนั้นได้ และผู้สอนจะใช้วิทยาศาสตร์มาอธิบายให้ผู้เรียนได้ทราบว่า ควรจะทำอย่างไรจึงจะสามารถออกเสียงที่เป็นปัญหาได้ ครูสอนภาษาจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เพราะจะต้องสามารถสังเกตและวินิจฉัยได้ว่านักเรียนออกเสียงอย่างไร ถ้าออกเสียงผิดก็ต้องรู้ว่าผิดอย่างไร และที่สำคัญต้องรู้ว่าเมื่อผิดแล้วต้องแก้ไขอย่างไร หากไม่มีความรู้ทางศาสตร์จะแก้ไขไม่ได้ผลดี

2) ช่วยในการศึกษาระบบเสียงของภาษาต่างๆ การทำวิจัยเกี่ยวกับระบบเสียงของภาษาผู้วิจัยต้องจัดหาผู้บอกภาษา (informant) ซึ่งพูดภาษาที่ศึกษานั้นเป็นภาษาแม่ และต้องจัดเตรียมรายการคำ (word list) ที่จะให้ผู้บอกภาษานั้นออกเสียงให้ฟัง ผู้วิจัยต้องเริ่มต้นด้วยการฟังและจดบันทึกไว้ว่าเสียงที่ได้ยินนั้นคือเสียงอะไร โดยใช้สัญลักษณ์แทนเสียง หรือที่เรียกกันในวิชาวิทยาศาสตร์ว่า สัทอักษร ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งถึงฐานกรณ์และประเภทของเสียงแต่ละเสียง ทั้งนี้ ผู้จดบันทึกต้องมีความสามารถทางการฟังเป็นอย่างดี มิฉะนั้นจะไม่สามารถแยกแยะได้ว่าเสียงอะไร เมื่อได้ข้อมูลด้านเสียงมาแล้วจะวิเคราะห์หาระบบเสียงของภาษา โดยใช้หลักวิชาการหาระบบเสียง (phonological analysis) เพื่อศึกษาว่าเสียงเหล่านั้นมีหน้าตาอย่างไรในภาษา เป็นหน่วยเสียง (phonemes) หรือเสียงย่อย (allophones) รวมทั้งวิจัยว่าระบบเสียงในภาษานั้นๆ ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ สระวรรณยุกต์ (ถ้ามี) อะไรบ้าง เมื่อได้ข้อมูลด้านหน่วยเสียงแล้ว จึงศึกษาระดับอื่นและด้านอื่นของภาษาต่อไป

3) ช่วยในการรักษาผู้ที่มีปัญหาในการออกเสียง คนบางคนพูดไม่ได้ หรือไม่สามารถออกเสียงบางเสียงได้ถูกต้อง แม้ว่าเสียงนั้นจะเป็นเสียงในภาษาของตัวเอง ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น หูหนวก สมองได้รับการกระทบกระเทือน หรืออาจเนื่องมาจากความบกพร่องทางอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง เช่น เส้นเสียงชำรุด เพดานโหว่ ปากแหว่ง หรืออาจเนื่องมาจากสาเหตุทางด้านจิตใจ อารมณ์ สภาพสิ่งแวดล้อม ทำให้ผู้พูดพูดติดอ่าง พูดเร็วเกินไป พูดเบาเกินไป เป็นต้น เนื่องจากวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติของเสียง ในด้านที่เกี่ยวกับอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง ลักษณะทางกายภาพของเสียงและการรับฟังเสียง ดังนั้น นักวิทยาศาสตร์จึงมีความรู้

ลักษณะปกติของเสียงนั้นเป็นอย่างไร และสามารถวิจัยได้ว่าเสียงที่ผิดปกตินั้น มีความผิดปกติแง่ใด มีสาเหตุจากอะไร เมื่อทราบสาเหตุของความผิดปกติของเสียงจะช่วยให้แก้ปัญหาการออกเสียงได้ถูกต้อง

4) ช่วยในการผลิตระบบตัวหนังสือ ระบบตัวหนังสือมีความสำคัญมากในภาษาเราบันทึกภาษาลงเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อที่จะเก็บรักษาไว้ให้คงทน และสามารถสื่อความหมายกับคนได้เป็นจำนวนมากกว่าภาษาพูด ตัวหนังสือเป็นตัวแทนของภาษาพูด คือ เราเขียนสิ่งที่เราต้องการพูด แต่ลักษณะโครงสร้างของภาษาเขียนและภาษาพูดนั้นต่างกันมาก ภาษาพูดเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามกาลเวลาและยุคสมัย แต่ภาษาเขียนไม่เปลี่ยนแปลงเร็วเท่าภาษาพูด ตัวหนังสือเขียนโบราณจึงเป็นข้อมูลที่ดียิ่งสำหรับการศึกษาภาษาเชิงประวัติ เพราะสามารถสะท้อนให้เห็นระบบเสียงภาษาโบราณซึ่งอาจจะแตกต่างจากระบบเสียงภาษาปัจจุบัน มีภาษามากมายในโลกนี้ที่ไม่มีตัวหนังสือใช้ในการเขียน เช่น ภาษาของชนกลุ่มน้อยต่างๆ ในกรณีเช่นนี้นักวิทยาศาสตร์สามารถช่วยในการผลิตระบบตัวหนังสือขึ้นมาใช้ โดยเริ่มต้นจากการศึกษาทางด้านระบบเสียงของภาษาก่อน แล้วประดิษฐ์ตัวอักษรขึ้นใช้แทนเสียงในภาษานั้นๆ เป็นที่ยอมรับกันว่า ระบบตัวอักษรแบบรูปอักษร 1 รูป แทนหน่วยเสียง 1 หน่วยเสียง (phonemic writing system) เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะเป็นระบบที่เขียนง่ายและอ่านง่ายเนื่องจากมีตัวอักษรน้อยตัว

ประโยชน์ของวิชาสัตวศาสตร์ดังกล่าวสรุปได้ว่า นอกจากสัตวศาสตร์จะมีประโยชน์ต่อการสอนภาษาต่างชาติแล้ว ยังช่วยในการศึกษาระบบเสียงของภาษาต่างๆ ช่วยในการรักษาผู้ที่มีปัญหาในการออกเสียง และช่วยในการผลิตระบบตัวหนังสือได้ด้วย

2.3 ตำแหน่งของการเกิดเสียง

ตำแหน่งของการเกิดเสียงบริเวณต่างๆ มีชื่อเฉพาะว่า ฐานกรณ์ ซึ่งหมายถึง อวัยวะแปรเสียงหรือกล่อมเกลาเสียงโดยรวม (อมร ทวีศักดิ์, 2542: 20-21) สามารถแยกตามลักษณะของการเคลื่อนไหวได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มที่เคลื่อนที่ไม่ได้ (Passive Articulator หรือ Upper Articulator) เรียกว่า ฐาน ซึ่งได้แก่อวัยวะต่อไปนี้

1.1) ริมฝีปากบน (upper lip)

1.2) ฟันบน (upper teeth)

1.3) ปุ่มเหงือก (gum ridge หรือ alveolar ridge)

1.4) เพดานแข็ง (hard palate)

1.5) เพดานอ่อน (soft palate หรือ velum)

1.6) ลิ้นไก่ (uvula) อวัยวะชิ้นนี้แม้จะถูกจัดอยู่ในกลุ่ม Upper Articulator หรืออวัยวะที่อยู่ส่วนบนของช่องปาก แต่ก็ยังเป็นอวัยวะที่สามารถเคลื่อนที่ได้

2) กลุ่มที่เคลื่อนที่ได้ (Active Articulator หรือ lower Articulator) เรียกว่า กรณ ซึ่งได้แก่อวัยวะต่อไปนี้

2.1) ริมฝีปากล่าง (lower lip)

2.2) ลิ้น (tongue)

2.4 ลักษณะการออกเสียงพยัญชนะ

พยัญชนะประเภทต่างๆ ในความหมายเชิงสัทศาสตร์ เป็นผลมาจากการพิจารณา ลักษณะการจัดตัวของอวัยวะในการออกเสียง ทำให้เกิดการบังคับกระแสลมที่ต่างกัน ก่อให้เกิดประเภทของเสียงที่แตกต่างกัน (พิณทิพย์ ทวยเจริญ, 2547: 33-36) ดังนี้

1) เสียงระเบิด (plosive) คือ เสียงที่มีการจัดตัวของอวัยวะคู่หนึ่งแบบจรดกันสนิท กล่าวคือ ฐานกรณ์จรดกันจุดใดจุดหนึ่งในช่องเสียงอย่างสนิทแน่น มีการบังคับกระแสลมแบบปิดสนิท ทำให้มีการกักลมที่มาจากปอดไว้หลังจุดนั้นชั่วครู่หนึ่ง ขณะเดียวกันเพดานอ่อนรวมทั้งลิ้นไก่อยกขึ้น จรดผนังช่องคอป้องกันไม่ให้ลมออกทางจมูก เมื่อคลายการปิดกั้นของฐานกรณ์ออก ลมจากปอดซึ่งอัดอั้นอยู่จะพุ่งออกมาอย่างแรง เรียกว่า เสียงระเบิด หรือ เสียงหยุด อาจเป็นเสียงไม่ก้องถ้าเส้นเสียงเปิดกว้าง และเป็นเสียงก้องถ้าเส้นเสียงสั่นขณะออกเสียง และในขณะที่ปล่อยลมให้พุ่งออกมาอย่างแรงนั้น หากมีกลุ่มลมหายใจเกิดร่วมด้วยเรียกว่า พยัญชนะชนิด เช่น เสียง พ ในภาษาไทย แต่หากไม่มีกลุ่มลมหายใจเกิดร่วมด้วยเรียกว่า พยัญชนะสัทลิล เช่น เสียง บ ในภาษาไทย เป็นต้น

2) เสียงนาสิก (nasal, nasal stop) เป็นเสียงที่มีลักษณะการจรดฐานกรณ์เหมือนเสียงระเบิด คือ สนิทแน่นมีการบังคับกระแสลมแบบปิดสนิท แต่เพดานอ่อนและลิ้นไก่อลดต่ำลง ทำให้ลมจากปอดออกทางช่องจมูกได้ ลักษณะประจำของเสียงนาสิกคือเป็นเสียงก้องเสมอ เช่น เสียง ม ในภาษาไทย เป็นต้น

3) เสียงกักเสียดแทรก (affricate) เป็นเสียงที่มีการบังคับกระแสลมแบบปิดสนิทผนวกกับการบังคับกระแสลมแบบเปิดแคบ ช่วงจรดฐานกรณ์เหมือนเสียงระเบิด แต่จะปล่อยฐานกรณ์ช้ากว่า ทำให้เกิดช่องแคบๆ ลมจึงแทรกออกมาได้ คล้ายมีเสียงเสียดแทรกเกิดร่วมด้วย เสียงลักษณะนี้ไม่มีในภาษาไทย

4) เสียงข้างลิ้น (lateral) มีการบังคับกระแสลมแบบปิดเป็นบางส่วน กล่าวคือ ส่วนปลายสุดของลิ้นจรดกับปุ่มเหงือกอย่างสนิทแน่น แต่ด้านข้างของลิ้นลดลง ทำให้ลมออกทางข้างลิ้นเท่านั้น คือ เสียง ล ในภาษาไทย

5) เสียงรัว (roll หรือ trill) มีการบังคับกระแสลมแบบปิดๆ เปิดๆ เป็นระยะๆ กล่าวคือ ฐานกรณ์จรดกันแล้วเปิดออกต่อเนื่องกันไป เช่น เสียงรัวปากเล่นของเด็กทารก ในภาษาไทยมีพยัญชนะเสียงรัวฐานกรณ์ปุ่มเหงือก-ปลายลิ้น หรือเรียกว่า เสียงลิ้นรัว เป็นเสียง ร ของคนไทยบางกลุ่ม

6) เสียงลิ้นแตะกระทบ (tap) มีการบังคับกระแสลมแบบปิดแล้วเปิดเพียงครั้งเดียว กล่าวคือ ปลายลิ้นเคลื่อนไปแตะที่ปุ่มเหงือกอย่างรวดเร็ว 1 ครั้ง และดันออก เสียงลักษณะนี้เป็นเสียง ร ของคนไทยบางกลุ่มเช่นกัน

7) เสียงลิ้นสะบัด (flap) มีการบังคับกระแสลมแบบปิดแล้วเปิดเพียงครั้งเดียว กล่าวคือ ปลายลิ้นแตะที่ปุ่มเหงือก และก่อนที่จะปล่อยออกนั้นมีการดันปลายลิ้นกวาดถอยไปด้านหลังปุ่มเหงือกเล็กน้อย ก่อนสะบัดปลายลิ้นออกโดยไม่กระทบส่วนใดในปาก เสียงลักษณะนี้เป็นเสียง ร ที่พบในประชากรกลุ่มใหญ่ในสังคมไทย

8) เสียงเสียดแทรก (fricative) มีการบังคับกระแสลมแบบเปิดแคบ เนื่องจากฐานกรณ์เข้ามาใกล้กันมาก (แต่ไม่จรด) ทำให้ลมต้องเบียดแทรกออกมาระหว่างอวัยวะนั้นๆ เช่น เสียง “ส” ในภาษาไทย เป็นต้น

9) เสียงเปิด (approximant) หรือเสียงกึ่งสระ (semivowel) เป็นเสียงที่มีการบังคับกระแสลมแบบเปิดกว้าง กล่าวคือ ฐานกรณ์อยู่ห่างกันมากพอที่จะทำให้กระแสลมจากปอดผ่านออกมาได้อย่างสะดวก และไม่มีเสียงเสียดแทรกเกิดขึ้น เช่น เสียง ว ในภาษาไทย เป็นต้น

2.5 ลักษณะการออกเสียงสระ

เสียงสระเกิดจากลมที่ไม่ถูกปิดกั้นหรือถูกบังคับให้ผ่านช่องแคบใดๆ ในปาก ลักษณะของปากจึงต้องเป็นโพรง การเปล่งเสียงสระให้แตกต่างกันเป็นเสียงสระต่างๆ เกิดจากการแต่งรูปปากให้มีลักษณะต่างๆ กัน กาญจนา นาคสกุล (2545: 44-45) อธิบายลักษณะการออกเสียงสระ ดังนี้

1) ลักษณะของริมฝีปาก ริมฝีปากอาจจะห่อกลม (rounded) หรือ รี (unrounded) ตามขนาดต่างๆ กัน มีผลทำให้ได้เสียงสระที่ต่างกัน

2) ส่วนของลิ้น ขณะที่เปล่งเสียงสระหนึ่งๆ ลิ้นส่วนหน้า ส่วนกลาง หรือส่วนหลังจะยกขึ้นใกล้เพดาน ลิ้นแต่ละส่วนที่ยกขึ้นนั้น จะทำให้เกิดเสียงสระต่างกัน จึงเรียกสระตามส่วนของลิ้นที่ยกขึ้น ถ้าออกเสียงสระใด ลิ้นส่วนหน้ายกขึ้นให้จุดสูงสุดอยู่ใกล้เพดานแข็ง เรียกสระนั้นว่า สระหน้า (front vowel) เช่น สระ อี เอ แอ เป็นต้น ถ้าออกเสียงสระใด ลิ้นส่วนหลังยกขึ้นให้จุดสูงสุดอยู่ใกล้เพดานอ่อน เรียกสระนั้นว่า สระหลัง (back vowel) เช่น สระ อุ โอ ออ เป็นต้น

3) ระดับของลิ้น ความสูงของลิ้นที่ยกขึ้นใกล้เพดานเป็นส่วนสำคัญในการทำให้เสียงสระแตกต่างกันไปด้วย ความสูงต่ำนี้อาจกำหนดได้หลายระดับ เสียงสระในภาษาไทยกำหนดไว้เพียง 3 ระดับ คือ สูง กลาง ต่ำ ถ้าลิ้นยกสูงขึ้น ช่องว่างระหว่างลิ้นกับเพดานจะปิดแคบ เสียงสระที่เกิดเมื่อลิ้นยกขึ้นสูงเรียกว่า สระสูง หรือ สระปิด (close vowel) เช่น สระ อี อือ อุ เป็นต้น ถ้าลิ้นวางลงในระดับต่ำเรียกว่า สระต่ำ หรือ สระเปิด (open vowel) เช่น สระอา เป็นต้น

2.6 ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์

เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมีทั้งหมด 5 หน่วยเสียง (กาญจนา นาคสกุล, 2545: 153-159) จัดกลุ่มเสียงวรรณยุกต์เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) วรรณยุกต์ระดับ (level tone) เป็นวรรณยุกต์ที่มีระดับความถี่ของเสียงค่อนข้างคงที่ตลอดพยางค์ เสียงวรรณยุกต์ระดับในภาษาไทยมี 3 หน่วยเสียง ดังนี้

1.1) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ระดับต่ำ (low tone) คือ วรรณยุกต์เอก ซึ่งจะเริ่มต้นเสียงกลางๆ แล้วจะลดต่ำลงอย่างรวดเร็ว แล้วคงระดับอยู่

1.2) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ระดับกลาง (mid tone) คือ วรรณยุกต์สามัญ ซึ่งจะมีระดับเสียงกลางๆ และจะคงอยู่ระดับนั้นจนกระทั่งปลายๆ พยางค์จึงลดต่ำลงมา

1.3) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ระดับสูง (high tone) คือ วรรณยุกต์ตรี ซึ่งมีลักษณะเด่นที่มีระดับเสียงสูง โดยจะค่อยๆ สูงขึ้นทีละน้อย และอาจลดต่ำลงตอนปลายพยางค์

2) วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ (contour tone) เป็นวรรณยุกต์ที่มีระดับความถี่ของการออกเสียงเปลี่ยนแปลงมากในช่วงพยางค์หนึ่งๆ เสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับในภาษาไทยมี 2 หน่วยเสียง ดังนี้

2.1) หน่วยเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนตก หรือ สูง-ตก (falling tone) คือ วรรณยุกต์โท ซึ่งเสียงจะเริ่มต้นที่ระดับความถี่สูง แต่ราวๆ 1 ใน 4 ของความยาวช่วงพยางค์ จะลดลงอย่างรวดเร็ว หรืออาจเปลี่ยนสูงขึ้นจากระดับต้นพยางค์นิดหน่อย ก่อนจะลดระดับเสียงลงอย่างรวดเร็ว

2.2) หน่วยเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนขึ้น หรือ ต่ำ-ขึ้น (rising tone) คือ วรรณยุกต์จัตวา ระดับเสียงจะเริ่มที่ความถี่ต่ำ แล้วมักลดลงเล็กน้อยก่อนจะเปลี่ยนเสียงขึ้นอย่างรวดเร็วไปสู่ความถี่สูงที่ปลายพยางค์

2.7 สัทอักษรสำหรับบันทึกภาษาไทย

สัทอักษรที่ใช้ในการบันทึกเสียงภาษาไทย เพื่ออธิบายโครงสร้างระบบเสียงของภาษาไทยนั้น อาจใช้สัทอักษรที่เลือกมาจากสัทอักษรของ IPA เป็นตัวอักษรแทนเสียงพยัญชนะ แทนเสียงสระ และแทนเสียงวรรณยุกต์ การเลือกเครื่องหมายอาจแตกต่างกันไปได้ ตามความต้องการของผู้วิเคราะห์ภาษา ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้สัทอักษรไทยตาม กาญจนานาคสกุล (2545: 42) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สัทอักษรไทย

พยัญชนะ	ริมฝีปาก	ริมฝีปาก กับฟัน	ฟันและ ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	ช่องระหว่าง เส้นเสียง
ไม่ก้อง ระเบิด ไม่ก้อง ก้อง	ไม่มีลม มีลม ไม่มีลม	p ph b	t th d	c ch	k kh	?
นาสิก	m		n		ŋ	
ข้าง			l			
รัว			r			
เสียดแทรก		f	s			h
ครึ่งสระ	w			j	(w)	
สูง กลางสูง กลางต่ำ ต่ำ				หน้า i i: e e: ɛ ɛ:	กลาง u u: ʉ ʉ: a a:	หลัง u u: o o: ɔ ɔ:
วรรณยุกต์	สามัญ(ไม่มีรูป)	เอก ˊ	โท ˆ	ตรี ˋ	จัตวา ˋ	

2.8 หน่วยเสียงและคู่เทียบเสียง

หน่วยเสียง เป็นหน่วยที่เล็กที่สุดในภาษา เสียงพูดเสียงเดียวกันหรือมีลักษณะทางสัทศาสตร์เหมือนกันทุกอย่าง อาจเป็นหน่วยเสียงในภาษาหนึ่ง แต่ไม่ใช่หน่วยเสียงในอีกภาษาหนึ่ง (กาญจนา นาคสกุล, 2545: 50-53) อธิบายการวิเคราะห์หน่วยเสียงว่า ผู้วิเคราะห์ต้องหาหน่วยเสียงที่ใช้ในภาษานั้น สิ่งสำคัญในการหาหน่วยเสียงของภาษา คือ คำอย่างน้อย 2 คำ ที่มีความหมายในภาษาและมีส่วนประกอบของคำ เช่น เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ หรือเสียงพยัญชนะท้าย ฯลฯ อย่างไม่อย่างหนึ่งต่างกันเพียงอย่างเดียว คำ 2 คำที่นำมาเทียบหาหน่วยเสียงนี้เรียกว่า คู่เทียบเสียง เป็นคำที่จัดเทียบกันเพื่อแสดงให้เห็นว่าเสียงที่แตกต่างกันนั้น เป็นหน่วยเสียงสำคัญที่ช่วยในการทำความเข้าใจถ้อยคำที่พูดกัน หากผู้พูดไม่สามารถออกเสียงให้เห็นความแตกต่างระหว่างหน่วยเสียงที่ต่างกันได้ จะไม่สามารถทำให้ผู้ฟังเข้าใจตรงได้ตามที่ต้องการ ผู้ที่เป็นเจ้าของภาษาจะเรียนรู้หน่วยเสียงของภาษาของตน จำได้ และใช้ถูกต้อง คำที่นำมาใช้เป็นคู่เทียบเสียง จะต้องเป็นคำที่ใช้ปกติในภาษา และต้องไม่เป็นคำ

เลียนเสียง คำเลียนท่าทาง คำเสริมสร้อย คำเรียกชื่อเล่น คำอุทาน หรือคำยืมจากภาษาอื่น ซึ่งรวมเรียกได้ว่าเป็น คำพิเศษ ตัวอย่างคู่เทียบเสียง เช่น ตา-ทา เป็นคู่เทียบเสียงแสดงว่า หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /t/ กับ /th/ เป็นคนละหน่วยกัน เป็นต้น

2.9 วิธีการแก้ไขปัญหการออกเสียงโดยใช้หลักการทางสัทศาสตร์

พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2547: 231 - 236) ได้เสนอวิธีแก้ไขการพูดโดยใช้หลักสัทศาสตร์ โดยพัฒนามาจากงานวิจัยเรื่องการแรกรับภาษาแม่และหลักการทางสัทศาสตร์ เรียกว่า หลักการสร้างระบบเสียงให้ใหม่ มีหลักการและขั้นตอนการฝึก ดังนี้

1) หลักการสร้างระบบเสียงให้ใหม่ พิจารณาหลักเบื้องต้นดังนี้

1.1) ระบบการควบคุมลมหายใจ ต้องฝึกใช้ลมหายใจออกในการเปล่งเสียง การพูดผิดปกติในบางกรณีเนื่องมาจากใช้ลมหายใจเข้า

1.2) สัทสมบัติของสระ ให้พิจารณาฝึกสระที่มีสัทสมบัติเด่นชัดก่อน การพัฒนาระบบเสียงของเด็กไทยพบว่า สระอา เป็นสระที่เด็กออกเสียงได้ก่อนและง่ายที่สุด จึงใช้สระนี้เป็นเกณฑ์ในขั้นต้น

1.3) สัทลักษณะของพยัญชนะ เสียงพยัญชนะที่เด็กไทยพัฒนาได้ก่อนและง่าย คือ พยัญชนะเสียงระเบิดและนาสิก ฐานกรณ์ที่ง่ายและพัฒนาได้ก่อน คือ ฐานกรณ์ริมฝีปาก เสียงเสียดแทรกเป็นเสียงที่พัฒนาได้ช้า และฐานกรณ์บริเวณด้านหลัง คือ เพดานอ่อน-ลิ้นส่วนหลัง เช่น เสียงที่เขียนด้วย อักษร “ก ค ง” เป็นเสียงที่ออกได้ช้าและยาก ดังนั้น ลำดับการฝึกจึงเริ่มจากเสียงระเบิดและนาสิก และฝึกโดยใช้ฐานกรณ์ริมฝีปากก่อนฐานกรณ์อื่น

1.4) ลักษณะพยางค์ พยางค์ที่ต้องพัฒนาก่อน คือ พยางค์เปิด (ไม่มีพยัญชนะสะกด) การฝึกจึงเริ่มด้วยพยางค์เปิดก่อนพยางค์ปิด

1.5) การพัฒนาระดับวรรณยุกต์ พัฒนาการทางภาษาไทยของเด็กพบว่า วรรณยุกต์กลาง (วรรณยุกต์สามัญ) และระดับวรรณยุกต์ต่ำ (วรรณยุกต์เอก) เป็นวรรณยุกต์แรกที่เด็กไทยพัฒนาได้ก่อน ระดับวรรณยุกต์คู่นี้จึงนำมาเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการฝึกออกเสียง

1.6) การเพิ่มความซับซ้อนทางเสียง การพัฒนาระบบเสียงของเด็กพบว่า เด็กจะพัฒนาเสียงที่ง่ายและมีความซับซ้อนน้อยได้ก่อน จึงใช้เสียงง่ายและยุ่งยากซับซ้อนน้อยดังกล่าว

เป็นพื้นฐานในการพัฒนาเสียงยาวต่อไป เช่น พัฒนาเสียงที่เขียนด้วยตัวอักษรซึ่งไม่มีกลุ่มลมก่อนเสียงที่มีกลุ่มลม นอกจากนี้ การพัฒนาความซับซ้อนทางระบบเสียงให้พัฒนาจากพยางค์ที่คุ้นเคยแล้วเป็นเกณฑ์

2) ขั้นตอนการฝึกออกเสียง ผู้ฝึกสามารถตัดขั้นตอนบางขั้นตอนออกได้ ขึ้นอยู่กับ วิจารณ์ญาณและสภาวะความผิดปกติของการออกเสียงของผู้รับการฝึกแต่ละคน ขั้นตอนในการฝึกออกเสียงมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ฝึกการหายใจโดยให้ผู้รับการฝึกหายใจเข้าและหายใจออกอย่างสม่ำเสมอ ต่อมาให้หายใจเข้าและหายใจออกทันทีพร้อมทั้งอ้าปากและเปล่งเสียงออกจากคอ เสียงที่ได้เป็นเสียงคล้าย "อา" ในกรณีนี้ผู้รับการฝึกสามารถทดสอบตนเองได้โดยใช้ฝ่ามือแตะบริเวณกล่องเสียง (ลูกกระเดือก) เพื่อดูว่ามีการสั่นที่เส้นเสียงหรือไม่ ให้ความแตกต่างระหว่างการเปล่งเสียงที่มีเสียง (voicing) กับการหายใจออกทางปากโดยมีเพียงลมหายใจไม่มีเสียง (breath) คือ ไม่มีการสั่นที่เส้นเสียง การฝึกให้ใช้แบบฝึกหัดง่ายๆ ฝึกซ้ำๆ กันตามความเหมาะสม 5-20 ครั้ง ดังนี้

- 1.1) อา → ฮ → ("อา" คือ เสียงเปล่งโดยมีการสั่นที่เส้นเสียงหรือกล่องเสียง "ฮ" คือ เสียงที่มีเพียงลมหายใจไม่มีการสั่นที่เส้นเสียง)
- 1.2) ฮ → อา → (สลับการเปล่งเสียง)
- 1.3) อา → (เว้นจังหวะเพื่อหายใจเข้า) อา →
- 1.4) อา ^(ยาวขึ้น) → (ภายใน 1 ช่วงหายใจออก)

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อผู้รับการฝึกประสบความสำเร็จในการควบคุมลมหายใจและการเปล่งเสียงแล้ว ให้เพิ่มแบบฝึกหัดโดยฝึกออกเสียงระเบิดฐานกรณีริมฝีปาก โดยใช้ "อา" ที่ผู้รับการฝึกออกเสียงได้แล้วเป็นหลัก ดังตัวอย่าง

- 2.1) อาปา อาปา
- 2.2) อาปาปา
- 2.3) ปาปาอา
- 2.4) ปาปาปา (ตัด "อา" ออก)
- 2.5) ปาปา (เว้นจังหวะเพื่อหายใจเข้า) ปาปา

การออกเสียง "ปา" ครั้งนี้ ผู้รับการฝึกอาจสับสนเป็นเสียง "บา" หรือ "มา" ในขั้นนี้ไม่ต้องพะวงกับการแก้ไข จุดสำคัญคือ ให้รู้จักเม้มริมฝีปากเพื่อใช้ริมฝีปากให้เกิด ประโยชน์ในการเปล่งเสียงได้

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อผู้รับการฝึกมีความคล่องตัวในการเปล่งเสียงฐานกรณ์ริมฝีปากสำหรับ "ปา" แล้ว ต่อไปฝึกฐานกรณ์ปุ่มเหงือกกับปลายลิ้น คือ "ต" โดยอาศัยพยางค์ "อา" เป็นจุดเริ่มต้น สลับกับ "ปา" ที่ฝึกไว้แล้ว และตัด "อา" ออกในช่วงหลัง

3.1) อา ตา

3.2) อา ตา ตา

3.3) ตาปา

3.4) ปาตา ปาตา

3.5) ตาตา

3.6) ตาตาตา

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อผู้รับการฝึกออกเสียงเหล่านี้ได้แล้ว ให้เปลี่ยนสระเป็นสระอุ โดยใช้แนวการสอนเหมือนขั้นที่ 1-3 แต่ห่อปากให้ปากยื่นออกมา ต่อไปให้ทำแบบฝึกหัดผสมสำหรับสระอา และสระอุ โดยใช้พยัญชนะที่ออกเสียงได้แล้วข้างต้นเป็นเกณฑ์ ในขั้นนี้นักเรียนควรเปลี่ยนฐานกรณ์และเปลี่ยนสระได้คล่องมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นนี้เริ่มฝึกเสียงที่เขียนด้วยอักษร "ก" ได้ เนื่องจากค่อนข้างยากและใช้เวลานาน จึงควรฝึกเสียงพยัญชนะง่ายๆ เสียงอื่น เช่น "ว" "ย" ร่วมไปด้วย เพราะ "ว" คือ ทำห่อปาก "ย" คือ ทำยิ้ม ทดสอบให้ลมออกได้อย่างสะดวกเมื่อตั้งท่าสำหรับออกเสียง "ว" และ "ย" โดยใช้สระทั้งสองที่เรียนมาแล้ว คือ สระอาและสระอุเป็นเกณฑ์

ขั้นตอนที่ 6 เสียงง่ายลำดับต่อไปที่ควรฝึก คือ เสียงนาสิก "ม" ซึ่งมีฐานที่เกิดของเสียงเหมือน "ป" ที่ได้ฝึกมาแล้วจึงฝึกได้ไม่ยาก ความยากในการฝึกเสียงนี้คือ การออกเสียงนาสิกต้องบังคับให้ลมออกทางจมูก ซึ่งฝึกได้ด้วยการให้ผู้รับการฝึก "ฮัม" เสียงในขณะที่ปากปิด แต่ไม่ต้องกดดันและไม่ต้องเม้มปากมากเหมือนพยัญชนะ "ป" หากสัมผัสที่สันจมูกจะรู้สึกถึงการสั่นในช่องจมูกได้ แสดงว่าลมออกทางช่องจมูกแล้ว ต่อมาบอกให้เปิดริมฝีปากออกพร้อมสระอาในขณะที่ยังมีลม "ฮัม" อยู่ในช่องจมูก

ขั้นตอนที่ 7 ให้ฝึกเสียงนาสิก "น" โดยใช้ตำแหน่งลิ้นของพยัญชนะ "ต" เป็นเกณฑ์แต่ไม่ให้เกิดลิ้นแน่นมาก ในขณะเดียวกันให้มีลม "ฮัม" ออกทางจมูกและสันจมูกประกอบ โดยออกเสียงร่วมกับสระอาเป็นจุดเริ่ม หลังจากนั้นจึงเปลี่ยนเป็นสระอุ เมื่อผู้รับการฝึกจัดฐานกรณ์ได้ถูกต้องแล้ว ผู้รับการฝึกต้องฝึกให้ออกเสียงพยัญชนะ "ต" กับ "น" ให้ต่างกัน

ขั้นตอนที่ 8 เริ่มฝึกเสียงพยัญชนะ "ง" ซึ่งมีฐานกรณ์เหมือนกับ "ก" ที่ได้ฝึกไป อาจจำเป็นต้องใช้วิธีการฝึกแบบเดียวกับการฝึกพยัญชนะ "ก" แต่ให้มีลม "ฮัม" ในช่องจมูก ถ้าผู้รับการฝึกออกเสียงนี้ได้ยาก ควรฝึกซ้ำๆ แต่ไม่หักโหม คือ ฝึกเสียงนี้เล็กน้อยพอได้แนวคิดสรุป แล้วเปลี่ยนเป็น ทบทวนเสียงอื่นๆ แต่ต้องนำเสียงนี้มาทบทวนทุกครั้งในช่วงโมงต่อไปที่มีการฝึก

ขั้นตอนที่ 9 ลำดับต่อไปให้ฝึกเสียงพยัญชนะ "บ" "ด" ซึ่งเป็นเสียงก้องคู่กับเสียงไม่ก้อง "ป" และ "ต" ที่นักเรียนฝึกมาแล้ว การออกเสียง "บ" และ "ด" มีการจัดฐานกรณ์เหมือนกับ "ป" และ "ต" แต่ไม่ต้องจรดแน่นมากเท่า แบบฝึกหัดที่ใช้ประกอบการฝึกควรนำด้วยสระอา เพราะเสียงอา คือ การทำให้ เส้นเสียงสั่นนำมาก่อนเสียง "บ" "ด" ซึ่งเป็นเสียงก้อง เช่น อาบา อาดา; อาบาบา อาดาตา หลังจากนั้นจึงตัด "อา" ออกเหลือเพียง บาบา ดาดา เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 10 ฝึกเสียงสระอีโดยอาศัยพยัญชนะริมฝีปาก คือ "ป" เป็นหลัก เปรียบเทียบลักษณะของปากระหว่าง ปา ปู ปี ให้ผู้รับการฝึกเห็นความแตกต่างคือ "ปา" อ้าปากกว้าง; "ปู" ห่อปากมาก; "ปี" เขยียดปากเหมือนยิ้ม เมื่อผู้รับการฝึกออกเสียงสระเด่นทั้ง 3 นี้ได้แล้ว จึงค่อยเพิ่มสระอื่นๆ เช่น เป แปะ และใช้สระที่ฝึกใหม่กับพยัญชนะอื่นๆ ที่ฝึกมาแล้ว

ขั้นตอนที่ 11 ทุกครั้งก่อนเริ่มฝึกการออกเสียงใหม่ให้ทบทวนเสียงที่ได้ฝึกไปก่อนแล้วเสมอ ในขั้นนี้ให้ฝึกเสียงกักเสียดแทรก "จ" วิธีการคือ ให้ออกเสียงในลักษณะง่ายๆ พอฟังได้ว่าเป็นเสียงกักเสียดแทรก เนื่องจากการออกเสียงกักเสียดแทรกในภาษาไทยมีวิธีการออกเสียงได้ต่างกันในกลุ่มชนต่างวัยกัน วิธีที่ง่ายที่สุดคือ ทำท่ายิ้มให้ลิ้น (ส่วนหน้าของลิ้น) จรดส่วนเพดานแข็งให้สนิท แล้วปล่อยการจรดฐานกรณ์อย่างรวดเร็วพร้อมเสียงสระอา จะฟังเป็น "จา" ในขณะที่นักเรียนออกเสียงผู้ฝึกต้องฟังให้ได้ว่าเสียงที่ผู้รับการฝึกออกมานั้น ไม่ใช่ "ตา" หรือ "กา" แล้วให้ฝึกบ่อยๆ เพราะเป็นการสร้างรูปแบบไว้ในสมอง

ขั้นตอนที่ 12 ฝึกการออกเสียงพยัญชนะที่มีกลุ่มลมหายใจประกอบ (aspirated) เริ่มจากง่ายไปยากตามลำดับ ได้แก่ พยัญชนะ "พ" "ท" "ค" และ "ช" ตามลำดับ ถ้าเป็น

เด็กเล็กผู้ฝึกควรให้ผู้รับการฝึก "รับรู้" กลุ่มลมโดยจับฝ่ามือผู้รับการฝึกมา "รอ" ไว้หน้า "ปาก" ของครูและสาธิตการออกเสียง โดยให้นักเรียนเข้าใจว่า "ปา" จะไม่มีกลุ่มลม ส่วน "พา" มีกลุ่มลม หากนักเรียนยังออกเสียง "พา" ให้แตกต่างกับ "ปา" ไม่ได้ ให้ใช้เทคนิคเพิ่มเติมคือ ก่อนออกเสียง "พา" ให้เก็บลมไว้ในปากในลักษณะปากโป่งพองชั่วคราว แล้วค่อยเปิดปากออกพร้อมให้ลมตามออกมา ต่อไปจึงฝึกเสียง "ทา" "คา" และ "ซา" ตามลำดับ โดยการเปรียบเทียบคู่เหมือน "ปา-พา" ที่ได้ฝึกไว้แล้วคือ "ตา-ทา"; "กา-คา" เทคนิคอีกแบบหนึ่งในการให้ผู้รับการฝึกออกเสียงกลุ่มลมหายใจประกอบคือ ให้ผู้รับการฝึกหายใจออกแล้วจึงหายใจเข้าพร้อมทั้งเตรียมจรดฐานกรณ์ของเสียง จากนั้นคลายฐานกรณ์ออกพร้อมกับถอนหายใจเมื่อนักเรียนออกเสียงได้แล้ว จึงฝึกพร้อมกับสระทุกเสียงที่เรียนมาแล้ว

ขั้นตอนที่ 13 เป็นขั้นตอนของการฝึกเสียง “ยาก” คือ เสียงเสียดแทรกและเสียงลิ้นสะบัด “ร” เสียงเสียดแทรกทุกเสียงต้องมีลมแทรกผ่านอวัยวะในปากแต่ละจุดออกมาก่อนจึงจะออกเสียง เสียงที่มีปัญหาน้อยคือ "พ" เสียงที่ยากคือ "ส" ควรฝึกให้รับรู้ถึงลมแทรกก่อนและวางลิ้นคล้าย "ต" แต่ลิ้นไม่จรด ซึ่งไม่ต้องอธิบายมากเพียงให้ผู้รับการฝึกเหยียดปากและให้ลมแทรกออก ลิ้นจะอยู่ในตำแหน่งที่พอจะออกเสียงได้ใกล้เคียงกับลมแทรกของ "ส" หลังจากนั้นจึงเปิดปากพร้อมสระอา สระอู และสระอี ตามลำดับ ส่วนเสียงลิ้นสะบัด "ร" ฝึกได้โดยให้เกร็งปากในขณะที่แนวปลายลิ้นทุกจุดจรดปุ่มเหงือกแน่นสนิท ต่างจาก "ล" ซึ่งไม่ต้องเกร็งและลิ้นส่วนปลายสุดเท่านั้นที่จรดปุ่มเหงือกหลวมๆ หลังจากนั้น ให้กวาดปลายลิ้นถอยไปด้านหลังปุ่มเหงือกเล็กน้อย แล้วสลับปลายลิ้นออกไม่ให้เกิดกระทบส่วนใดในปากในขณะที่ยังเกร็งปากและลิ้นตลอดเวลา และออกเสียงสระอาพร้อมด้วย ควรฝึกบ่อยๆ ให้คล่องแคล่วร่วมกับสระอื่นๆ ที่ได้ฝึกมาแล้วและร่วมกับพยัญชนะอื่นๆ ที่ได้ฝึกมาแล้ว

ขั้นตอนที่ 14 ฝึกสระเดี่ยวที่เหลือและฝึกสระประสมทุกเสียงโดยใช้กับพยัญชนะง่ายก่อน แล้วจึงฝึกร่วมกับพยัญชนะทุกเสียงที่ได้ฝึกมาแล้ว เมื่อฝึกออกเสียงพื้นฐานตามลำดับแล้ว ให้ฝึกออกเสียงในพยางค์ปิดคือ มีพยัญชนะสะกดท้ายพยางค์ และตามด้วยการพูดคุยกติด้วยลักษณะการออกเสียงตามระบบเสียงที่ได้พัฒนาขึ้นมาใหม่

หลักการทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยนำไปพิจารณาเปรียบเทียบกับเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย แล้วนำไปพัฒนาเป็นโครงสร้างของแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

3. เจตคติและการวัดเจตคติ

3.1 ความหมายและลักษณะของเจตคติ

เจตคติ ตรงกับคำว่า “attitude” ในภาษาอังกฤษ มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “aptus” แปลว่า การทำให้เหมาะสม การปรับปรุง เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่างๆ ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง แต่สามารถอ้างอิงจากพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกทางภาษาและท่าทาง อาจเป็นเจตคติในทางบวกซึ่งเป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ สนับสนุน เจตคติในทางลบซึ่งเป็นการแสดงออกในทางไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ ไม่สนับสนุน หรือเจตคติที่เป็นกลางคือ เฉยๆ ไม่มีความรู้สึกใดๆ (Anastasi, 1990: 558; Thurstone และChave, 1992: 531; พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 106; สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2541: 366; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546: 244)

เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล แม้ว่าบุคคลจะมีประสบการณ์ที่เหมือนกัน ก็อาจจะมีเจตคติที่แตกต่างกัน ต้องมีสิ่งเร้าจึงจะมีการตอบสนองเกิดขึ้น เจตคติมีทิศทางซึ่งหากมีเจตคติในทิศทางบวก แสดงว่ารู้สึกชอบและจะมีพฤติกรรมเข้าหาสิ่งนั้น แต่หากมีเจตคติในทิศทางลบ แสดงว่าไม่ชอบและจะมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงสิ่งนั้น เจตคติมีความเข้ม หรือปริมาณ มากน้อยของความรู้สึก ถ้าชอบมากหรือไม่เห็นด้วยอย่างมากแสดงว่ามีความเข้มสูง ถ้าไม่ชอบเลยหรือเกลียดที่สุดแสดงว่ามีความเข้มสูงไปอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ เจตคดียังสามารถแพร่กระจายจากกลุ่มหนึ่ง ไปสู่กลุ่มหนึ่ง หรือถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งได้ มีความคงทน เปลี่ยนแปลงได้ยาก แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้จากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์และการเรียนรู้ (Sax, 1980: 58; กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, 2528: 231; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546: 249)

3.2 องค์ประกอบของเจตคติ

เจตคติมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ และด้านพฤติกรรม ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามด้านมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เมื่อบุคคลรับรู้สิ่งเร้าจะเกิดความรู้ ความเข้าใจ และคิดหรือเชื่อในสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึก ส่งผลให้เกิดแนวโน้มการแสดงออก

ทางด้านพฤติกรรม (McGuire, 1969: 155-156; Triandis, 1971: 6-7; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์; 2546: 247-248) มีรายละเอียดดังนี้

1) องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้นๆ เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปความ และรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินค่าสิ่งเร้านั้นๆ

2) องค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Component) เป็นความรู้สึก หรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า เป็นผลจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้านั้นแล้วว่า พอใจหรือไม่พอใจ ต้องการหรือไม่ต้องการ ดีหรือเลว

3) องค์ประกอบพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นความพร้อม หรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่สนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้สึกของบุคคลจากการประเมินผล โดยพฤติกรรมที่แสดงออกมาจะสอดคล้องกับความรู้สึกที่มีอยู่

3.3 ประโยชน์ของเจตคติ

Triandis (1971: 4) กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติว่า เจตคติทำให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว ช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดี หรือปกปิดสิ่งที่ไม่พึงพอใจ ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อน และช่วยให้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมพื้นฐานของตนเอง

สงวนศรี วิรัชชัย (2527: 63 - 64) กล่าวว่า เจตคติเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ มีหลักการและกฎเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรม เป็นช่องทางที่ช่วยให้บุคคลพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ และช่วยป้องกันตนเองจากความคับข้องใจ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 54-55) กล่าวว่า เจตคติสามารถใช้พิจารณาเหตุผลของพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งอื่น ทำให้สามารถส่งเสริมหรือยับยั้งสิ่งที่คุณคจะแสดงออกได้ สามารถมองสังคมได้จากพฤติกรรมของบุคคลที่จะแสดงออกจากเจตคติ

ประโยชน์ของเจตคติดังกล่าวสรุปได้ว่า เจตคติใช้ทำนายพฤติกรรมที่จะแสดงออกมาเพื่อหาทางป้องกันและแก้ไข ช่วยให้บุคคลมีกฎเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งเป็น

ประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น และช่วยให้บุคคลพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ เพื่อไม่ให้ตนเองเกิดความคับข้องใจ

3.4 การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาเจตคติ

การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

เจตคติเป็นผลมาจากประสบการณ์ เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีความคงทน แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยเวลาพอสมควร Gagne (1984: 230-235) กล่าวถึงวิธีการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ดังนี้ 1) การวางเงื่อนไข เช่น เด็กเคยกลัวแมงมุมมาก่อน เมื่อเด็กคนนั้นไม่เคยถูกแมงมุมทำร้ายเป็นเวลานาน ต่อมาเด็กจะเริ่มเปลี่ยนเจตคติจากที่เคยกลัวแมงมุมเป็นไม่กลัว หรือรู้สึกเฉยๆ 2) การเสริมแรง เช่น การเขียนเรียงความ นักเรียนที่ได้คะแนนไม่ดีเสมอ จะมีเจตคติเชิงลบต่อการเขียน แต่เมื่อครูให้การเสริมแรงโดยการให้คะแนนเพิ่มขึ้น อาจทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงเจตคติเชิงลบเป็นเจตคติเชิงบวกได้ 3) การเลียนแบบ เกิดจากการที่บุคคลเห็นบุคคลอื่นประสบความสำเร็จในสิ่งที่เป็นค่านิยมของตน จึงเกิดความพอใจในบุคคล ซึ่งเดิมอาจรู้สึกเฉยๆ หรือไม่ชอบบุคคลนั้นมาก่อน เมื่อต้องการประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับบุคคลนั้น จะพยายามลอกเลียนแบบบุคคลนั้น

พรธณี ชูทัย เจนจิต (2538: 196) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ดังนี้ 1) จัดประสบการณ์ใหม่ เช่น จัดให้คนที่ไม่มีเจตคติที่ไม่ต้องการไปอยู่ค่ายพักแรมเดียวกัน ให้มีโอกาสทำสิ่งต่างๆ ร่วมกัน โดยไม่มีบุคคลอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง 2) ปล่อยให้เกิดอารมณ์กลัว เช่น เด็กที่ไม่ชอบแปรงฟันให้นำภาพที่แสดงถึงผลร้ายของการไม่แปรงฟันมาให้เด็กดู เด็กจะกลัวและชอบแปรงฟันในที่สุด

แสงเดือน ทวีสิน (2545: 71) ได้กล่าวถึงหลักในการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ดังนี้ 1) สร้างตัวเลียนแบบที่เหมาะสมให้กับผู้ที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงเจตคติ 2) ใช้วิธีการพูดหรือการสื่อสารเพื่อให้เปลี่ยนแปลงเจตคติ 3) ใช้วิธีการจัดสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ เพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดการเปลี่ยนเจตคติไปในแนวทางต้องการ

การเปลี่ยนแปลงเจตคติข้างต้นสรุปได้ว่า เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยการจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ การพูดหรือการสื่อสาร การวางเงื่อนไข การปล่อยให้เกิดอารมณ์กลัว การเสริมแรง และการเลียนแบบ เพื่อให้บุคคลเปลี่ยนแปลงเจตคติไปในทางที่พึงประสงค์ยิ่งขึ้น

การพัฒนาเจตคติ

เจตคติของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ มิใช่สิ่งที่มีมาแต่กำเนิด ดังนั้น เจตคติของบุคคลจึงสามารถพัฒนาได้ Linzey และ Arosen (1960: 175-176) เสนอแนวทางในการพัฒนาเจตคติ ดังนี้ 1) การแนะนำ มีวิธีการที่แตกต่างกัน เช่น การบรรยายลักษณะตลอดจนคุณสมบัติของวัตถุสิ่งนั้นจนทำให้ผู้ที่ได้รับการแนะนำเปลี่ยนเจตคติไปตามที่ตนต้องการ 2) การได้รับแรงกดดันจากกลุ่ม จะทำให้ปฏิบัติตามบรรทัดฐานของกลุ่ม 3) การอภิปรายในกลุ่ม โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกภายในกลุ่มเสนอความคิดเห็นของตน ซึ่งจะช่วยให้ทราบรายละเอียดของสิ่งนั้นๆ เพิ่มขึ้นและนำมาพัฒนาเจตคติ 4) การชักชวน เป็นการให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อที่จะทำให้ผู้ที่รับคำชักชวน สรุปลงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ใหม่ 5) การสั่งสอนอย่างใกล้ชิด ใช้ในกรณีที่บุคคลมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมากและมั่นคง

Rubin และ McNeil (1981: 564-570) กล่าวว่า การพูดชักชวนให้ทำหรือมีความคิดเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สามารถพัฒนาเจตคติของบุคคลได้ แต่จะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าผู้นั้นเห็นความสำคัญของสังคม และยอมรับสังคมมากน้อยเพียงไร นอกจากนี้ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ และสื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ที่อาจทำให้เกิดการพัฒนาเจตคติได้

สุณีย์ อีรดากร (2524: 152-153) เสนอแนวทางในการพัฒนาเจตคติ สรุปได้ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ โดยการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในสิ่งที่ครูต้องการให้นักเรียนมีเจตคติต่อสิ่งนั้นๆ 2) จัดประสบการณ์ที่สร้างความพึงพอใจให้แก่นักเรียน โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน มีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ และเกิดความประทับใจครู 3) ครูต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี เพราะนักเรียนจะทำตามบุคคลที่ใกล้ชิด 4) ครูควรจัดแบบฝึกหัดและวิธีสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน หากนักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ก็จะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป เจตคติสามารถพัฒนาได้โดยการแนะนำหรือชักชวน การใช้กระบวนการกลุ่ม การสั่งสอนอย่างใกล้ชิด การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน และการจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่สร้างความพึงพอใจให้แก่เรียน

3.5 การวัดเจตคติ

การวัดเจตคติ เป็นการวัดคุณลักษณะภายในบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึก หรือเป็นลักษณะของจิตใจ คุณลักษณะดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ไม่แน่นอน ดังนั้น การที่เราจะทราบถึงเจตคติของบุคคลใดบุคคลหนึ่งจะต้องกระทำอย่างมีหลักการ Edward (1967: 3 -16) เสนอวิธีการวัดเจตคติสรุปได้ดังนี้ 1) การสัมภาษณ์หรือการซักถามโดยตรง วิธีนี้เป็นวิธีที่ง่ายและตรงไปตรงมาที่สุด ผู้ถามจะได้ทราบความรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้ตอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ผู้ตอบอาจบิดเบือนคำตอบ เพราะเกิดความเกรงกลัวต่อการแสดงความคิดเห็น สามารถแก้ไขได้โดยการสร้างบรรยากาศให้ผู้ตอบรู้สึกว่าเป็นอิสระ และให้ความมั่นใจว่าคำตอบนั้นจะเป็นความลับ 2) การสังเกตพฤติกรรม ถ้าต้องการทราบว่าใครมีความคิดหรือรู้สึกอย่างไรต่อสิ่งใด ให้สังเกตพฤติกรรมของเขาต่อสิ่งนั้น แต่จะไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมของบุคคลได้ทุกคน 3) สร้างข้อความที่เป็นข้อคิดเห็นต่อสิ่งเร้าที่ต้องการวัดเจตคติ เครื่องมือที่ใช้วัดเจตคติ เรียกว่า แบบวัดเจตคติ ซึ่งนิยมใช้ในการศึกษาและการวิจัย เพราะสะดวกและรวดเร็วในการสรุปค่าเฉลี่ยของเจตคติในบุคคลกลุ่มใหญ่ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ซูซีรา ภัทรายุทธวรรณ์ (2545: 145) กล่าวว่า เจตคติสามารถวัดได้โดยการสังเกต ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วนำข้อมูลที่สังเกตนั้นไปอนุมานว่าบุคคลนั้นมีเจตคติต่อสิ่งนั้นเป็นอย่างไร อีกวิธีหนึ่งคือ การรายงานตนเอง โดยให้บุคคลนั้นเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นออกมา โดยให้รายงานออกมาในลักษณะความรู้สึก ชอบ-ไม่ชอบ เห็นว่าดี-ไม่ดี สิ่งที่แสดงออกมานี้จะกำหนดเป็นค่าเจตคติได้

กล่าวโดยสรุป เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่อาจประมาณค่าเป็นตัวเลขจากการแสดงความรู้หรือพฤติกรรมของบุคคล อาจวัดโดยวิธีการสัมภาษณ์ การให้ตอบแบบสอบถาม การสังเกตพฤติกรรม หรือการรายงานตนเอง

การวัดเจตคติโดยใช้มาตรวัดมีหลายรูปแบบ รูปแบบที่นิยมใช้ ได้แก่ มาตรวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) มาตรวัดเจตคติตามวิธีของเทอสโตน (Thurstone Scale) มาตรวัดเจตคติตามวิธีของออสกู๊ด (Osgood's Scale) และมาตรวัดเจตคติตามวิธีของกัตต์แมน (Guttman Scale) ผู้วิจัยเลือกใช้มาตรวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งเป็นมาตรวัดที่กำหนดช่วงความรู้สึกของคน ประมาณค่าจากค่าน้อยที่สุดถึงค่ามากที่สุด และสามารถพิจารณาคุณลักษณะสำคัญของสิ่งที่จะ

ศึกษาได้อย่างครบถ้วนทุกแง่มุม จึงมีผู้นิยมนำมาใช้อย่างแพร่หลาย เพราะเป็นมาตรวัดที่ให้ความเชื่อมั่นค่อนข้างสูง และการให้น้ำหนักคะแนนสามารถหาระดับเจตคติของกลุ่มตัวอย่างได้สะดวกกว่าแบบอื่น (Icek and Fishbien, 1980: 35) มาตรวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ตได้กำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อความที่บรรจุลงในมาตรวัดประกอบด้วยข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทั้งในทางบวกและในทางลบ และมีจำนวนพอๆ กัน ข้อความเหล่านี้อาจมีประมาณ 18 - 20 ข้อความ การกำหนดน้ำหนักคะแนนการตอบแต่ละตัวเลือก กระทำภายหลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลมาแล้ว โดยกำหนดตามวิธี Arbitrary weighting method ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุด พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543: 107-108) อธิบายการสร้างมาตรวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ต ดังนี้

- 1) ตั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษาว่าต้องการศึกษาเจตคติของใครต่อสิ่งใด
- 2) ให้ความหมายของเจตคติต่อสิ่งที่จะศึกษานั้นให้ชัดเจน เพื่อให้ทราบว่าเป็น psychological object นั้น ประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง
- 3) สร้างข้อความให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่สำคัญๆ ของสิ่งที่จะศึกษาให้ครบถ้วนทุกแง่มุม และต้องมีข้อความที่เป็นไปในทางบวกและทางลบมากพอต่อการที่เมื่อนำไปวิเคราะห์แล้ว เหลือจำนวนข้อความที่ต้องการ
- 4) ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้นโดยผู้สร้างข้อความเอง หรือนำไปให้ผู้มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ ตรวจสอบ โดยพิจารณาเรื่องความครบถ้วนของคุณลักษณะของสิ่งที่ศึกษา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนลักษณะการตอบกับข้อความที่สร้าง ว่าสอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด เช่น พิจารณาว่าควรจะให้ตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” หรือ “ชอบมากที่สุด ชอบมาก ปานกลาง ชอบน้อย ชอบน้อยที่สุด” เป็นต้น
- 5) ทดลองขั้นต้นก่อนที่จะนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความและภาษาที่ใช้อีกครั้งหนึ่ง และเพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านอื่นๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของมาตรวัดเจตคติทั้งชุดด้วย
- 6) กำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก โดยทั่วไปที่นิยมใช้ คือ กำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 (หรือ 4 3 2 1 0) สำหรับข้อความทางบวก และ 1 2 3 4 5

(หรือ 0 1 2 3 4) สำหรับข้อความทางลบ ซึ่งการกำหนดแบบนี้เรียกว่า Arbitrary Weighting Method ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกมากในทางปฏิบัติ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาการออกเสียง

พลอยสิริ มากมณี (2538) ได้ศึกษาผลการฝึกออกเสียงโดยใช้ศาสตร์ที่มีต่อการออกเสียงและการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีภาษาถิ่นมลายูเป็นภาษาแม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี จำนวน 120 คน ผู้วิจัยเป็นผู้สอนโดยใช้หลักศาสตร์สำหรับกลุ่มทดลองและใช้การสอบปกติสำหรับกลุ่มควบคุม วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำคะแนนเฉลี่ยไปทดสอบค่า t (t-test) และวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มที่ฝึกออกเสียงโดยใช้ศาสตร์มีความสามารถในการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด พยัญชนะกัก และความสามารถในการเขียนสะกดคำ สูงกว่ากลุ่มที่ฝึกโดยการสอบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าความสามารถในการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกด พยัญชนะกัก มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเขียนสะกดคำ

จิระประภา บุญพรหม (2551) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิผลกลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้ไขเพื่อพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย: สัทสัมพันธ์ เสียงสระ และเสียงพยัญชนะ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชา 002110 เกี่ยวกับการออกเสียงภาษาฝรั่งเศส จำนวน 42 คน ใช้เวลาในการสอน 1 ภาคการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากรระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้ F-test ผลการศึกษาพบว่ากลยุทธ์ศาสตร์ที่ใช้ในการสอนออกเสียงภาษาฝรั่งเศส เพื่อแก้ปัญหการออกเสียงของผู้เรียนชาวไทยในกลุ่มทดลอง ส่งผลโดยตรงต่อการแก้ไขการออกเสียงสัทสัมพันธ์ เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และต่อทักษะการอ่านออกเสียงภาษาฝรั่งเศส กล่าวคือหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จิระประภา บุญพรหม (2553) ได้ศึกษาผลของการเสริมกลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้ต่อพัฒนาการในการออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 37 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากรระหว่างก่อนและหลังการใช้กลยุทธ์ และระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ t-test ผลการศึกษาพบว่า การเสริมกลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้ให้แก่กลุ่มทดลอง โดยใช้กลวิธีสอนการออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ในภาษาฝรั่งเศส ส่งผลโดยตรงต่อการแก้ไขการออกเสียงคำที่ลงท้ายด้วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวและพยัญชนะควบ ที่เขียนด้วยอักษรลักษณะต่างๆ และการออกเสียงพยางค์ปิดในบริบทของการสนทนาและการอ่านออกเสียง โดยคะแนนเฉลี่ยรวมจากการทดสอบของกลุ่มทดลองหลังการใช้กลยุทธ์สูงกว่าก่อนการใช้กลยุทธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่ากลุ่มทดลองมีพัฒนาการทุกด้านที่ทำการทดสอบมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการเสริมกลยุทธ์

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาการออกเสียง พบว่าเป็นการศึกษาโดยนำความรู้ทางศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหการออกเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบฝึกออกเสียง

ยุพิน พลตร (2540) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะที่มีประสิทธิภาพในการออกเสียงพยัญชนะ ฉ ช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1: ศึกษาเฉพาะกรณีที่พูดภาษาถิ่นส่วย โรงเรียนบ้านเหล่าหมากคำ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าหมากคำ จำนวน 25 คน ใช้เวลาในการทดลอง 45 คาบ คาบละ 20 นาที วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ t-test ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่พูดภาษาถิ่นส่วยหลังจากได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะ มีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงพยัญชนะ ฉ ช สูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จุไรภรณ์ จันทร์จิตตะการ (2541) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกการออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาที่สอง แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแรก ที่บ้านตำมะลัง ตำบลมะลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 44 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาสถิติค่าร้อยละ และเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากร

ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกการออกเสียง ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีปัญหาการออกเสียงสระ และพยัญชนะบางเสียง แต่มีปัญหาการออกเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง และพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อานงค์ ใจรงกกา (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียง คำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลท่าปลา จำนวน 35 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่าทักษะการอ่านออกเสียงของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกสูงถึงร้อยละ 78 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

สุนทรลีลักษณ์ วรรณชาติ (2549) ได้ศึกษาการสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตามมาตราแม่กบ แม่กน และแม่กด สำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงสกอ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงสกอของโรงเรียนบ้านสุดห้วยนา จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน และกลุ่มควบคุม 15 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test ผลการศึกษาพบว่าชุดฝึกทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตามมาตราแม่กบ แม่กน และแม่กด ที่สร้างขึ้นมีทั้งหมด 10 ชุด ใช้เวลาเรียนแผนละ 1 ชั่วโมง มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกทักษะอยู่ในระดับมาก

อัจฉรา วงศ์ชนะ (2552) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดฝึกทักษะภาษาถิ่นเหนือที่มีต่อการอ่าน การเขียนและเจตคติทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปงสนุก จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปงสนุก จังหวัดลำปาง จำนวน 34 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีทักษะการอ่านการเขียนภาษาถิ่นเหนือและเจตคติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุมลมาลย์ เอตรีตันะ (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียง คำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 จำนวน 42 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t ผลการศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านออกเสียงควบกล้ำหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบฝึกออกเสียง พบว่าแบบฝึกออกเสียง ส่วนใหญ่ที่พัฒนาขึ้นมี 3 ลักษณะคือ แบบฝึกที่ใช้ฝึกออกเสียงควบกล้ำในภาษาไทยมาตรฐาน แบบฝึกที่ใช้ฝึกออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่น และแบบฝึกที่ใช้ฝึกออกเสียงในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ และพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทดสอบคุณภาพของแบบฝึกฯ ที่พัฒนาขึ้น และประเมินประสิทธิผลจากการใช้แบบฝึกฯ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย เป็นการศึกษาเชิงพัฒนา (research and development) มีขั้นตอนหลักในการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย

ขั้นตอนการพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

- 1.1 การศึกษาเบื้องต้น
- 1.2 การกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์
- 1.3 การสร้างแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์
- 1.4 การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพของแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ

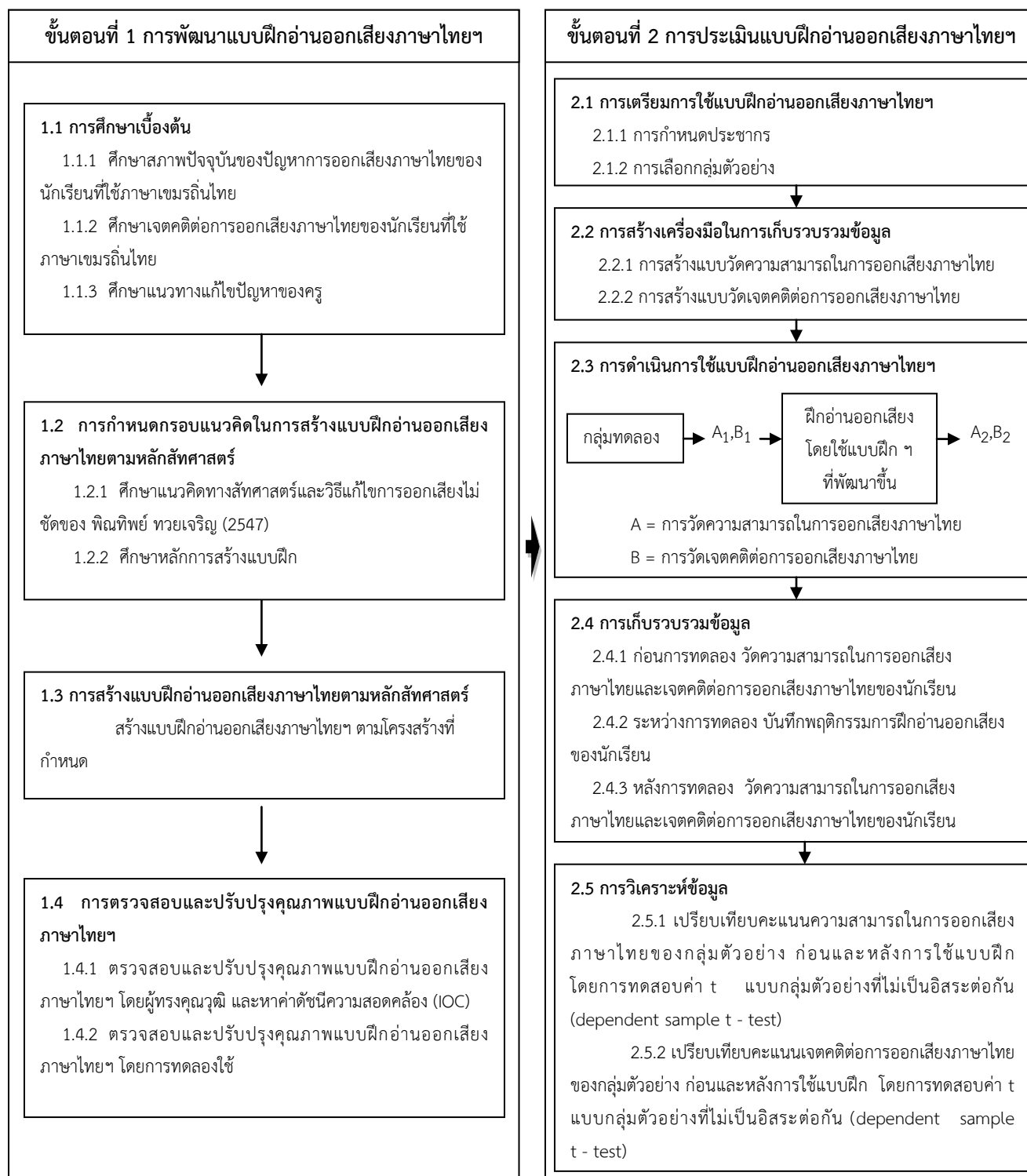
ขั้นตอนที่ 2 การประเมินแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย ที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนการประเมินแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

- 2.1 การเตรียมการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ
- 2.2 การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.3 การดำเนินการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ ที่พัฒนาขึ้น
- 2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับขั้นตอนในการวิจัยเพื่อพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย แสดงในแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงลำดับขั้นตอนในการวิจัยเพื่อพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักศาสตร์

การพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักศาสตร์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 การศึกษาเบื้องต้น

เนื่องจากยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักศาสตร์ สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย และไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของปัญหาการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สนับสนุนความสำคัญของปัญหาวิจัย ผู้วิจัยจึงดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1.1 สร้างแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทย เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของปัญหาการออกเสียงภาษาไทย เจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย และแนวทางแก้ไขปัญหาของครู แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or Guided interview) มีข้อความหลัก จำนวน 3 ข้อ (รายละเอียดในภาคผนวก ข หน้า 85)

1.1.2 นำแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข

1.1.3 คัดเลือกโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอที่ประชากรส่วนใหญ่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยในจังหวัดสุรินทร์ โดยพิจารณาจากแผนที่ภาษาของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2548: 57)

1.1.4 เลือกกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่อยู่ในเขตอำเภอซึ่งมีประชากรส่วนใหญ่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยในจังหวัดสุรินทร์ เพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) โดยเลือกจากครูที่สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย และมีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 5 ปี ได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนภาษาไทย รวม 20 คน จาก 20 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน ได้แก่ โรงเรียนเมืองสิงห์วิทยา โรงเรียนพนมดงรักวิทยา โรงเรียนนางมดวิทยา โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ โรงเรียนวังข่าพัฒนา โรงเรียนเทพอุดมวิทยา โรงเรียนทุ่งกุลาพิทยาคม โรงเรียนท่าตูมประชาเสรมวิทย์

โรงเรียนศิขรภูมิพิสัย โรงเรียนจารย์วิทยาการ โรงเรียนวีรวัฒน์โยธิน โรงเรียนมัธยมจารพัทวิทยา
โรงเรียนรามวิทยา รัชมังคลาภิเษก โรงเรียนพญารามวิทยา โรงเรียนขนาดมอญพิทยาคม โรงเรียน
ตานีวิทยา โรงเรียนแสงทรัพย์ประชาวิทยาการ โรงเรียนมทิวรวิทยา โรงเรียนบุแกรงพิทยาคม
และโรงเรียนเทนมีย์มิตรประชา

1.1.5 สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนภาษาไทย ในข้อ 1.1.4 โดยเป็นการสัมภาษณ์
แบบกึ่งโครงสร้าง แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแจกแจงความถี่และวิเคราะห์เนื้อหา

ข้อมูลจากการศึกษาเบื้องต้นสรุปได้ดังนี้

1) ด้านปัญหาการออกเสียงภาษาไทย พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงภาษาไทย
มาตรฐานไม่ชัดเจน เนื่องจากในชีวิตประจำวันใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยในการสื่อสาร เสียงพยัญชนะ สระ
และวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐานที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยมีดังนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยเกี่ยวกับเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนที่
ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยสรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของครูภาษาไทยผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนที่ใช้
ภาษาเขมรถิ่นไทย

เสียงที่เป็นปัญหา	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
1. วรรณยุกต์	20	100
2. พยัญชนะ ร [r]	20	100
3. สระโอะ [o]	20	100
4. พยัญชนะ บ [b]	18	90
5. พยัญชนะ ด [d]	18	90
6. สระแอะ [ɛ]	17	85
7. สระแอ [ɛ:]	17	85
8. สระอุ [u:]	17	85
9. สระออ [ɔ:]	16	80
10. สระอี [ɛ]	15	75
11. พยัญชนะ ส ซ [s]	14	70

ข้อมูลจากตารางข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เสียงที่ครูภาษาไทยเห็นว่า เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยสอดคล้องกันมากที่สุด คือ เสียงวรรณยุกต์ เสียงพยัญชนะ ร [r] และเสียงสระโอะ [o] คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา คือ เสียงพยัญชนะ บ [b] และเสียงพยัญชนะ ด [d] คิดเป็นร้อยละ 90 และน้อยที่สุด คือ เสียงพยัญชนะ ส ซ [s] คิดเป็นร้อยละ 70 รายละเอียดมีดังนี้

1.1) เสียงพยัญชนะต้น

1.1.1) พยัญชนะต้นเดี่ยว ร [r] นักเรียนออกเสียงโดยการรัวลิ้นมากเกินไป ซึ่งไม่ใช่ลักษณะของเสียง ร ในภาษาไทยของประชากรส่วนใหญ่ แต่เป็นลักษณะของเสียง ร ในภาษาเขมรถิ่นไทย

1.1.2) พยัญชนะต้นเดี่ยว ส ซ [s] นักเรียนออกเสียงคล้าย [ch]

เช่น ส้าม [suâm] ออกเสียงคล้าย [chuam]

ซั๊ก [sák] ออกเสียงคล้าย [chak]

1.1.3) พยัญชนะต้นเดี่ยว บ [b] นักเรียนออกเสียงเป็นเสียงกัก ก້อง ที่เกิดที่ริมฝีปาก มีลักษณะของเสียงที่ดูดลมเข้าในคอแทนที่จะระเบิดลมออก

1.1.4) พยัญชนะต้นเดี่ยว ด [d] นักเรียนออกเสียงเป็นเสียงกัก ก້อง ที่เกิดที่ปุ่มเหงือก มีลักษณะของเสียงที่ดูดลมเข้าในคอแทนที่จะระเบิดลมออก

1.2) เสียงสระ

1.2.1) สระแอะ [ɛ] นักเรียนออกเสียงคล้าย [e]

เช่น และ [lɛ́] ออกเสียงคล้าย [le]

แบะ [bɛ̀] ออกเสียงคล้าย [be]

1.2.2) สระแอ [ɛ:] นักเรียนออกเสียงคล้าย [e:]

เช่น แก่ [kɛ̀:] ออกเสียงคล้าย [ke:]

แปด [pɛ̀:t] ออกเสียงคล้าย [pe:t]

1.2.3) สระออ [ɔ:] นักเรียนออกเสียงคล้าย [o:]

เช่น ก่อน [kɔ̀:ɲ] ออกเสียงคล้าย [ko:n]

จอต [cɔ̀:t] ออกเสียงคล้าย [co:t]

1.2.4) สระโอะ [o] นักเรียนออกเสียงคล้าย [ɔ]

เช่น ตรง [troŋ] ออกเสียงคล้าย [troŋ]

ตก [tòk] ออกเสียงคล้าย [tɔk]

1.2.5) สระอี [u] นักเรียนออกเสียงคล้าย [ɤ]

เช่น ถึง [thúŋ] ออกเสียงคล้าย [thɤŋ]

จิ่ง [cuŋ] ออกเสียงคล้าย [cɤŋ]

1.2.6) สระอุ [u:] นักเรียนออกเสียงคล้าย [o:]

เช่น ลูก [thu:k] ออกเสียงคล้าย [tho:k]

ลูก [lu:k] ออกเสียงคล้าย [lo:k]

1.3) เสียงวรรณยุกต์

นักเรียนไม่สามารถออกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยได้ถูกต้อง
ไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยทั้ง 5 เสียงได้ และไม่สามารถผันเสียง
วรรณยุกต์ได้ ส่วนใหญ่จะออกเสียงภาษาไทยเป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญ เช่น

ข้าพเจ้า [khâ: - pha - câw] ออกเสียงเป็น [kha - pha - caw]

น้ำฝน [nám - fön] ออกเสียงเป็น [nam - fon]

ใบไม้ [baj - ma:j] ออกเสียงเป็น [baj - ma:]

2) ด้านเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ใช้ภาษาเขมร
ถิ่นไทยในชีวิตประจำวันทั้งที่บ้านและโรงเรียน แม้ว่าในชั้นเรียนจำเป็นต้องใช้ภาษาไทยมาตรฐานใน
การจัดการเรียนรู้ นักเรียนก็ยังสนทนากับครูด้วยภาษาเขมรถิ่นไทย ครูที่ไม่สามารถพูดภาษาเขมรถิ่นไทย
ได้จะไม่ได้รับความไว้วางใจจากนักเรียน ดังนั้น นักเรียนจึงไม่เห็นความสำคัญ of ภาษาไทยมาตรฐาน
เท่าที่ควร เพราะคิดว่าเรียนภาษาไทยเพื่อการสอบเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการออกเสียงภาษาไทย
ที่นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการออกเสียงให้ถูกต้อง เพราะคิดว่าไม่ได้นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งใช้
ภาษาเขมรถิ่นไทยในการสื่อสารทั้งกับเพื่อน ผู้ปกครอง ครู และบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้
นักเรียนยังรู้สึกอายเมื่อต้องพูดภาษาไทยมาตรฐานกับครูเพราะออกเสียงได้ไม่ชัดเจน

3) **ด้านแนวทางแก้ไขปัญหา** พบว่าครูส่วนใหญ่แก้ไขปัญหการออกเสียงภาษาไทย มาตรฐานของนักเรียนด้วยการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงที่สร้างขึ้นเอง โดยรวบรวมคำที่นักเรียนอ่านออกเสียงไม่ชัดเจนจากหนังสือเรียนมาสร้างชุดแบบฝึก แบบฝึกแต่ละชุดจะประกอบด้วยคำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกันหรือตัวสะกดในมาตราเดียวกันจำนวนมาก และนำคำเหล่านั้นมาแต่งเป็นบทร้อยกรองให้นักเรียนอ่านออกเสียง ครูมีแนวคิดว่าการฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำที่ไม่สามารถออกเสียงได้ชัดเจนเป็นจำนวนมากและฝึกอ่านบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนเกิดความเคยชินและออกเสียงภาษาไทยได้ชัดเจนในที่สุด แบบฝึกที่ครูสร้างขึ้นไม่ได้ใช้แนวคิดทางสัทศาสตร์ เพราะครูไม่มีความรู้ด้านนี้

1.2 การกำหนดกรอบแนวคิดในสร้างแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์

1.2.1 ศึกษาแนวคิดทางสัทศาสตร์และวิธีการแก้ไขปัญหการออกเสียง โดยใช้หลักการทางสัทศาสตร์ของ พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2547) แล้วพิจารณาเปรียบเทียบกับเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย ซึ่งวิเคราะห์ได้จากการศึกษาเบื้องต้น เพื่อนำมาพัฒนาโครงสร้างของแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 โครงสร้างของแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์

ชุดที่	เสียงที่ฝึก	รายละเอียด	หมายเหตุ
1	สระอุ [u:]	ฝึกสระอุร่วมกับพยัญชนะที่นักเรียนสามารถออกเสียงได้ โดยใช้เสียงสระอุเป็นแนวเทียบ	ใช้สระอุเป็นแนวเทียบในการฝึกเพราะเป็นสระที่นักเรียนออกเสียงได้อยู่แล้ว และเป็นสระหลัง ล้วนสูงเช่นเดียวกับสระอุ แตกต่างกันเพียงสระอุมีเสียงยาว ส่วนสระอุมีเสียงสั้น
2	สระอุ [u:] และ สระโอ [o:]	ฝึกอ่านคู่เทียบเสียงสระอุและสระโอตามลักษณะการออกเสียงที่ได้ฝึกมาแล้ว	ใช้สระโอเป็นคู่เทียบเสียงในการฝึก เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงสระอุเป็นสระโอ

ชุดที่	เสียงที่ฝึก	รายละเอียด	หมายเหตุ
3	พยัญชนะ บ [b]	ฝึกเสียง บ ร่วมกับสระที่ออกเสียงได้ โดยเริ่มจากสระอา ก่อน แล้วจึงค่อยฝึก ร่วมกับสระที่ฝึกใหม่ โดยใช้เสียง ป เป็นแนวเทียบ	1. ฝึกเสียง บ ในคำที่ประสมสระอา ก่อนสระอื่น 2. ผู้วิจัยใช้เสียง ป เป็นแนวเทียบในการฝึก เพราะเป็นเสียงพยัญชนะที่นักเรียนออกเสียงได้อยู่แล้ว และเป็นพยัญชนะระเบิด ฐานกรณ์ริมฝีปาก ไม่มีลม เช่นเดียวกับเสียง บ แตกต่างกันเพียงเสียง บ เป็นเสียงก้อง ส่วนเสียง ป เป็นเสียงไม่ก้อง
4	พยัญชนะ ด [d]	ฝึกเสียง ด ร่วมกับสระที่ออกเสียงได้ โดยเริ่มจากสระอา ก่อน แล้วจึงค่อยฝึก ร่วมกับสระที่ฝึกใหม่ โดยใช้เสียง ต เป็นแนวเทียบ	1. ฝึกเสียง ด ในคำที่ประสมสระอา ก่อนสระอื่น 2. ใช้เสียง ต เป็นแนวเทียบในการฝึก เพราะเป็นเสียงพยัญชนะที่นักเรียนออกเสียงได้อยู่แล้ว และเป็นพยัญชนะระเบิด ฐานกรณ์ ฟันและปุ่มเหงือก ไม่มีลม เช่นเดียวกับเสียง ด แตกต่างกันเพียงเสียง ด เป็นเสียงก้อง ส่วนเสียง ต เป็นเสียงไม่ก้อง
5	สระเอ [e:]	ฝึก สระ แอ ร่วมกับ พยัญชนะที่ออกเสียงได้ ก่อน แล้วจึงฝึก ร่วมกับ พยัญชนะที่ฝึกใหม่ โดยใช้เสียงสระเอเป็นแนวเทียบ	ใช้สระเอเป็นแนวเทียบในการฝึก เพราะเป็นสระที่นักเรียนออกเสียงได้อยู่แล้ว และเป็นสระหน้า เสียงยาวเช่นเดียวกับสระแอ แตกต่างกันเพียงสระเอเป็นระดับลิ้นกลางต่ำ ส่วนสระเอเป็นระดับลิ้นกลางสูง
6	สระเอ [e:] และ สระเอ [e:]	ฝึกอ่านคู่เทียบเสียงสระ แอและสระเอตามลักษณะการออกเสียงที่ได้ฝึกมา	ใช้สระเอเป็นคู่เทียบเสียงในการฝึก เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงสระเอเป็นสระเอ

ชุดที่	เสียงที่ฝึก	รายละเอียด	หมายเหตุ
7	สระออ [o:]	ฝึกสระออกกับพยัญชนะที่ออกเสียงได้ก่อน แล้วจึงฝึกร่วมกับพยัญชนะที่ได้ฝึกมาแล้ว โดยใช้เสียงสระเอาะเป็นแนวเทียบ	ใช้สระเอาะเป็นแนวเทียบในการฝึกเพราะเป็นสระที่นักเรียนออกเสียงได้อยู่แล้ว และเป็นสระหลัง ลึกลงต่ำเช่นเดียวกับสระออ แตกต่างกันเพียงสระออมีเสียงยาว ส่วนสระเอาะมีเสียงสั้น
8	สระออ [o:] และ สระโอ [o:]	ฝึกอ่านคู่เทียบเสียงสระออและสระโอตามลักษณะการออกเสียงที่ได้ฝึกมา	ใช้สระโอเป็นคู่เทียบเสียงในการฝึก เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงสระออเป็นสระโอ
9	พยัญชนะ ส ซ [s]	ฝึกเสียง ส ซ ร่วมกับสระที่ออกเสียงได้ โดยเริ่มจากสระอา ก่อน แล้วจึงฝึกร่วมกับสระที่ฝึกใหม่	ฝึกเสียง ส ซ ในคำที่ประสมสระอา ก่อนสระอื่น
10	พยัญชนะ ส ซ [s] และพยัญชนะ ฉ ช [ch]	ฝึกอ่าน คู่เทียบเสียง พยัญชนะ ส ซ และ พยัญชนะ ฉ ช ตามลักษณะการออกเสียงที่ฝึก	ใช้พยัญชนะ ฉ ช เป็นคู่เทียบเสียงในการฝึก เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงพยัญชนะ ส ซ คล้ายเสียง ฉ ช
11	พยัญชนะ ร [r]	ฝึกพยัญชนะ ร โดยฝึกออกเสียงร่วมกับสระอา ก่อนแล้วจึงค่อยฝึกร่วมกับสระอื่นๆ ที่ฝึกมาแล้ว และร่วมกับพยัญชนะอื่นๆ ที่ได้ฝึกมาแล้ว	ฝึกเสียง ร ในคำที่ประสมสระอา ก่อนสระอื่น

ชุดที่	เสียงที่ฝึก	รายละเอียด	หมายเหตุ
12	สระแอะ [ɛ]	ฝึกสระแอะโดยใช้กับพยัญชนะที่ออกเสียงได้ก่อน แล้วจึงฝึกพร้อมกับพยัญชนะทุกเสียงที่ได้ฝึกมาแล้ว โดยใช้เสียงสระแอะที่ฝึกมาแล้วเป็นแนวเทียบ	1. เนื่องจากสระแอะ สระอี และสระโอะ เป็นสระเสียงสั้น เมื่อประสมกับพยัญชนะจะเป็นเสียงพยางค์ปิด ดังนั้น จึงนำมาฝึกหลังเสียงอื่น 2. ใช้สระแอะ เป็นแนวเทียบในการฝึกเพราะเป็นสระที่นักเรียนได้ฝึกไปแล้ว และเป็นสระหน้า ลึนกลางต่ำเช่นเดียวกับสระแอะ แตกต่างกันเพียงสระแอะมีเสียงสั้น ส่วนสระแอะมีเสียงยาวเท่านั้น
13	สระแอะ [ɛ] และ สระอะ [e]	ฝึกอ่านคู่เทียบเสียงสระแอะ และ สระอะ ตามลักษณะการออกเสียงที่ได้ฝึกมา	ใช้สระอะเป็นคู่เทียบเสียงในการฝึก เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงสระแอะเป็นสระอะ
14	สระอี [u]	ฝึก สระ อี โดยใช้กับพยัญชนะที่ออกเสียงได้ก่อน แล้วจึงฝึกพร้อมกับพยัญชนะทุกเสียงที่ได้ฝึกมาแล้ว โดยใช้เสียงสระอีเป็นแนวเทียบ	ใช้สระอีเป็นแนวเทียบในการฝึกเพราะเป็นสระที่นักเรียนออกเสียงได้อยู่แล้ว และเป็นสระกลาง ลึนสูงเช่นเดียวกับสระอี แตกต่างกันเพียงสระอีมีเสียงสั้น ส่วนสระอีมีเสียงยาว
15	สระโอะ [o]	ฝึก สระ โอะ โดยใช้กับพยัญชนะที่ออกเสียงได้ก่อน แล้วจึงฝึกพร้อมกับพยัญชนะทุกเสียงที่ได้ฝึกมาแล้ว โดยใช้เสียงสระโอะเป็นแนวเทียบ	ใช้สระโอะเป็นแนวเทียบในการฝึกเพราะเป็นสระที่นักเรียนออกเสียงได้อยู่แล้ว และเป็นสระหลัง ลึนกลางสูงเช่นเดียวกับสระโอะ แตกต่างกันเพียงสระโอะ มีเสียงสั้น ส่วนสระโอะมีเสียงยาว

ชุดที่	เสียงที่ฝึก	รายละเอียด	หมายเหตุ
16	เสียงวรรณยุกต์เอกและตรี	ฝึกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี โดยอธิบายให้นักเรียนเข้าใจลักษณะของเสียงคือ เสียงวรรณยุกต์เอกเป็นเสียงกดต่ำ ส่วนเสียงวรรณยุกต์ตรีเป็นเสียงขึ้นสูง และเริ่มฝึกพยางค์เปิดก่อนพยางค์ปิด	<ol style="list-style-type: none"> นำคำที่เป็นพยางค์เปิดมาฝึกก่อนคำพยางค์ปิด นำคำที่มีเสียงเสียงวรรณยุกต์ เอกและตรีมาฝึกในชุดเดียวกัน เพราะเป็นเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะตรงกันข้าม
17		ฝึกอ่านคู่เทียบเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจความแตกต่างของลักษณะเสียงวรรณยุกต์เอกและตรีได้ชัดเจนขึ้น	
18	เสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา	ฝึกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา โดยอธิบายให้นักเรียนเข้าใจลักษณะของเสียงคือ เสียงวรรณยุกต์โทเป็นเสียงสูง-ตก ส่วนเสียงวรรณยุกต์จัตวาเป็นเสียงต่ำ-ขึ้น และเริ่มฝึกพยางค์เปิดก่อนพยางค์ปิด	<ol style="list-style-type: none"> นำพยางค์ที่เป็นพยางค์เปิดมาฝึกก่อนคำพยางค์ปิด นำเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวามาฝึกในชุดเดียวกัน เพราะเป็นเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะตรงกันข้าม
19		ฝึกอ่านคู่เทียบเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจความแตกต่างของลักษณะเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวาได้ชัดเจนขึ้น	

ชุดที่	เสียงที่ฝึก	รายละเอียด	หมายเหตุ
20	ฝึกอ่านออกเสียง ประโยคและ ข้อความ	ฝึกอ่านประโยคและ ข้อความที่ประกอบด้วยคำ ที่มีเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่นักเรียน ออกเสียงไม่ถูกต้องชัดเจน โดยฝึกอ่านเป็นประโยค ก่อน จากนั้นจึงฝึกอ่าน ข้อความ	

1.2.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบฝึกตามแนวคิดของ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547) ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2550) และสุคนธ์ สินธพานนท์ (2552) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก

1.3 การสร้างแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ ตามโครงสร้างแบบฝึกที่กำหนด ในข้อ 1.2 ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยใช้หลักการทางสัทศาสตร์ของ พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2547) ดังตารางที่ 3 จำนวน 20 ชุด ตามปัญหาการออกเสียงของนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย ดังนี้

- 1) ชุดฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะต้น จำนวน 5 ชุด
- 2) ชุดฝึกอ่านออกเสียงสระ จำนวน 10 ชุด
- 3) ชุดฝึกอ่านออกเสียงวรรณยุกต์ จำนวน 4 ชุด
- 4) ชุดฝึกอ่านประโยคและข้อความ จำนวน 1 ชุด

1.4 การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.4.1 ตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยนำแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาศาสตร์และภาษาเขมร จำนวน 3 ท่าน (รายนามอยู่ในภาคผนวก ก หน้า 83) พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักศาสตร์ แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item-objective congruence หรือ IOC) โดยนำความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาแปลงเป็นคะแนน ดังนี้

หากมีความเห็นว่าสอดคล้อง กำหนดคะแนนเป็น +1

หากมีความเห็นว่าไม่แน่ใจ กำหนดคะแนนเป็น 0

หากมีความเห็นว่าไม่สอดคล้อง กำหนดคะแนนเป็น -1

ผู้วิจัยนำคะแนนการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิมาแทนค่าในสูตรเพื่อคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ถ้ามีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ (วรณีย์ แกมเกตุ, 2551: 221) แล้วคำนวณค่า IOC ด้วยสูตรต่อไปนี้

$$IOC = \Sigma R/N$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4.2 ตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ โดยการทดลองใช้ (try out)

ผู้วิจัยนำแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ ที่พัฒนาขึ้น ทั้ง 20 ชุด ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แต่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย และมีปัญหาการออกเสียงภาษาไทย โรงเรียนนางมุดวิทยา อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 20 คน จากนั้นนำผลจากการทดลองใช้มาปรับปรุงแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักศาสตร์

ขั้นตอนการประเมินแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักศาสตร์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 การเตรียมการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทย

2.1.1 การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย และมีปัญหาการออกเสียงภาษาไทย ในจังหวัดสุรินทร์

2.1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย และมีปัญหาการออกเสียงภาษาไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนนางมุดวิทยา อำเภอทาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 20 คน เนื่องจากสถานศึกษาแห่งนี้เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ประเภทสหศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตั้งอยู่ติดกับแนวชายแดนกัมพูชา นักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียนใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย และผู้บริหารโรงเรียนให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

2.2 การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ ที่พัฒนาขึ้น มีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย และแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย เพื่อวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย และวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง (pre-test and post-test)

รายละเอียดในการพัฒนาเครื่องมือแต่ละฉบับมีดังนี้

2.2.1 แบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยที่มีลักษณะคู่ขนานจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยก่อนและหลังการใช้แบบฝึกฯ แต่ละฉบับมีข้อสอบ 2 ตอน คะแนนเต็ม 45 คะแนน ได้แก่ ตอนที่ 1 การออกเสียงคำ จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน และตอนที่ 2 การออกเสียงประโยค จำนวน 15 ข้อ คะแนนเต็ม 15 คะแนน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1.1 กำหนดเสียงที่เป็นปัญหาในการออกเสียงภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเบื้องต้น

2.2.1.2 พิจารณาคำจากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทยวิธภาษา และวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ แล้วเลือกคำซึ่งนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยออกเสียงไม่ชัด

2.2.1.3 นำคำศัพท์ที่คัดเลือกไว้ในข้อ 2.2.1.2 มาสร้างแบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย

2.2.1.4 นำแบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาและนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน (รายนามในภาคผนวก ก หน้า 83) ตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้แก้ไขการวางตำแหน่งคำในประโยคในแบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยฉบับหลังการใช้แบบฝึกฯ ตอนที่ 2 ข้อ 12 จาก “การพูดคุยผ่านอินเทอร์เน็ต ควรระวัง” เป็น “ควรระวังการพูดคุยผ่านอินเทอร์เน็ต” และแก้ไขภาษาข้อ 14 ให้เป็นภาษาไทยที่ถูกต้องจาก “ฉันทางโตะทำการบ้าน” เป็น “ฉันททำการบ้านบนโตะ”

2.2.1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 20 คน โดยการทดสอบทีละคน และให้คะแนนแบบ 0,1 คือ ออกเสียงถูกต้องชัดเจนให้ 1 ออกเสียงไม่ถูกต้องชัดเจนให้ 0 แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาคำนวณหาค่าความยากง่าย p ค่าอำนาจจำแนก r และค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อสอบ TAP (Test Analysis Program) version 12.9.23 โดย

พิจารณาว่าข้อสอบต้องมีค่า p ระหว่าง 0.2-0.8 มีค่า r ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป และค่าความเที่ยงของแบบวัดฯ ทั้งฉบับต้องมีค่า 0.50 ขึ้นไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าแบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยทั้งสองฉบับ มีค่าความเที่ยงของแบบวัดฯ ทั้งฉบับเท่ากับ .85 แบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยก่อนการใช้แบบฝึกฯ มีค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .23 - .67 ส่วนแบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยหลังการใช้แบบฝึกฯ มีค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .20-.80 (รายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 102) เมื่อพิจารณาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า ข้อสอบทุกข้อมีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.2.1.6 นำแบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

2.2.2 แบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการและวิธีการสร้างแบบวัดเจตคติ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย

2.2.2.2 สร้างแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยตามแนวคิดของ Triandis (1971: 6-7) ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านการแสดงพฤติกรรม โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ (เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) เนื่องจากเป็นมาตรวัดที่ให้ความเชื่อมั่นค่อนข้างสูง และการให้น้ำหนักของคะแนนสามารถทำให้หาระดับเจตคติของกลุ่มตัวอย่างได้สะดวกกว่าแบบอื่น (Icek and Fishbien, 1980: 35) แบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยที่สร้างขึ้น มีจำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็นข้อความเชิงนิมิตาน 15 ข้อ และข้อความเชิงนิเสธ 15 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อความแบบสุ่ม รายละเอียดลักษณะของข้อความจำแนกตามองค์ประกอบ แสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ลักษณะของข้อความในแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยจำแนกตามองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ข้อความเชิงนิมิต		ข้อความเชิงนิเสธ		รวม จำนวน ข้อ
	ลำดับข้อความ	จำนวนข้อ	ลำดับข้อความ	จำนวนข้อ	
ความรู้ความเข้าใจ	1, 2, 4, 8, 10	5	3, 5, 6, 7, 9	5	10
ความรู้สึก	11,12,14,19,20	5	13,15,16,17,18	5	10
การแสดงพฤติกรรม	21,22,23,28,29	5	24,25,26,27,30	5	10
รวม		15		15	30

2.2.2.3 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย ดังนี้

1) ข้อความเชิงนิมิต พิจารณาให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

2) ข้อความเชิงนิเสธ พิจารณาให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน
เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน

2.2.2.4 นำแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาและนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบวัดเจตคติที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้แก้ไขภาษาให้สั้นกระชับ และแก้ไขคำให้เหมาะสมกับระดับภาษาจาก “ข้าพเจ้า” เป็น “ฉัน”

2.2.2.5 นำแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 20 คน กำหนดเวลาในการทำแบบวัดฯ 20 นาที ผลการทดลองใช้แบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย พบว่า นักเรียนทำแบบวัดฯ ได้ตามเวลาที่กำหนด และเข้าใจลักษณะของข้อความในแบบวัดฯ เป็นอย่างดี

2.2.2.6 นำแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยที่นำไปทดลองใช้ มาตรวจให้คะแนน แล้วคำนวณค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach alpha coefficient) และวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดฯ แต่ละข้อ โดยใช้เทคนิคร้อยละ 25 ด้วยโปรแกรม B-Index 7.0 จากนั้นเลือกข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนด โดย Edward (1967 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543: 94) โดยพิจารณาว่าต้องเป็นข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนก ค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .96 และมีค่าอำนาจจำแนก ค่า t อยู่ระหว่าง .81-.73 (รายละเอียดในภาคผนวก ง หน้า 105) เมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่าข้อความทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.2.2.7 นำแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

2.3 การดำเนินการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ ที่พัฒนาขึ้น

การดำเนินการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ ที่พัฒนาขึ้น ใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) แบบ One Group Pre-test and Post-test Design ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	การวัดก่อนการทดลอง	ตัวแปรจัดกระทำ	การวัดหลังการทดลอง
E	A ₁ ,B ₁	X	A ₂ ,B ₂

E	แทน	กลุ่มทดลอง
X	แทน	การใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์
A ₁	แทน	การวัดผลความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยก่อนการทดลอง
A ₂	แทน	การวัดผลความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยหลังการทดลอง
B ₁	แทน	การวัดผลเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยก่อนการทดลอง
B ₂	แทน	การวัดผลเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยหลังการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ โดยดำเนินการฝึกด้วยตนเอง ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2555 ใช้เวลาในการฝึกสัปดาห์ละ 3 ครั้ง วันเว้นวัน เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ระหว่างวันที่ 14 มกราคม 2556 ถึงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2556

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.4.1 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยฉบับก่อนการใช้แบบฝึกฯ และแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย

2.4.2 ระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยบันทึกพฤติกรรมการฝึกอ่านออกเสียงของนักเรียนในแบบบันทึกพฤติกรรมการอ่านออกเสียงรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

2.4.3 หลังการทดลอง ผู้วิจัยวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยฉบับหลังการใช้แบบฝึกฯ และแบบวัดเจตคติต่อภาษาไทย ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลอง

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.5.1 วิเคราะห์คะแนนความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการใช้แบบฝึก โดยการคำนวณค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย โดยการทดสอบค่า t แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent sample t-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 11.5 for windows

2.5.2 วิเคราะห์คะแนนเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการใช้แบบฝึก โดยการคำนวณค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย โดยการทดสอบค่า t แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent sample t-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 11.5 for windows

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย

ตอนที่ 2 ผลการประเมินแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย

แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์

แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์มีจำนวน 20 ชุด ดังนี้

ชุดฝึกที่ 1	ฝึกอ่านออกเสียงสระอู [u:]
ชุดฝึกที่ 2	ฝึกอ่านเทียบเสียงสระอู [u:] และสระโอ [o:]
ชุดฝึกที่ 3	ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ บ [b]
ชุดฝึกที่ 4	ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ด [d]
ชุดฝึกที่ 5	ฝึกอ่านออกเสียงสระแอ [ɛ:]
ชุดฝึกที่ 6	ฝึกอ่านเทียบเสียงสระแอ [ɛ:] และสระเอ [e:]
ชุดฝึกที่ 7	ฝึกอ่านออกเสียงสระออ [ɔ:]
ชุดฝึกที่ 8	ฝึกอ่านเทียบเสียงสระออ [ɔ:] และสระโอ [o:]

ชุดฝึกที่ 9	ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ส ซ [s]
ชุดฝึกที่ 10	ฝึกอ่านเทียบเสียงพยัญชนะ ส ซ [s] และพยัญชนะ ฉ ช [ch]
ชุดฝึกที่ 11	ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ร [r]
ชุดฝึกที่ 12	ฝึกอ่านออกเสียงสระแอะ [ɛ]
ชุดฝึกที่ 13	ฝึกอ่านเทียบเสียงสระแอะ [ɛ] และสระเอะ [e]
ชุดฝึกที่ 14	ฝึกอ่านออกเสียงสระ อี [u]
ชุดฝึกที่ 15	ฝึกอ่านออกเสียงสระโอะ [o]
ชุดฝึกที่ 16	ฝึกอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี
ชุดฝึกที่ 17	ฝึกอ่านเทียบเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี
ชุดฝึกที่ 18	ฝึกอ่านออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา
ชุดฝึกที่ 19	ฝึกอ่านเทียบเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา
ชุดฝึกที่ 20	ฝึกอ่านออกเสียงประโยคและข้อความ

2. คู่มือการใช้แบบฝึก

คู่มือการใช้แบบฝึกประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1) หลักการของแบบฝึก

แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดทางสัทศาสตร์ของ พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2547) โดยมีหลักการเบื้องต้น ดังนี้

1.1) ระบบการควบคุมลมหายใจ ฝึกใช้ลมหายใจออกในการเปล่งเสียงแทนการใช้ลมหายใจเข้า

1.2) สัทสมบัติของสระ ฝึกสระที่มีสัทสมบัติเด่นชัดก่อน โดยเริ่มต้นฝึกจากสระอา

1.3) สัทลักษณะของพยัญชนะ ฝึกจากเสียงระเบิดและนาสิก ฐานกรณ์ริมฝีปากก่อนฐานกรณ์อื่น

1.4) ลักษณะพยางค์ ฝึกพยางค์เปิดก่อนพยางค์ปิด

1.5) การพัฒนาระดับวรรณยุกต์ ฝึกเสียงวรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก ก่อนวรรณยุกต์อื่น

1.6) การเพิ่มความซับซ้อนทางเสียง ฝึกเสียงที่พัฒนาง่ายและมีความซับซ้อน น้อยก่อน แล้วใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาเสียงยาก โดยใช้เสียงที่คุ้นเคยแล้วเป็นแนวเทียบในการฝึก

2) จุดประสงค์ของแบบฝึก

นักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยสามารถออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ในภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจน และมีเจตคติที่ดีต่อการออกเสียงภาษาไทย

3) บทบาทครู

3.1) ศึกษาวิธีการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยตามหลัก สัทศาสตร์

3.2) ศึกษาจุดประสงค์ คำชี้แจง และรายละเอียดต่างๆ ของชุดฝึกแต่ละชุด อย่างละเอียด

3.3) อธิบายและสาธิตวิธีการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ใน ภาษาไทยที่ถูกต้อง ตามที่ระบุในคำชี้แจงของแต่ละชุดฝึก

3.4) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิดขณะกำลังฝึกอ่านออกเสียง

3.5) บันทึกพฤติกรรมและพัฒนาการของนักเรียน รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างการใช้แบบฝึก

3.6) เสริมแรงให้นักเรียนมีกำลังใจในการร่วมกิจกรรมการฝึก และตั้งใจฝึกฝน จนสามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจน ด้วยการให้รางวัลหรือคำชมเชย

4) บทบาทนักเรียน

4.1) ศึกษาจุดประสงค์และคำชี้แจงของชุดฝึกแต่ละชุดอย่างละเอียด

4.2) ตั้งใจฟังครูอธิบายและสาธิตวิธีการออกเสียงที่ถูกต้อง และพยายามแก้ไข การออกเสียงของตนให้ถูกต้องตามที่ครูแนะนำ

4.3) หลังจากได้รับการฝึกในคาบเรียนแล้ว ควรฝึกทบทวนเมื่อมีเวลาว่าง เพื่อให้อ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว จนเป็นทักษะ

5) แนวทางการใช้แบบฝึกฯ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

5.1) ระยะก่อนดำเนินการฝึก

ปฐมนิเทศนักเรียน โดยให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของภาษาไทยมาตรฐานที่มีต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน รวมถึงความสำคัญของการออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน

5.2) ระยะดำเนินการฝึก

ดำเนินการฝึกโดยใช้กระบวนการฝึกทักษะปฏิบัติของ Dave (1970) และเทคนิคปฏิบัติกลุ่ม ปฏิบัติคู่ และปฏิบัติเดี่ยว (team - pair - solo) ในขั้นตอนการฝึกอ่านออกเสียงของนักเรียน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเลียนแบบ (Imitation)

นักเรียนรับรู้วิธีการออกเสียงที่ถูกต้อง โดยสังเกตการสาธิต และฟังคำอธิบายของครู ประกอบกับการสังเกตจากภาพแสดงการออกเสียงที่กำหนดให้ในแต่ละชุดฝึก (5 นาที)

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามคำสั่ง (Manipulation)

นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน โดยปฏิบัติตามคำชี้แจงที่ระบุไว้ในแต่ละชุดฝึก (5 นาที)

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติอย่างถูกต้อง (Precision)

นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงเป็นกลุ่ม ครูสังเกตพฤติกรรมและให้คำแนะนำจนสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง (10 นาที)

ขั้นตอนที่ 4 การแสดงทักษะปฏิบัติ (Articulation)

นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงเป็นคู่ จนสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และมั่นใจมากขึ้น แล้วอ่านให้ครูฟังทีละคู่ โดยอ่านพร้อมกัน หรืออ่านทีละคน (20 นาที)

ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization)

นักเรียนอ่านออกเสียงให้ครูฟังทีละคน ครูบันทึกคะแนนและพฤติกรรมกรรมการอ่านออกเสียงของนักเรียน (20 นาที)

5.3 ระยะเวลาหลังดำเนินการฝึก

5.3.1 นำนักเรียนอภิปรายประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้อง แล้วช่วยกันสรุป

5.3.2 รายงานคะแนนพัฒนาการด้านการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนหลังได้รับการฝึกให้นักเรียนทราบเป็นรายบุคคล

การพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักศาสตร์โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาศาสตร์ และภาษาเขมร จำนวน 3 ท่าน มีผลการพิจารณาดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องของแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ชุดฝึก ที่	ค่าดัชนีความสอดคล้อง				ความหมาย
	รายการที่ 1 ความสอดคล้องกับ แนวคิดทางสัทศาสตร์	รายการที่ 2 ความสอดคล้อง กับจุดประสงค์ ของแบบฝึก	รายการที่ 3 ความสอดคล้องกับ หลักการสร้างแบบฝึก	รายการที่ 4 ระดับความยาก ง่ายของคำที่ใช้	
1	1	1	1	1	เหมาะสม
2	1	1	1	1	เหมาะสม
3	1	1	1	1	เหมาะสม
4	1	1	1	1	เหมาะสม
5	1	1	1	1	เหมาะสม
6	1	1	1	1	เหมาะสม
7	1	1	1	1	เหมาะสม
8	1	1	1	1	เหมาะสม
9	1	1	1	1	เหมาะสม
10	1	1	1	1	เหมาะสม
11	1	1	1	1	เหมาะสม
12	1	1	1	1	เหมาะสม
13	1	1	1	1	เหมาะสม
14	1	1	1	1	เหมาะสม
15	1	1	1	1	เหมาะสม
16	1	1	1	.67	เหมาะสม
17	1	1	1	1	เหมาะสม
18	1	1	1	.67	เหมาะสม
19	1	1	1	1	เหมาะสม
20	1	1	1	.67	เหมาะสม

ตารางที่ 6 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาศาสตร์และภาษาเขมรมีความเห็นสอดคล้องกันในทุกประเด็นของทุกชุดฝึก โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แสดงว่า แบบฝึกฯ ที่พัฒนาขึ้นทุกชุดมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ (วรรณิ แกมเกตุ, 2551: 221) และผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบฝึกฯ ดังนี้

- 1) ควรแก้ไขคำชี้แจงของแต่ละชุดฝึกให้สั้นกระชับ เข้าใจง่าย และไม่ก่อให้เกิดความสับสน
- 2) ควรแก้ไขคำที่นำมาให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงในชุดฝึกที่ 16 18 และ 20 ให้ง่ายขึ้น เหมาะกับระดับความสามารถของนักเรียน
- 3) ควรเพิ่มจำนวนประโยคที่ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงให้มากขึ้นในชุดฝึกที่ 20 จากจำนวน 6 ประโยค เป็น 10 ประโยค
- 4) ควรเพิ่มภาพประกอบให้ดูสวยงาม และปรับปรุงสีสันของแบบฝึกฯ ให้ดูสดใส น่าอ่านมากขึ้น เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้อยากใช้แบบฝึกฯ

ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว มาพิจารณาปรับปรุงแบบฝึกฯ ให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการประเมินแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกฯ โดยการทดสอบค่า t แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent sample t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกฯ

การใช้แบบฝึก	ค่าสถิติ	\bar{x}	s	t-test	sig.
	ก่อนใช้		18.25	3.370	-29.332
หลังใช้		36.85	4.626		

* $p < .05$

ตารางที่ 7 พบว่าหลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ กลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ฉ หน้า 180)

2.2 การเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกฯ โดยการทดสอบค่า t แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent sample t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกฯ

การใช้แบบฝึก	ค่าสถิติ	\bar{x}	s	t-test	sig.
	ก่อนใช้		85.80	14.888	-13.768
หลังใช้		118.70	10.291		

* $p < .05$

ตารางที่ 8 พบว่าหลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ กลุ่มทดลองมีคะแนนเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ฉ หน้า 181)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย และเพื่อประเมินแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น โดยการเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกฯ มีผลการวิจัยดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย

แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์

แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์มีจำนวน 20 ชุด ดังนี้

ชุดฝึกที่ 1	ฝึกอ่านออกเสียงสระอุ [u:]
ชุดฝึกที่ 2	ฝึกอ่านเทียบเสียงสระอุ [u:] และสระโอ [o:]
ชุดฝึกที่ 3	ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ บ [b]
ชุดฝึกที่ 4	ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ด [d]
ชุดฝึกที่ 5	ฝึกอ่านออกเสียงสระแอ [ɛ:]
ชุดฝึกที่ 6	ฝึกอ่านเทียบเสียงสระแอ [ɛ:] และสระเอ [e:]
ชุดฝึกที่ 7	ฝึกอ่านออกเสียงสระออ [ɔ:]
ชุดฝึกที่ 8	ฝึกอ่านเทียบเสียงสระออ [ɔ:] และสระโอ [o:]
ชุดฝึกที่ 9	ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ส ช [s]
ชุดฝึกที่ 10	ฝึกอ่านเทียบเสียงพยัญชนะ ส ช [s] และพยัญชนะ ฉ ช [ch]

ชุดฝึกที่ 11	ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ร [r]
ชุดฝึกที่ 12	ฝึกอ่านออกเสียงสระเอะ [ɛ]
ชุดฝึกที่ 13	ฝึกอ่านเทียบเสียงสระเอะ [ɛ] และสระเอะ [e]
ชุดฝึกที่ 14	ฝึกอ่านออกเสียงสระ อี [u]
ชุดฝึกที่ 15	ฝึกอ่านออกเสียงสระโอะ [o]
ชุดฝึกที่ 16	ฝึกอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี
ชุดฝึกที่ 17	ฝึกอ่านเทียบเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี
ชุดฝึกที่ 18	ฝึกอ่านออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา
ชุดฝึกที่ 19	ฝึกอ่านเทียบเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา
ชุดฝึกที่ 20	ฝึกอ่านออกเสียงประโยคและข้อความ

2. คู่มือการใช้แบบฝึก

คู่มือการใช้แบบฝึกประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1) หลักการพัฒนาแบบฝึก

แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดทางสัทศาสตร์ของ พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2547) โดยมีหลักการเบื้องต้น ดังนี้

1.1) ระบบการควบคุมลมหายใจ ฝึกใช้ลมหายใจออกในการเปล่งเสียงแทนการใช้ลมหายใจเข้า

1.2) สัทสมบัติของสระ ฝึกสระที่มีสัทสมบัติเด่นชัดก่อน โดยเริ่มต้นฝึกจากสระอา

1.3) สัทลักษณะของพยัญชนะ ฝึกจากเสียงระเบิดและนาสิก ฐานกรณ์ริมฝีปากก่อนฐานกรณ์อื่น

1.4) ลักษณะพยางค์ ฝึกพยางค์เปิดก่อนพยางค์ปิด

1.5) การพัฒนาระดับวรรณยุกต์ ฝึกเสียงวรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอกก่อนวรรณยุกต์อื่น

1.6) การเพิ่มความซับซ้อนทางเสียง ฝึกเสียงที่พัฒนาง่ายและมีความซับซ้อนน้อยก่อน แล้วใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาเสียงยาก โดยใช้เสียงที่คุ้นเคยแล้วเป็นแนวเทียบในการฝึก

2) จุดประสงค์ของแบบฝึก

นักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยสามารถออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจน และมีเจตคติที่ดีต่อการออกเสียงภาษาไทย

3) บทบาทครู

3.1) ศึกษาวิธีการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์

3.2) ศึกษาจุดประสงค์ คำชี้แจง และรายละเอียดต่างๆ ของชุดฝึกแต่ละชุดอย่างละเอียด

3.3) อธิบายและสาธิตวิธีการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยที่ถูกต้อง ตามที่ระบุในคำชี้แจงของแต่ละชุดฝึก

3.4) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิดขณะกำลังฝึกอ่านออกเสียง

3.5) บันทึกพฤติกรรมและพัฒนาการของนักเรียน รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้แบบฝึก

3.6) เสริมแรงให้นักเรียนมีกำลังใจในการร่วมกิจกรรมการฝึก และตั้งใจฝึกฝนจนสามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจน ด้วยการให้รางวัลหรือคำชมเชย

4) บทบาทนักเรียน

4.1) ศึกษาจุดประสงค์และคำชี้แจงของชุดฝึกแต่ละชุดอย่างละเอียด

4.2) ตั้งใจฟังครูอธิบายและสาธิตวิธีการออกเสียงที่ถูกต้อง และพยายามแก้ไขการออกเสียงของตนให้ถูกต้องตามที่ครูแนะนำ

4.3) หลังจากได้รับการฝึกในคาบเรียนแล้ว ควรฝึกทบทวนเมื่อมีเวลาว่าง เพื่อให้อ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว จนเป็นทักษะ

5) แนวทางการใช้แบบฝึกฯ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

5.1) ระยะก่อนดำเนินการฝึก

ปฐมนิเทศนักเรียน โดยให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของภาษาไทยมาตรฐานที่มีต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน รวมถึงความสำคัญของการออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน

5.2) ระยะดำเนินการฝึก

ดำเนินการฝึกโดยใช้กระบวนการฝึกทักษะปฏิบัติของ Dave (1970) และเทคนิคปฏิบัติกลุ่ม ปฏิบัติคู่ และปฏิบัติเดี่ยว (team - pair – solo) ในขั้นตอนการฝึกอ่านออกเสียงของนักเรียน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเลียนแบบ (Imitation)

นักเรียนรับรู้วิธีการออกเสียงที่ถูกต้อง โดยสังเกตการสาธิต และฟังคำอธิบายของครู ประกอบกับการสังเกตจากภาพแสดงการออกเสียงที่กำหนดให้ในแต่ละชุดฝึก (5 นาที)

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามคำสั่ง (Manipulation)

นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน โดยปฏิบัติตามคำชี้แจงที่ระบุไว้ในแต่ละชุดฝึก (5 นาที)

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติอย่างถูกต้อง (Precision)

นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงเป็นกลุ่ม ครูสังเกตพฤติกรรมและให้คำแนะนำจนสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง (10 นาที)

ขั้นตอนที่ 4 การแสดงทักษะปฏิบัติ (Articulation)

นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงเป็นคู่ จนสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และมั่นใจมากขึ้น แล้วอ่านให้ครูฟังทีละคู่ โดยอ่านพร้อมกัน หรืออ่านทีละคน (20 นาที)

ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization)

นักเรียนอ่านออกเสียงให้ครูฟังทีละคน ครูบันทึกคะแนนและพฤติกรรมกรรมการอ่านออกเสียงของนักเรียน (20 นาที)

5.3 ระยะเวลาหลังดำเนินการฝึก

5.3.1 นำนักเรียนอภิปรายประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้อง แล้วช่วยกันสรุป

5.3.2 รายงานคะแนนพัฒนาการด้านการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนหลังได้รับการฝึกให้นักเรียนทราบเป็นรายบุคคล

ผลการพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักศาสตร์โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาศาสตร์และภาษาเขมร จำนวน 3 ท่าน พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันในทุกประเด็นของทุกชุดฝึก โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แสดงว่า แบบฝึกฯ ที่พัฒนาขึ้นทุกชุดมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ และมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแบบฝึกฯ โดยแก้ไขคำชี้แจงของแต่ละชุดฝึกให้สั้นกระชับ เข้าใจง่าย และไม่ก่อให้เกิดความสับสน แก้ไขคำที่นำมาให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงในชุดฝึกที่ 16 18 และ 20 ให้ง่ายขึ้น เหมาะกับระดับความสามารถของนักเรียน เพิ่มจำนวนประโยคที่ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงให้มากขึ้นในชุดฝึกที่ 20 จากจำนวน 6 ประโยค เป็น 10 ประโยค เพิ่มภาพประกอบให้ดูสวยงาม และปรับปรุงสีสันของแบบฝึกฯ ให้ดูสดใส น่าอ่านมากขึ้น เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้อยากใช้แบบฝึกฯ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าว มาพิจารณาปรับปรุงแบบฝึกฯ ให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการประเมินแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น

ผลการประเมินแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักศาสตร์ โดยการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย และแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการใช้แบบฝึกฯ โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) แบบ One Group Pre-test and Post-test Design และดำเนินการฝึกด้วยตนเอง ใช้เวลาในการฝึก ครั้งละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 3 ครั้ง วันเว้นวัน เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยใช้กระบวนการฝึกทักษะปฏิบัติของ Dave (1970) และเทคนิคปฏิบัติกลุ่ม ปฏิบัติคู่ และปฏิบัติเดี่ยว (team - pair - solo) ในขั้นตอนการฝึกอ่านออกเสียง จากนั้น

นำคะแนนความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและคะแนนเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลอง มาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนน โดยการทดสอบค่า t แบบกลุ่ม ตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent sample t-test) ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

2.1 หลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 หลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยและเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ผลการวิจัยดังกล่าว มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิจัยที่พบว่า หลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น อภิปรายได้ว่าเนื่องจากแบบฝึกฯ นี้ สร้างขึ้นโดยใช้หลักการทางสัทศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่ศึกษาและวิเคราะห์เสียงพูดโดยเฉพาะ ครอบคลุมรายละเอียดของกระบวนการต่างๆ ในการผลิตเสียง อวัยวะต่างๆ ที่ทำให้เกิดเสียงในภาษา ฯลฯ จึงทำให้นักเรียนผู้ใช้แบบฝึกทราบหลักและวิธีการออกเสียงที่ถูกต้อง ส่งผลให้สามารถออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น ดังแนวคิดของ นันทนา รมเกียรติ (2554: 9-10) ที่กล่าวว่า สัทศาสตร์ช่วยรักษาผู้ที่มีปัญหาในการออกเสียง เนื่องจากสัทศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติของเสียงที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง ลักษณะทางกายภาพของเสียง และการรับฟังเสียง ดังนั้น นักสัทศาสตร์จึงสามารถวิจัยได้ว่าเสียงที่ผิดปกตินั้น มีความผิดปกติอย่างไร มีสาเหตุจากอะไร เมื่อทราบสาเหตุของความผิดปกติของเสียง จึงทำให้แก้ปัญหาการออกเสียงได้ถูกต้อง

ผลการวิจัยข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พลอยสิริ มากมณี (2538) ที่ศึกษาพบว่า ความรู้ทางสัทศาสตร์ทำให้นักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่นมลายูเป็นภาษาแม่สามารถออกเสียงคำที่มีพยัญชนะสะกดพยัญชนะกักได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรประภา บุญพรหม (2551) ที่ศึกษาพบว่า กลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก้ไขช่วยให้ผู้เรียนความสามารถออกเสียงภาษาฝรั่งเศสได้ดีขึ้น รวมทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรประภา บุญพรหม (2553) อีกเรื่องหนึ่งที่ศึกษาพบว่า กลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก้ไขช่วยให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ภาษาฝรั่งเศสได้ดีขึ้น

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากบันทึกพฤติกรรมการอ่านออกเสียงของนักเรียนรายบุคคล พบว่าการฝึกอ่านออกเสียงในช่วงแรกนักเรียนยังไม่เคยชินกับการต้องบังคับลักษณะของปากและอวัยวะภายในปากให้อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้อง จึงใช้เวลาในการอธิบายและฝึกอ่านออกเสียงค่อนข้างมาก เมื่อฝึกไปได้ระยะหนึ่งนักเรียนเกิดความเคยชิน สามารถออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนและคล่องแคล่วขึ้น เวลาที่ใช้ในการฝึกชุดฝึกนั้นๆ จึงน้อยลง นอกจากนี้ ยังพบว่านักเรียนเข้าใจลักษณะการออกเสียงและสามารถออกเสียงอย่างถูกต้องได้ค่อนข้างเร็วในการฝึกชุดฝึกที่มีแนวเทียบเสียง เมื่อสอบถามความแตกต่างระหว่างการออกเสียงที่ถูกต้องกับเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่สามารถอธิบายได้ถูกต้อง ชุดฝึกที่นักเรียนออกเสียงได้ถูกต้องยากที่สุดคือ ชุดฝึกอ่านออกเสียงวรรณยุกต์ ทำให้ต้องใช้เวลาในการฝึกมากกว่าชุดฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะและสระ โดยนัดหมายนักเรียนที่มีปัญหาการออกเสียงมากมาฝึกอ่านออกเสียงเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล นอกเหนือจากการฝึกในคาบเรียน

2. ผลการวิจัยที่พบว่า หลังการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยสูงกว่าก่อนการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น อภิปรายได้ว่า เนื่องจากแบบฝึกๆ นี้ มีการเรียงลำดับชุดฝึกตามระดับความยากง่าย โดยเริ่มจากการฝึกเสียงที่สามารถพัฒนาได้ง่ายก่อน แล้วจึงฝึกเสียงที่พัฒนาได้ยาก และฝึกอ่านออกเสียงคำหรือพยางค์ง่ายๆ ก่อน แล้วจึงอ่านคำที่ยากขึ้น จากนั้นเพิ่มความซับซ้อนโดยการฝึกอ่านประโยคและข้อความตามลำดับ เมื่อนักเรียนสามารถอ่านคำง่ายๆ ได้ถูกต้องชัดเจน ทำให้มีกำลังใจในการฝึกอ่านออกเสียงชุดฝึกที่ยากขึ้นต่อไป จนสามารถพัฒนาการออกเสียงของตนเองให้ถูกต้องชัดเจนและเป็นธรรมชาติได้ในที่สุด อีกทั้งการใช้เทคนิคปฏิบัติกลุ่ม ปฏิบัติคู่ และปฏิบัติเดี่ยว ในขั้นตอนการฝึกอ่านออกเสียง ยังทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยแก้ไขข้อผิดพลาดซึ่งกันและกัน ทำใ้

นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน และภาคภูมิใจที่สามารถช่วยให้เพื่อนออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจนไปพร้อมกับตนเองด้วย ดังแนวคิดของ สุณีย์ ธีรดากร (2524: 152-153) เกี่ยวกับการพัฒนาเจตคติว่า ครูควรจัดแบบฝึกหัดและวิธีสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานและมีส่วนร่วมกับกิจกรรม หากนักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ จะส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดีได้ ระหว่างดำเนินการฝึก ผู้วิจัยมีการเสริมแรงด้วยการชมเชยและให้รางวัลแก่นักเรียนเป็นระยะๆ ทำให้นักเรียนตั้งใจฝึกฝน และมีแรงจูงใจอยากออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจนมากขึ้น ดังแนวคิดของ Gagne (1984: 230-235) ที่กล่าวถึงวิธีการเปลี่ยนแปลงเจตคติว่า การเสริมแรงอาจทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงเจตคติเชิงลบเป็นเจตคติเชิงบวกได้

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากบันทึกพฤติกรรมการอ่านออกเสียงของนักเรียนรายบุคคล พบว่าก่อนเริ่มการฝึกนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือ เพราะรู้สึกอายที่ต้องอ่านออกเสียงภาษาที่ไม่คุ้นเคย ผู้วิจัยจึงเตรียมรางวัลเพื่อแจกให้นักเรียนที่เข้ารับการฝึก ทำให้ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนเป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นและเข้ารับการฝึกตรงตามเวลานัดหมาย เมื่อเริ่มดำเนินการฝึก พบว่านักเรียนเริ่มให้ความสนใจกับแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยๆ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเพิ่มความสนใจมากขึ้นตั้งแต่แบบฝึกชุดที่ 5 เพราะนักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องชัดเจนและคล่องขึ้น จึงไม่รู้สึกอายเหมือนช่วงแรก นอกจากนี้ การใช้พยัญชนะหรือสระที่นักเรียนออกเสียงได้อยู่แล้วเป็นแนวเทียบในการฝึกออกเสียงยังช่วยให้นักเรียนออกเสียงภาษาไทยที่ถูกต้องได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการออกเสียงภาษาไทย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อานงค์ ใจรงกา (2547) และอัจฉรา วงค์ชนะ (2552) ที่พบว่าการใช้แบบฝึกออกเสียงทำให้นักเรียนมีทักษะการออกเสียงและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยเรื่องนี้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยๆ

1.1 ห้องเรียนที่ดำเนินการฝึกอ่านออกเสียงควรเป็นห้องกว้าง เพื่อให้มีระยะห่างระหว่างนักเรียนแต่ละกลุ่มพอสมควร ขณะที่นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงจะได้ไม่เสียงดังรบกวนการฝึกของกลุ่มใกล้เคียง

1.2 ครูควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย เพื่อให้ นักเรียนมีความสุขในการฝึกและกล้าอ่านออกเสียง

1.3 ครูควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะฝึกอย่างใกล้ชิด เมื่อพบว่านักเรียนคนใดยังออกเสียงผิดอยู่ให้แก้ไขทันที

1.4 ขณะดำเนินการฝึก ครูควรให้การเสริมแรงแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น การชมเชย การให้รางวัล เป็นต้น เพราะการเสริมแรงมีส่วนช่วยให้นักเรียนกระตือรือร้นและตั้งใจฝึกฝนได้มาก

1.5 เจตคติเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การฝึกออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนประสบความสำเร็จ กล่าวคือ หากนักเรียนมีเจตคติที่ดีจะทำให้อยากฝึกออกเสียงภาษาไทย และตั้งใจทำกิจกรรมการฝึกจนประสบความสำเร็จ แต่หากนักเรียนขาดเจตคติที่ดีจะทำให้ไม่ยอมฝึกออกเสียงภาษาไทย และไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการฝึก ดังนั้น การพัฒนาการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียน จึงควรทำควบคู่ไปกับการพัฒนาเจตคติของนักเรียนเสมอ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่นในจังหวัดอื่นๆ เช่น ภาษาถิ่นอีสาน ภาษาส่วย (กูย) ภาษาเยอ เป็นต้น

2.2 ควรพัฒนาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่นที่มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น โดยศึกษาประชากรในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน

2.3 ควรศึกษาปัญหาการออกเสียงของนักเรียน โดยการสัมภาษณ์นักเรียนโดยตรง เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. 2528. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศรีเดชา.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. 2535. ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กรุงเทพธุรกิจ. 2553. ป.3ทั่วประเทศอ่านไม่ออก-ไม่คล่อง 8 หมื่นคน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/education/20100209/99457> [2 เมษายน 2555]
- กาญจนา นาคสกุล. 2545. ระบบเสียงภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรประภา บุญพรหม. 2551. การประเมินประสิทธิผลกลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย: สัทสัมพันธ์ เสียงสระ และเสียงพยัญชนะ. เชียงใหม่: โครงการวิจัยคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิรประภา บุญพรหม. 2553. ผลของการเสริมกลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้ต่อพัฒนาการในการออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย. เชียงใหม่: โครงการวิจัยคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุไรภรณ์ จันทร์จิตตะการ. 2541. การสร้างแบบฝึกการออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาที่สองแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแรก ที่บ้านตำมะลัง ตำบลตำมะลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ชวน หลีกภัย. 2547. ภาษาถิ่นก็ภาษาไทย. ใน ภาษาไทยของเรา, หน้า 37. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- นันทนา ธรรมเกียรติ. 2554. สัทศาสตร์ภาคทฤษฎีภาคปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประทีป แสงเปี่ยมสุข. 2550. แนวการสร้างแบบฝึกการอ่านและเขียนคำ. กรุงเทพฯ: สกสค. ลาดพร้าว.

- ประสงค์ ราชณสุข. 2535. ปัญหาการออกเสียงภาษาไทย: การใช้วิธีการแก้ไขความบกพร่องทางการพูด เพื่อปรับปรุงแก้ไข. ใน *หนังสือที่ระลึกวันสมเด็จพะเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*, หน้า 23 - 24. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2546. *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ผู้จัดการออนไลน์. 2552. *เด็กโรงเรียนชายแดนใช้ภาษาถิ่นเกินครึ่ง ทำผลประเมินต่ำ สพฐ.นำ "ทวิภาษา"แก้* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9520000084375> [2 เมษายน 2555]
- พิณทิพย์ ทวยเจริญ. 2547. *ภาพรวมของการศึกษาศาสตร์และภาษาศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรณี ชูทัย เจนจิต. 2538. *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ แกรมมี.
- พลอยสิริ มากมณี. 2538. *ผลการฝึกออกเสียงโดยใช้สัทศาสตร์ที่มีต่อการออกเสียงและการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีภาษาถิ่นมลายูเป็นภาษาแม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ยุพิน พลดร. 2540. *การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะที่มีประสิทธิภาพในการออกเสียงพยัญชนะ ฉ ช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1: ศึกษาเฉพาะกรณีที่พูดภาษาถิ่นส่วย โรงเรียนบ้านเหล่าหมากคำ*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543. *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ แกมเกตุ. 2551. *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒน์ บุญจับ. 2538. *การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงและการอ่านทำนองเสนาะ*. กรุงเทพฯ: กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร.
- ศรีวิไล พลมณี. 2545. *ภาษาและการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. เชียงใหม่: เคล็ดไทย.

- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2550. เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการวัดและประเมินผลการศึกษา หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2552. ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงวนศรี วิรัชชัย. 2527. จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศึกษาพร.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2553. วิกฤติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ.
- สุนทร สันธพานนท์. 2552. นวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เทคนิคพรินติ้ง.
- สุชีรา ภัทรายุทธวรรณ์. 2545. คู่มือการวัดทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: เมติคัล มีเดีย.
- สุณีย์ ธีรดากร. 2524. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2547. การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้อู่การพัฒนาผู้เรียน. ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- สมลมาลย์ เอติรัตน์. 2553. การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2541. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์. 2541. พัฒนาสื่อภาษาพื้นบ้าน กรณีภาษาเขมรถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท.
- สุนทรลักษณ์ วรรณชาติ. 2549. การสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตามมาตราแม่กบแม่กน และแม่กด สำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงสกอ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- แสงเดือน ทวีสิน. 2545. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยเส็ง.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551. *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2548. *แผนที่ภาษาของชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- อนงค์ นาคสวัสดิ์. 2539. *การพัฒนาการออกเสียงภาษาไทยด้วยดนตรีสี่ริระ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมร ทวีศักดิ์. 2542. *สัตศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- อัจฉรา วงค์ชนะ. 2552. *ผลการใช้ชุดฝึกทักษะภาษาถิ่นเหนือที่มีต่อการอ่านการเขียนและเจตคติทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปงสนุก จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อานงค์ ไจรงกา. 2547. *การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียง คำควบกล้ำ ร ล ว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

ภาษาอังกฤษ

- Anastasi, A. 1990. *Psychological testing*. 6th ed. New York: Macmillan.
- Bloom, B. S. 1956. *Taxonomy of educational objectives: the classification of educational goals*. New York: David McKay.
- Dave, R. H. 1970. *Developing and Writing Behavioral Objectives* [Online]. Available from: http://www.olemiss.edu/depts/educ_school2/docs/stai_manual/manual10.htm [2012, Dec 5]
- Edward, A. L. 1967. *Techniques of attitude scale construction*. Bombay: Feffer and Simons Private.

- Gagne, R. M. 1984. *The condition of learning and theory of instruction*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Harrow, A. 1972. *A taxonomy of the psychomotor domain: A guide for developing behavioral objectives*. New York: Longman.
- Icek, A., and Fishbien, M. 1980. *Understanding attitudes and predicting /social behavior*. New Jersey: Prentice – Hall.
- Linzey, G., and Arosen, E. 1960. *The handbook of social psychology*. London: McGraw-Hill.
- McGuire, W. J. 1969. *The handbook of social psychology: The nature of attitudes and attitude change*. Massachusetta: Ginn and Company.
- Rubin, Z., and McNeil, E. 1981. *The psychology of being human*. London: Kingsport Press.
- Sax, G. S. 1980. *Principles of educational and psychological measurement and evaluation*. California: Wadsworth
- Thurstone, L. L., and Chave, E. J. 1992. *The measurement of attitude: a psychophysical method and some experiments with a scale for measuring attitude toward the church*. Chicago: the University of Chicago Press.
- Triandis, H. C. 1971. *Attitude and attitude change*. New York: John Wiley & Sons.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักศาสตร์
แบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย และแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย

1. อาจารย์ ดร.ชาญชัย คงเพ็ชรธรรม

การศึกษา ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ภาษาเขมร) มหาวิทยาลัยศิลปากร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เขมรศึกษา) มหาวิทยาลัยศิลปากร
อักษรศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีตะวันออก

2. อาจารย์ ดร.ภาสพงศ์ ผิวพอใช้

การศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศิลปศาสตรบัณฑิต (การสื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีตะวันออก

3. อาจารย์ มนสิการ เฮงสุวรรณ

การศึกษา อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ครุศาสตรบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเบื้องต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเบื้องต้น

แบบสัมภาษณ์เรื่อง สภาพปัญหาการออกเสียงภาษาไทย และเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย สำหรับครูผู้สอนภาษาไทย

สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์ : เพศชาย เพศหญิง

ประสบการณ์การสอน :

1. สภาพปัญหา

1.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนของท่านส่วนใหญ่ใช้ภาษาใดในการสื่อสาร

.....

1.2 ปัญหาในการออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานของนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 เสียงในภาษาไทยมาตรฐานที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. เจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

**แบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย (pre - test)**

ตอนที่ 1

การออกเสียงคำ (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนออกเสียงคำต่อไปนี้ให้ถูกต้องชัดเจน

1. ดีใจ	2. เดินทาง	3. ดอกบัว
4. บรรยาย	5. เรือพาย	6. ราชการ
7. ไหว้พระ	8. ปรบมือ	9. เสนวน
10. เลือกสรร	11. เยอะแยะ	12. แนะนำ
13. ไก่แจ้	14. ผาแฝด	15. ข้อคิด
16. ลำคลอง	17. สังคม	18. เหตุผล
19. ชมพู	20. ผูกพัน	21. รู้สึก
22. คำนึง	23. ส่งสาร	24. หลิวตา
25. ไช้เขว	26. อ่างอิง	27. เสียงกรีด
28. ตึกตา	29. เตี้ยวนี้	30. กระเป่า

ตอนที่ 2 การออกเสียงประโยค (คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนออกเสียงประโยคต่อไปนี้ ให้ถูกต้องชัดเจน

1. ทุกคนมีพวงมาลัยด้วย
2. ไปไม้หล่นเต็มสนาม
3. นักเรียนส่งเสียงเอะอะ
4. ครูตักเตือนเด็ก
5. พระสังข์มีรูปทองอยู่ในร่างเงาะ
6. เขาหัวเราะจนท้องแข็ง
7. ร้านขายของเก็บแล้ว
8. เรือหลายลำแล่นออกมา
9. ชาวตะวันตกใช้มีดกับส้อม
10. เขาถูกหนามตำ
11. พ่อทำงานจนตึก
12. ควรระวังการพูดคุยผ่านอินเทอร์เน็ต
13. นักเรียนต้องแต่งกายเรียบร้อย
14. ฉันทำการบ้านบนโต๊ะ
15. เธอเป็นคนพูดจาอ่อนหวาน

แบบบันทึกคะแนนความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย (pre - test)

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ตอนที่ 1 การออกเสียงคำ

ข้อ	คำ	เสียงที่ทดสอบ	คะแนน		หมายเหตุ
			(1)	(0)	
1	ดีใจ	พยัญชนะ ด [d]			
2	เดินทาง	พยัญชนะ ด [d]			
3	ดอกบัว	พยัญชนะ บ [b]			
4	บรรยาย	พยัญชนะ บ [b]			
5	เรือพาย	พยัญชนะ ร [r]			
6	ราชการ	พยัญชนะ ร [r]			
7	ไหว้พระ	พยัญชนะ ร [r]			
8	ปรบมือ	พยัญชนะ ร [r]			
9	เสฉวน	พยัญชนะ ส, ซ [s]			
10	เลือกสรร	พยัญชนะ ส, ซ [s]			
11	เยอะแยะ	สระแอะ [ɛ]			
12	แนะนำ	สระแอะ [ɛ]			
13	ไก่แจ้	สระแอะ [ɛ:]			
14	ฝาแฝด	สระแอะ [ɛ:]			
15	ข้อคิด	สระออ [o:]			
16	ลำคลอง	สระออ [o:]			
17	สังคม	สระโอะ [o]			
18	เหตุผล	สระโอะ [o]			

ข้อ	คำ	เสียงที่ทดสอบ	คะแนน		หมายเหตุ
			(1)	(0)	
19	ชมพู	สระอู [u:]			
20	ผูกพัน	สระอู [u:]			
21	รู้สึก	สระอี [u]			
22	คำนึง	สระอี [u]			
23	ส่งสาร	วรรณยุกต์เอก			
24	หลิวตา	วรรณยุกต์เอก			
25	ไขว้ไขว	วรรณยุกต์โท			
26	อ้างอิง	วรรณยุกต์โท			
27	เสียงกรีด	วรรณยุกต์ตรี			
28	ตุ๊กตา	วรรณยุกต์ตรี			
29	เดี๋ยวนี้	วรรณยุกต์จัตวา			
30	กระเป๋	วรรณยุกต์จัตวา			
คะแนนรวม					

ตอนที่ 2 การออกเสียงประโยค

ข้อ	ประโยค	เสียงที่ทดสอบ	คะแนน		หมายเหตุ
			(1)	(0)	
1	ทุกคนมีพวงมาลัยด้วย	พยัญชนะ ด [d]			
2	ใบไม้หล่นเต็มสนาม	พยัญชนะ บ [b]			
3	นักเรียนส่งเสียงเอะอะ	พยัญชนะ ร [r]			
4	ครูตักเตือนเด็ก	พยัญชนะ ร [r]			
5	พระสังข์มีรูปทองอยู่ในร่างเงาะ	พยัญชนะ ส, ซ [s]			
6	เขาหัวเราะจนท้องแข็ง	สระแอะ [ɛ]			
7	ร้านขายของเก็บแล้ว	สระแเอ [ɛ:]			

ข้อ	ประโยค	เสียงที่ทดสอบ	คะแนน		หมายเหตุ
			(1)	(0)	
8	เรือหลายลำแล่น <u>ออก</u> มา	สระออ [ว:]			
9	ชาวตะวันตกใช้มีดกับ <u>ส้อม</u>	สระโอะ [o]			
10	เขา <u>ถูก</u> หนามตำ	สระอุ [u:]			
11	พ่อทำงานจน <u>ดี</u> ก	สระอี [ui]			
12	ควรระวังการพุดคุยผ่านอินเ <u>เตอร์</u> เน็ต	วรรณยุกต์เอก			
13	นักเรียน <u>ต้อง</u> แต่งกายเรียบร้อย	วรรณยุกต์โท			
14	ฉันทำการบ้านบน <u>โต๊ะ</u>	วรรณยุกต์ตรี			
15	เธอเป็นคนพุดจา <u>อ่อน</u> หวาน	วรรณยุกต์จัตวา			
คะแนนรวม					

แบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย (post - test)

ตอนที่ 1 การออกเสียงคำ (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนออกเสียงคำต่อไปนี้ให้ถูกต้องชัดเจน

1. ดูแล	2. พื้นดิน	3. โบราณ
4. บันทึก	5. ปลาร้า	6. ร่างกาย
7. พุดเพราะ	8. ชั่วคราว	9. ชื่อของ
10. สายน้ำ	11. ชี้นะ	12. แวะพัก
13. บาดแผล	14. กลั่นแกล้ง	15. ใจคอ
16. ท้องถิ่น	17. คนพาล	18. ตรงข้าม
19. ภูบ้าน	20. เต้าปูน	21. คล้ายคลึง
22. บันทึก	23. เปลี่ยนใจ	24. แต่งกาย
25. อดกลั่น	26. ตัดเสื้อ	27. จู้ปาก
28. กวยจับ	29. สิ้นจู้	30. หยดตั้ง

ตอนที่ 2 การออกเสียงประโยค (คะแนนเต็ม 15 คะแนน)
คำชี้แจง ให้นักเรียนออกเสียงประโยคต่อไปนี้ ให้ถูกต้องชัดเจน

1. ดวงฤทัยช่วยงานพ่อแม่
2. เราจ้างคนดูแลบ้าน
3. ฉันเข้าไปหลบฝนในร้านขายของ
4. ทุกคนมีประสบการณ์แตกต่างกัน
5. มะม่วงสุกหล่นจากต้น
6. ปู่แนะนำสั่งสอนหลาน
7. เขากินข้าวกับแกงที่เหลือ
8. แม่กำลังปอกผลไม้
9. ชุมชนของฉันน่าอยู่
10. โรคฉี่หนูมักมากับน้ำท่วม
11. ร้านค้าแถวนี้เปิดถึงเย็น
12. ฉันซื้อผ้าโพกผมสีตองอ่อน
13. น้องอยากกินหมูπίง
14. เจ๊ชอบฟังเพลงมาก
15. เขากินมากจนท้องเสีย

**แบบบันทึกคะแนนความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย (post - test)**

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ตอนที่ 1 การออกเสียงคำ

ข้อ	คำ	เสียงที่ทดสอบ	คะแนน		หมายเหตุ
			(1)	(0)	
1	ดูแล	พยัญชนะ ด [d]			
2	พื้นดิน	พยัญชนะ ด [d]			
3	โบราณ	พยัญชนะ บ [b]			
4	บันทึก	พยัญชนะ บ [b]			
5	ปลาไร่	พยัญชนะ ร [r]			
6	ร่างกาย	พยัญชนะ ร [r]			
7	พูดเพราะ	พยัญชนะ ร [r]			
8	ชั่วคราว	พยัญชนะ ร [r]			
9	ชื่อของ	พยัญชนะ ส, ซ [s]			
10	สายน้ำ	พยัญชนะ ส, ซ [s]			
11	ชี้แนะ	สระแอะ [e]			
12	แวะพัก	สระแอะ [e]			
13	บาดแผล	สระแอ [e:]			
14	กลั่นแกล้ง	สระแอ [e:]			
15	ใจคอ	สระออ [o:]			
16	ท้องถิ่น	สระออ [o:]			
17	คนพาล	สระโอะ [o]			
18	ตรงข้าม	สระโอะ [o]			

ข้อ	คำ	เสียงที่ทดสอบ	คะแนน		หมายเหตุ
			(1)	(0)	
19	หมู่บ้าน	สระอุ [u:]			
20	เต้าปูน	สระอุ [u:]			
21	คล้ายคลึง	สระอี [ɯ]			
22	บันทึก	สระอี [ɯ]			
23	เปลี่ยนใจ	วรรณยุกต์เอก			
24	แต่งกาย	วรรณยุกต์เอก			
25	อดกลั้น	วรรณยุกต์โท			
26	ตัดเสื้อ	วรรณยุกต์โท			
27	จู้ปาก	วรรณยุกต์ตรี			
28	กวยจับ	วรรณยุกต์ตรี			
29	สิ้นจู้	วรรณยุกต์จัตวา			
30	หยดตึง	วรรณยุกต์จัตวา			
คะแนนรวม					

ตอนที่ 2 การออกเสียงประโยค

ข้อ	ประโยค	เสียงที่ทดสอบ	คะแนน		หมายเหตุ
			(1)	(0)	
1	ดวงฤทัยช่วยงานพ่อแม่	พยัญชนะ ด [d]			
2	เราจ้างคนดูแลบ้าน	พยัญชนะ บ [b]			
3	ฉันเข้าไปหลบฝนในบ้านชายของ	พยัญชนะ ร [r]			
4	ทุกคนมีประสบการณ์แตกต่างกัน	พยัญชนะ ร [r]			
5	มะม่วงสุกหล่นจากต้น	พยัญชนะ ส, ซ [s]			
6	ปู่แนะนำสั่งสอนหลาน	สระเอะ [e]			
7	เขากินข้าวกับแกงที่เหลือ	สระแอะ [e:]			

ข้อ	ประโยค	เสียงที่ทดสอบ	คะแนน		หมายเหตุ
			(1)	(0)	
8	แม่กำลัง <u>ปอก</u> ผลไม้	สระออ [ว:]			
9	ชุมชนของฉัน <u>น่า</u> อยู่	สระโอะ [อ]			
10	โรค <u>นี้</u> หนักมากกับน้ำท่วม	สระอุ [u:]			
11	ร้านค้า <u>นี้</u> เปิดถึงเย็น	สระอี [u]			
12	ฉัน <u>ซื้อ</u> ผ้าโพกผมสี <u>ตอง</u> อ่อน	วรรณยุกต์เอก			
13	น้อง <u>อยาก</u> กิน <u>หมู</u> ปิ้ง	วรรณยุกต์โท			
14	<u>เจ็ย</u> ชอบ <u>ฟัง</u> เพลง <u>มาก</u>	วรรณยุกต์ตรี			
15	เขา <u>กิน</u> มากจน <u>ท้อง</u> เสีย	วรรณยุกต์จัตวา			
คะแนนรวม					

**แบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย**

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยฉบับนี้มีทั้งหมด 30 ข้อ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความรู้สึก หรือความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการออกเสียงภาษาไทย
2. ขอให้นักเรียนอ่านคำถามทุกข้อให้เข้าใจและตอบคำถามทุกข้อ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความรู้สึก หรือความคิดเห็นที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละหนึ่งระดับ
3. แบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยนี้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น คำตอบของนักเรียนจะไม่กระทบต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียน
4. ให้นักเรียนใช้เวลาในการทำแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย 20 นาที

ตัวอย่าง

ข้อที่	รายการ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
	ฉันมีความสุขที่ได้พูดภาษาไทย	✓				

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ด้านความรู้ความเข้าใจ การพูดภาษาไทยมีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน					
2	ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เราจึงต้องออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน					
3	ฉันคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ต้องออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน					
4	การออกเสียงภาษาไทยไม่ถูกต้องชัดเจน อาจทำให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายผิดได้					
5	การประกอบอาชีพในอนาคตไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาไทยเท่าใดนัก					
6	แม้ว่าจะไม่สามารถออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ก็สามารถสื่อสารกันได้เข้าใจ					
7	การออกเสียงภาษาไทยไม่ถูกต้องชัดเจนไม่มีผลเสียอะไร					
8	การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารจำเป็นมากสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต					
9	ไม่จำเป็นต้องพูดภาษาไทยก็สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้					
10	ผู้ที่ออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจนจะได้รับการยกย่อง					
11	ด้านความรู้สึก ฉันมีความสุขที่ได้พูดภาษาไทย					
12	ฉันรู้สึกภูมิใจเมื่อออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจน					
13	ฉันรู้สึกอายเมื่อต้องพูดหรือออกเสียงภาษาไทย					
14	ฉันอยากเป็นผู้ที่ออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจน					
15	ฉันรู้สึกอึดอัดที่ต้องพูดภาษาไทยกับครูในชั้นเรียน					
16	ฉันรู้สึกแปลกแยกเมื่อพูดภาษาไทยกับบุคคลรอบข้าง					

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
17	ฉันรู้สึกว่าการออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน เป็นเรื่องยาก					
18	ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อจำเป็นต้องพูดภาษาไทย					
19	ฉันรู้สึกชื่นชมผู้ที่ออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจน					
20	ฉันรู้สึกว่าการออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน เป็นเรื่องง่าย					
21	ด้านการแสดงพฤติกรรม ฉันพยายามออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจนอยู่ เสมอ					
22	ฉันชอบร่วมกิจกรรมการพูดหรืออ่านออกเสียง ภาษาไทยในชั้นเรียน					
23	ฉันใช้ภาษาไทยสนทนากับครูและเพื่อนๆ ทั้งในและนอกชั้นเรียน					
24	ฉันไม่ชอบร่วมกิจกรรมที่เน้นการออกเสียงภาษาไทย ให้ถูกต้องชัดเจน					
25	ฉันหลีกเลี่ยงการฝึกฝนการออกเสียงภาษาไทยให้ ถูกต้องอยู่เสมอ					
26	ฉันไม่ชอบพูดภาษาไทยนอกชั้นเรียน					
27	ฉันไม่ชอบใช้ภาษาไทยสนทนากับครูและเพื่อนๆ ใน ชั้นเรียน					
28	ฉันจะฝึกฝนการออกเสียงภาษาไทยทุกครั้งที่มีโอกาส					
29	หากมีวิทยากรมาบรรยายวิธีการออกเสียงภาษาไทย ให้ถูกต้องชัดเจนฉันจะเข้าร่วม					
30	ฉันไม่ชอบร่วมกิจกรรมการพูดหรืออ่าน ออกเสียงภาษาไทยในชั้นเรียน					

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย (pre - test)

ตารางที่ 9 ค่าความยากง่าย p และค่าอำนาจจำแนก r รายข้อของแบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย (pre - test) จำนวน 45 ข้อ (ค่าความเที่ยงของแบบวัดฯ ทั้งฉบับ KR-20= .85)

ข้อ	ค่าความยากง่าย p	ค่าอำนาจจำแนก r	ข้อ	ค่าความยากง่าย p	ค่าอำนาจจำแนก r
ตอนที่ 1					
1	.35	.33	16	.25	.50
2	.35	.33	17	.20	.33
3	.35	.33	18	.20	.33
4	.35	.33	19	.25	.33
5	.30	.67	20	.25	.33
6	.30	.67	21	.40	.50
7	.30	.67	22	.45	.50
8	.30	.67	23	.20	.33
9	.45	.47	24	.20	.33
10	.45	.47	25	.30	.33
11	.25	.30	26	.30	.33
12	.25	.30	27	.80	.60
13	.25	.30	28	.80	.23
14	.25	.30	29	.35	.33
15	.25	.50	30	.35	.33
ตอนที่ 2					
1	.40	.50	9	.20	.33
2	.40	.50	10	.25	.33
3	.25	.50	11	.40	.33
4	.25	.50	12	.35	.67
5	.35	.30	13	.35	.33
6	.20	.50	14	.80	.23
7	.20	.50	15	.35	.33
8	.25	.50			

ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย (post - test)

ตารางที่ 10 ค่าความยากง่าย p และค่าอำนาจจำแนก r รายข้อของแบบวัดความสามารถในการออกเสียงภาษาไทย (post - test) จำนวน 45 ข้อ (ค่าความเที่ยงของแบบวัดฯ ทั้งฉบับ KR-20= .85)

ข้อ	ค่าความยากง่าย p	ค่าอำนาจจำแนก r	ข้อ	ค่าความยากง่าย p	ค่าอำนาจจำแนก r
ตอนที่ 1					
1	.35	.40	16	.25	.60
2	.35	.40	17	.20	.20
3	.35	.40	18	.20	.20
4	.35	.40	19	.25	.40
5	.30	.60	20	.25	.40
6	.30	.60	21	.40	.40
7	.30	.60	22	.45	.40
8	.30	.60	23	.20	.40
9	.45	.40	24	.20	.40
10	.45	.40	25	.30	.40
11	.25	.40	26	.30	.40
12	.25	.40	27	.70	.40
13	.25	.40	28	.80	.20
14	.25	.40	29	.35	.40
15	.25	.60	30	.35	.40
ตอนที่ 2					
1	.40	.40	9	.20	.20
2	.40	.40	10	.25	.40
3	.25	.40	11	.40	.20
4	.25	.40	12	.35	.80
5	.35	.20	13	.35	.40
6	.20	.60	14	.80	.20
7	.20	.60	15	.35	.40
8	.25	.40			

ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย

ตารางที่ 11 ค่าอำนาจจำแนก t รายข้อของแบบวัดเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทย จำนวน 30 ข้อ
(ค่าความเที่ยงของแบบวัดฯ ทั้งฉบับเท่ากับ .96)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t
1	1.81	16	3.95
2	2.64	17	6.36
3	7.30	18	4.23
4	6.45	19	2.12
5	2.83	20	6.36
6	6.36	21	6.71
7	6.32	22	4.08
8	4.47	23	2.38
9	6.57	24	4.23
10	2.54	25	3.95
11	3.95	26	5.38
12	5.53	27	5.66
13	5.27	28	5.00
14	4.24	29	4.29
15	3.23	30	2.45

ภาคผนวก จ

แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์

แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ชุดฝึกที่ 1
ฝึกอ่านออกเสียงสระอุ [u:]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระอุ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระอุได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงสระอุที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงสระอุ และสังเกตลักษณะของปากขณะออกเสียง จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะของปากให้เหมือนครู

1	อุ - อุ	อุ - อุ	อุ - อุ	อุ - อุ
2	อุ อุ อุ	อุ อุ อุ	อุ อุ อุ	อุ อุ อุ
3	ปู - ปู	ปู - ปู	ปู - ปู	ปู - ปู
4	ปู ปู ปู	ปู ปู ปู	ปู ปู ปู	ปู ปู ปู
5	ตุ - ตุ	ตุ - ตุ	ตุ - ตุ	ตุ - ตุ
6	ตุ ตุ ตุ	ตุ ตุ ตุ	ตุ ตุ ตุ	ตุ ตุ ตุ
7	ชู - ชู	ชู - ชู	ชู - ชู	ชู - ชู
8	ชู ชู ชู	ชู ชู ชู	ชู ชู ชู	ชู ชู ชู
9	คู - คู	คู - คู	คู - คู	คู - คู
10	คู คู คู	คู คู คู	คู คู คู	คู คู คู

ชุดฝึกที่ 2

ฝึกอ่านเทียบเสียงสระอู [u:] และสระโอ [o:]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระอู

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระโอ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระอูและสระโอได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงสระอูและสระโอ โดยบังคับลักษณะของปากขณะออกเสียงให้เหมือนกับภาพด้านบน

1. คู - โค

2. ู - โง

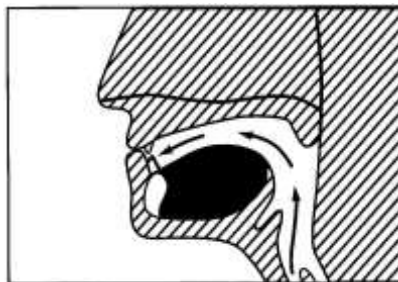
3. ตู - โต

4. ู - โถ

5. พู - โพ

ชุดฝึกที่ 3

ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ บ [b]

ลักษณะการเคลื่อนที่ของลมและอวัยวะในช่องปากที่ใช้ในการออกเสียงพยัญชนะ บ

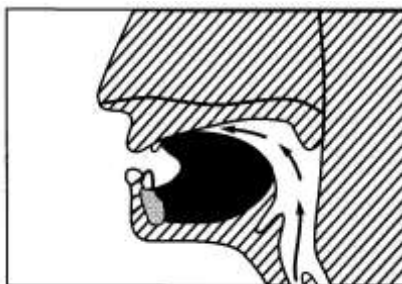
จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ บ ได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงพยัญชนะ บ ที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงพยัญชนะ ป พร้อมดูภาพด้านบนประกอบ จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

1	ปา - บา	ปา - บา	ปา - บา	ปา - บา
2	ปา ปา ปา	บา บา บา	ปา ปา ปา	บา บา บา
3	ปี - ปี	ปี - ปี	ปี - ปี	ปี - ปี
4	ปี ปี ปี	ปี ปี ปี	ปี ปี ปี	ปี ปี ปี
5	เป - เบ	เป - เบ	เป - เบ	เป - เบ
6	เป เป เป	เบ เบ เบ	เป เป เป	เบ เบ เบ
7	โป - โบ	โป - โบ	โป - โบ	โป - โบ
8	โป โป โป	โบ โบ โบ	โป โป โป	โบ โบ โบ
9	ปู - บู	ปู - บู	ปู - บู	ปู - บู
10	ปู ปู ปู	บู บู บู	ปู ปู ปู	บู บู บู

ชุดฝึกที่ 4

ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ด [d]

ลักษณะการเคลื่อนที่ของลมและอวัยวะในช่องปากที่ใช้ในการออกเสียงพยัญชนะ ด

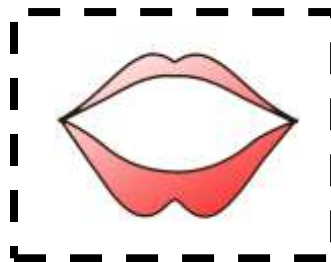
จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ ด ได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงพยัญชนะ ด ที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงพยัญชนะ ต พร้อมดูภาพด้านบนประกอบ จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

1	ดา - ดา	ดา - ดา	ดา - ดา	ดา - ดา
2	ดา ดา ดา	ดา ดา ดา	ดา ดา ดา	ดา ดา ดา
3	ดี - ดี	ดี - ดี	ดี - ดี	ดี - ดี
4	ดี ดี ดี	ดี ดี ดี	ดี ดี ดี	ดี ดี ดี
5	เต - เต	เต - เต	เต - เต	เต - เต
6	เต เต เต	เต เต เต	เต เต เต	เต เต เต
7	โต - โต	โต - โต	โต - โต	โต - โต
8	โต โต โต	โต โต โต	โต โต โต	โต โต โต
9	ดู - ดู	ดู - ดู	ดู - ดู	ดู - ดู
10	ดู ดู ดู	ดู ดู ดู	ดู ดู ดู	ดู ดู ดู

ชุดฝึกที่ 5

ฝึกอ่านออกเสียงสระแอ [ɛ:]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระแอ

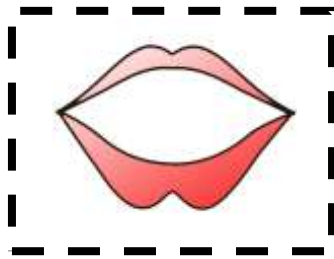
จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระแอได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงสระแอที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงสระเอ และสังเกตลักษณะของปากขณะออกเสียง จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะของปากให้เหมือนครู

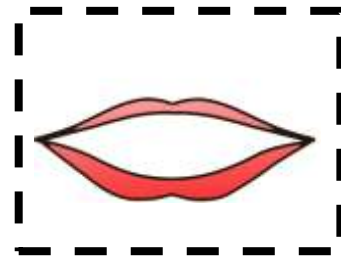
1	เอ - แอ	เอ - แอ	เอ - แอ	เอ - แอ
2	เอ เอ เอ	แอ แอ แอ	เอ เอ เอ	แอ แอ แอ
3	เป - แป	เป - แป	เป - แป	เป - แป
4	เป เป เป	แป แป แป	เป เป เป	แป แป แป
5	เต - ตแ	เต - ตแ	เต - ตแ	เต - ตแ
6	เต เต เต	ตแ ตแ ตแ	เต เต เต	ตแ ตแ ตแ
7	เบ - แบ	เบ - แบ	เบ - แบ	เบ - แบ
8	เบ เบ เบ	แบ แบ แบ	เบ เบ เบ	แบ แบ แบ
9	เด - ดแ	เด - ดแ	เด - ดแ	เด - ดแ
10	เด เด เด	ดแ ดแ ดแ	เด เด เด	ดแ ดแ ดแ

ชุดฝึกที่ 6

ฝึกอ่านเทียบเสียงสระแอ [ɛ:] และสระเอ [e:]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระแอ

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระเอ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระแอ และสระเอได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงสระแอและสระเอ โดยบังคับลักษณะของปากขณะออกเสียงให้เหมือนกับภาพด้านบน

1. แฉ - ฉ

3. แท - เท

2. แก - เก

4. แพ - เพ

5. แช - เช

ชุดฝึกที่ 7

ฝึกอ่านออกเสียงสระอ [ว:]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระอ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระอได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงสระอที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงสระเอาะ และสังเกตลักษณะของปากขณะออกเสียง จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะของปากให้เหมือนครู

1	เอาะ - ออ	เอาะ - ออ	เอาะ - ออ	เอาะ - ออ
2	เอาะ เอาะ เอาะ	ออ ออ ออ	เอาะ เอาะ เอาะ	ออ ออ ออ
3	เพาะ - พอ	เพาะ - พอ	เพาะ - พอ	เพาะ - พอ
4	เพาะ เพาะ เพาะ	พอ พอ พอ	เพาะ เพาะ เพาะ	พอ พอ พอ
5	เทาะ - ทอ	เทาะ - ทอ	เทาะ - ทอ	เทาะ - ทอ
6	เทาะ เทาะ เทาะ	ทอ ทอ ทอ	เทาะ เทาะ เทาะ	ทอ ทอ ทอ
7	เบาะ - บอ	เบาะ - บอ	เบาะ - บอ	เบาะ - บอ
8	เบาะ เบาะ เบาะ	บอ บอ บอ	เบาะ เบาะ เบาะ	บอ บอ บอ
9	เดาะ - ดอ	เดาะ - ดอ	เดาะ - ดอ	เดาะ - ดอ
10	เดาะ เดาะ เดาะ	ดอ ดอ ดอ	เดาะ เดาะ เดาะ	ดอ ดอ ดอ

ชุดฝึกที่ 8

ฝึกอ่านเทียบเสียงสระอ [ว:] และสระโอ [อ:]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระอ

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระโอ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระอและสระโอได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงสระอและสระโอ โดยบังคับลักษณะของปากขณะออกเสียงให้เหมือนกับภาพด้านบน

1. ตอ - โต

3. พอ - โป

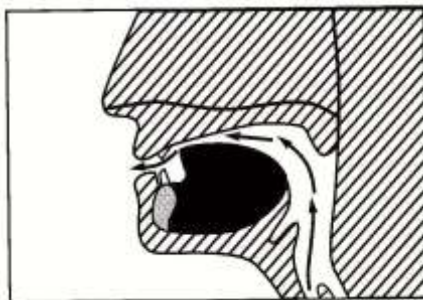
2. งอ - โง

4. คอ - โค

5. ขอ - โข

ชุดฝึกที่ 9

ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ส ซ [s]

ลักษณะการเคลื่อนที่ของลมและอวัยวะในช่องปากที่ใช้ในการออกเสียง ส ซ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ ส ซ ได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงพยัญชนะ ส ซ ที่ถูกต้อง พร้อมดูภาพ
ด้านบนประกอบ จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

1	ซา ซา ซา	ซา ซา ซา	ซา ซา ซา	ซา ซา ซา
2	สา สา สา	สา สา สา	สา สา สา	สา สา สา
3	ซี ซี ซี	ซี ซี ซี	ซี ซี ซี	ซี ซี ซี
4	ลี ลี ลี	ลี ลี ลี	ลี ลี ลี	ลี ลี ลี
5	ซู ซู ซู	ซู ซู ซู	ซู ซู ซู	ซู ซู ซู
6	สุ สุ สุ	สุ สุ สุ	สุ สุ สุ	สุ สุ สุ
7	แซ แซ แซ	แซ แซ แซ	แซ แซ แซ	แซ แซ แซ
8	แส แส แส	แส แส แส	แส แส แส	แส แส แส
9	ซอ ซอ ซอ	ซอ ซอ ซอ	ซอ ซอ ซอ	ซอ ซอ ซอ
10	สอ สอ สอ	สอ สอ สอ	สอ สอ สอ	สอ สอ สอ

ชุดฝึกที่ 10

ฝึกอ่านเทียบเสียงพยัญชนะ ส ซ [s]

และพยัญชนะ ฉ ช [ch]

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ ส ซ และพยัญชนะ ฉ ช ได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงพยัญชนะ ส ซ และพยัญชนะ ฉ ช โดยบังคับลักษณะการออกเสียงให้เหมือนกับที่ได้ฝึกมาแล้ว

1. ซา - ซา

3. ชื่อ - ชื่อ

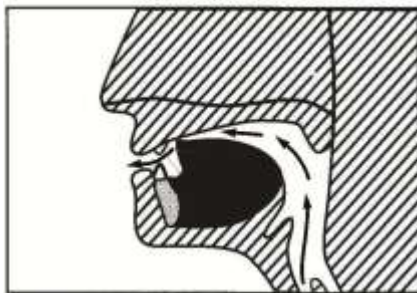
2. สี่ - สี่

4. เสื่อ - เสื่อ

5. แส้ - แส้

ชุดฝึกที่ 11

ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ร [r]

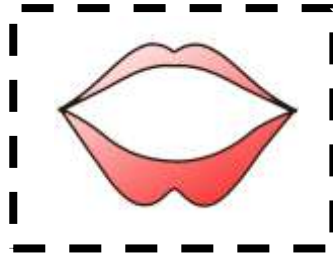
ลักษณะการเคลื่อนที่ของลมและอวัยวะในช่องปากที่ใช้ในการออกเสียง ร

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ ร ได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงพยัญชนะ ร ที่ถูกต้อง พร้อมดูภาพ
ด้านบนประกอบ จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

1	รา รา รา	รา รา รา	รา รา รา	รา รา รา
2	รี รี รี	รี รี รี	รี รี รี	รี รี รี
3	รุ รุ รุ	รุ รุ รุ	รุ รุ รุ	รุ รุ รุ
4	แร แร แร	แร แร แร	แร แร แร	แร แร แร
5	รอ รอ รอ	รอ รอ รอ	รอ รอ รอ	รอ รอ รอ
6	ปรา ปรา ปรา	ปรา ปรา ปรา	ปรา ปรา ปรา	ปรา ปรา ปรา
7	ตรี ตรี ตรี	ตรี ตรี ตรี	ตรี ตรี ตรี	ตรี ตรี ตรี
8	ครู ครู ครู	ครู ครู ครู	ครู ครู ครู	ครู ครู ครู
9	แพร แพร แพร	แพร แพร แพร	แพร แพร แพร	แพร แพร แพร
10	กรอ กรอ กรอ	กรอ กรอ กรอ	กรอ กรอ กรอ	กรอ กรอ กรอ

ชุดฝึกที่ 12
ฝึกอ่านออกเสียงสระแอะ [ɛ]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระแอะ

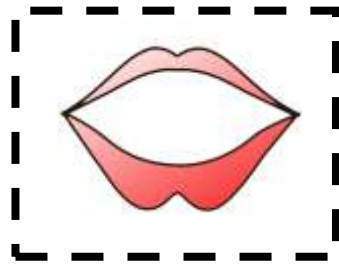
จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระแอะได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงสระแอะที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงสระแอะ และสังเกตลักษณะของปากขณะออกเสียง จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะของปากให้เหมือนครู

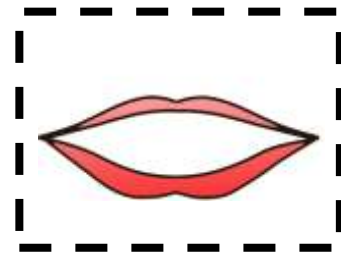
1	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ
2	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ
3	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ
4	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ
5	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ
6	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ
7	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ
8	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ
9	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ
10	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ

ชุดฝึกที่ 13

ฝึกอ่านเทียบเสียงสระแอะ [ɛ] และสระอะ [e]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระแอะ

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระอะ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระแอะและสระอะได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงสระแอะและสระอะ โดยบังคับลักษณะของปากขณะออกเสียงให้เหมือนกับภาพด้านบน

1. แปะ - เปะ

3. เตะ - ตะ

2. และ - เละ

4. แพะ - เพะ

5. แบะ - เบะ

ชุดฝึกที่ 14
ฝึกอ่านออกเสียงสระอี [u]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระอี

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระอีได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงสระอีที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงสระอี และสังเกตลักษณะของปากขณะออกเสียง จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะของปากให้เหมือนครู

1	อี - อี	อี - อี	อี - อี	อี - อี
2	อี อี อี	อี อี อี	อี อี อี	อี อี อี
3	ป้อ - ปี	ป้อ - ปี	ป้อ - ปี	ป้อ - ปี
4	ป้อ ป้อ ป้อ	ปี้ ปี้ ปี้	ป้อ ป้อ ป้อ	ปี้ ปี้ ปี้
5	ต้อ - ตี	ต้อ - ตี	ต้อ - ตี	ต้อ - ตี
6	ต้อ ต้อ ต้อ	ตี้ ตี้ ตี้	ต้อ ต้อ ต้อ	ตี้ ตี้ ตี้
7	ล้อ - ลี	ล้อ - ลี	ล้อ - ลี	ล้อ - ลี
8	ล้อ ล้อ ล้อ	ลี้ ลี้ ลี้	ล้อ ล้อ ล้อ	ลี้ ลี้ ลี้
9	ร้อ - รี	ร้อ - รี	ร้อ - รี	ร้อ - รี
10	ร้อ ร้อ ร้อ	รี้ รี้ รี้	ร้อ ร้อ ร้อ	รี้ รี้ รี้

ชุดฝึกที่ 15

ฝึกอ่านออกเสียงสระโอะ [o]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระโอะ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระโอะได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงสระโอะที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงสระโอ และสังเกตลักษณะของปากขณะออกเสียง จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะของปากให้เหมือนครู

1	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ
2	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ
3	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ
4	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ
5	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ
6	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ
7	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ
8	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ
9	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ
10	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ

ชุดฝึกที่ 16
ฝึกอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรีได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรีที่ถูกต้อง จากนั้นอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

เสียงวรรณยุกต์เอก

1	ป่า	ป่า	ต่ำ	สำ
2	ปู่	ชู	สู่	อยู่
3	แก่	แต่	แต่	เส้
4	ก่อ	บ่อ	ถ่อ	ส่อ
5	แกะ	แบะ	แตะ	แฉะ
6	บ้าง	ต่าง	ห่าง	อย่าง
7	ชุด	буд	คุด	สูด
8	แหวก	แบก	แขก	แตก
9	หนึ่ง	หึ่ง	ผึ้ง	อึ้ง
10	กก	บก	ดก	สก

เสียงวรรณยุกต์ตรี

1	ฟ้า	คำ	ม้า	ข้า
2	ละ	คู่	ตู้	ซู
3	ลือ	คือ	ท้อ	พ้อ
4	แม่	แพ	แท้	แร่
5	และ	ทะ	คะ	พะ
6	นัก	รัก	ซัก	มัก
7	ห้อง	ร้อง	ฮ่อง	พ้อง
8	พบ	รบ	งบ	ชบ
9	นก	ยก	รก	ชก
10	น้อย	ย้อย	ซ้อย	คล้อย

ชุดฝึกที่ 17
ฝึกอ่านเทียบเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรีได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงคำแต่งคู่ให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะการออกเสียงให้เหมือนกับที่ได้ฝึกมาแล้ว

1. ข้า - คำ

3. ฟ้า - ฟ้า

2. ถ่อ - ท้อ

4. แผ่ - แพ้

5. ล้อ - ลื้อ

ชุดฝึกที่ 18

ฝึกอ่านออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวาได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวาที่ถูกต้อง จากนั้นอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

เสียงวรรณยุกต์โท

1	ป่า	บ้า	กล้า	หล้า
2	นี่	ที่	พี่	คี่
3	เอ๊ะ	กั๊	ผู้	อ๊ะ
4	แก้	แค้	แรร่	แล้
5	พ่อ	ท้อ	ซ้อ	ล่อ
6	ตัน	กั๊น	ปลั๊น	ซั๊น
7	แป้ง	แจ้ง	แกลั๊ง	แห้ง
8	ลิ้น	ตั๊น	ซึ๊น	ปึ๊น
9	จ้อง	ห้อง	ก้อง	ร้อง
10	ซึ๊ง	ทึ๊ง	ฟึ๊ง	บึ๊ง

เสียงวรรณยุกต์จัตวา

1	ขา	หา	ผา	สา
2	ดู	หู	หนู	หมู
3	แก	แจ	แช	แห
4	โถ	โห	โผ	โห้
5	หลอ	สอ	ขอ	หอ
6	หลัง	ถ้ง	ข้ง	ห้วง
7	สูง	ฝูง	ถุง	หุง
8	แสน	แผน	แขน	แกน
9	ผม	สม	ทม	ขม
10	ผอง	ของ	สอง	หมอง

ชุดฝึกที่ 19
ฝึกอ่านเทียบเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวาได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงคำแต่งคู่ให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะการออกเสียงให้เหมือนกับที่ได้ฝึกมาแล้ว

1. ข้า - ขา

3. ส้ม - สม

2. โหล่ - โหล

4. แห้ - แฉ

5. หม้อ - หมอ

ชุดฝึกที่ 20
ฝึกอ่านออกเสียงประโยคและข้อความ

กิจกรรมที่ 1 ฝึกอ่านออกเสียงประโยค

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงประโยคที่ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงประโยคให้ถูกต้องชัดเจน ตามลักษณะการออกเสียงที่ได้ฝึกมาแล้ว

1. แมวตัวโตวิ่งไล่จับหนูตัวเล็ก

2. ส้มจุกนั่งปั้นหม้ออย่างตั้งใจ

3. แกะสีฟ้าตัวหนึ่งแสนน่ารัก

4. แม่erkกำลังหาอาหารไปให้ลูก

5. พ่อซื้อตุ๊กตาหมีตัวใหม่ให้น้อง

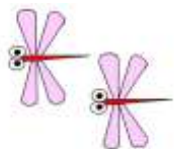
6. กล้วยเป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่มีประโยชน์

7. สมชายไปโรงเรียนทุกวัน

8. กระดูกเป็นอาหารโปรดของสุนัข

9. แมลงปอสองตัวบินเล่นลมบนท้องฟ้า

10. ลิงน้อยขึ้นต้นมะพร้าวได้เร็วไว

กิจกรรมที่ 2 ฝึกอ่านออกเสียงข้อความ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงข้อความที่ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงข้อความให้ถูกต้องชัดเจน ตามลักษณะการออกเสียงที่ได้ฝึกมาแล้ว

บ้านสีเขียว

เช้าวันนี้อากาศดี ฉันเดินเล่นไปจนถึงท้ายหมู่บ้าน พบบ้านสีเขียวหลังหนึ่ง สวยงามมาก รอบตัวบ้านนั้นร่มรื่น มีต้นไม้ใหญ่ที่ช่วยบังแดดได้เป็นอย่างดี นกที่เกาะบน ต้นไม้ส่งเสียงร้องอย่างน่าฟัง หลังบ้านติดกับบึงน้ำขนาดใหญ่ และมีฝูงปลาแหวกว่ายเล่นน้ำ กันอย่างมีความสุข ใกล้เคียงนั้น มีแปลงผักสวนครัวที่ผู้เป็นเจ้าของปลูกไว้ ช่างเป็นบ้านที่น่าอยู่เสียจริง อยากรู้จ้ังว่าเจ้าของคือใคร

คู่มือการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์

สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย

1. หลักการของแบบฝึก

แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดทางสัทศาสตร์ของ พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2547) โดยมีหลักการเบื้องต้น ดังนี้

- 1) ระบบการควบคุมลมหายใจ ฝึกใช้ลมหายใจออกในการเปล่งเสียงแทนการใช้ลมหายใจเข้า
- 2) สัทสมบัติของสระ ฝึกสระที่มีสัทสมบัติเด่นชัดก่อน โดยเริ่มต้นฝึกจากสระอา
- 3) สัทลักษณะของพยัญชนะ ฝึกจากเสียงระเบิดและนาสิก ฐานกรณ์ริมฝีปากก่อนฐานกรณ์อื่น
- 4) ลักษณะพยางค์ ฝึกพยางค์เปิดก่อนพยางค์ปิด
- 5) การพัฒนาระดับวรรณยุกต์ ฝึกเสียงวรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอกก่อนวรรณยุกต์อื่น
- 6) การเพิ่มความซับซ้อนทางเสียง ฝึกเสียงที่พัฒนาง่ายและมีความซับซ้อนน้อยก่อน แล้วใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาเสียงยาก โดยใช้เสียงที่คุ้นเคยแล้วเป็นแนวเทียบในการฝึก

นำเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย ได้แก่ พยัญชนะ บ [b] พยัญชนะ ด [d] พยัญชนะ ร [r] พยัญชนะ ส, ซ [s] สระแอะ [ɛ] สระแอ [ɛ:] สระออ [ɔ:] สระโอะ [o] สระอี [u] สระอุ [u:] และเสียงวรรณยุกต์ มาพัฒนาเป็นแบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ ตามหลักการดังกล่าว จำนวน 20 ชุด ดังนี้

ชุดฝึกที่ 1	ฝึกอ่านออกเสียงสระอุ [u:]
ชุดฝึกที่ 2	ฝึกอ่านเทียบเสียงสระอุ [u:] และสระโอะ [o:]
ชุดฝึกที่ 3	ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ บ [b]
ชุดฝึกที่ 4	ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ด [d]
ชุดฝึกที่ 5	ฝึกอ่านออกเสียงสระแอะ [ɛ:]
ชุดฝึกที่ 6	ฝึกอ่านเทียบเสียงสระแอะ [ɛ:] และสระเอ [e:]
ชุดฝึกที่ 7	ฝึกอ่านออกเสียงสระออ [ɔ:]
ชุดฝึกที่ 8	ฝึกอ่านเทียบเสียงสระออ [ɔ:] และสระโอะ [o:]
ชุดฝึกที่ 9	ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ส ซ [s]
ชุดฝึกที่ 10	ฝึกอ่านเทียบเสียงพยัญชนะ ส ซ [s] และพยัญชนะ ฉ ช [ch]

ชุดฝึกที่ 11	ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ร [r]
ชุดฝึกที่ 12	ฝึกอ่านออกเสียงสระเอะ [ɛ]
ชุดฝึกที่ 13	ฝึกอ่านเทียบเสียงสระเอะ [ɛ] และสระเอะ [e]
ชุดฝึกที่ 14	ฝึกอ่านออกเสียงสระอี [u]
ชุดฝึกที่ 15	ฝึกอ่านออกเสียงสระโอะ [o]
ชุดฝึกที่ 16	ฝึกอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี
ชุดฝึกที่ 17	ฝึกอ่านเทียบเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี
ชุดฝึกที่ 18	ฝึกอ่านออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา
ชุดฝึกที่ 19	ฝึกอ่านเทียบเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา
ชุดฝึกที่ 20	ฝึกอ่านออกเสียงประโยคและข้อความ

2. จุดประสงค์ของแบบฝึก

นักเรียนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยสามารถออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทย ได้ถูกต้องชัดเจน และมีเจตคติที่ดีต่อการออกเสียงภาษาไทย

3. บทบาทครู

- 3.1 ศึกษาวิธีการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์
- 3.2 ศึกษาจุดประสงค์ คำชี้แจง และรายละเอียดต่างๆ ของชุดฝึกแต่ละชุดอย่างละเอียด
- 3.3 อธิบายและสาธิตวิธีการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยที่ถูกต้องตามที่ระบุในคำชี้แจงของแต่ละชุดฝึก
- 3.4 สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิด ขณะกำลังฝึกอ่านออกเสียง
- 3.5 บันทึกพฤติกรรมและพัฒนาการของนักเรียน รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้แบบฝึก
- 3.6 เสริมแรงให้นักเรียนมีกำลังใจในการร่วมกิจกรรมการฝึก และตั้งใจฝึกฝนจนสามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจน ด้วยการให้รางวัลหรือคำชมเชย

4. บทบาทนักเรียน

- 4.1 ศึกษาจุดประสงค์และคำชี้แจงของชุดฝึกแต่ละชุดอย่างละเอียด
- 4.2 ตั้งใจฟังครูอธิบายและสาธิตวิธีการออกเสียงที่ถูกต้อง และพยายามแก้ไขการออกเสียงของตนให้ถูกต้องตามที่ครูแนะนำ

4.3 หลังจากได้รับการฝึกในคาบเรียนแล้ว ควรฝึกทบทวนเมื่อมีเวลาว่าง เพื่อให้อ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว จนเป็นทักษะ

5. แนวทางการใช้แบบฝึก

แนวทางการใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยฯ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

5.1 ระยะก่อนดำเนินการฝึก

ปฐมนิเทศนักเรียน โดยให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของภาษาไทยมาตรฐานที่มีต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน รวมถึงความสำคัญของการออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน

5.2 ระยะดำเนินการฝึก

ดำเนินการฝึกโดยใช้กระบวนการฝึกทักษะปฏิบัติของ Dave (1970) และเทคนิคปฏิบัติกลุ่ม ปฏิบัติคู่ และปฏิบัติเดี่ยว (team - pair - solo) ในขั้นตอนการฝึกอ่านออกเสียงของนักเรียน ดังนี้

ขั้นตอนที่	กิจกรรม	เวลาที่ใช้โดยประมาณ (1 ชั่วโมง)
1 การเลียนแบบ (Imitation)	ให้นักเรียนรับรู้วิธีการออกเสียงที่ถูกต้อง โดยสังเกตการสาธิตและฟังคำอธิบายของครู ประกอบกับการสังเกตจากภาพแสดงการออกเสียงที่กำหนดให้ในแต่ละชุดฝึก	5 นาที
2 การปฏิบัติตามคำสั่ง (Manipulation)	ให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน โดยปฏิบัติตามคำชี้แจงที่ระบุไว้ในแต่ละชุดฝึก	5 นาที
3 การปฏิบัติอย่างถูกต้อง (Precision)	ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงเป็นกลุ่ม ครูสังเกตพฤติกรรมและให้คำแนะนำ จนสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง	10 นาที
4 การแสดงทักษะปฏิบัติ (Articulation)	ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงเป็นคู่ จนสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และมั่นใจมากขึ้น แล้วอ่านให้ครูฟังทีละคู่ โดยอ่านพร้อมกัน หรืออ่านทีละคน	20 นาที
5 การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization)	ให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ครูฟังทีละคน ครูบันทึกคะแนนและพฤติกรรมกรอ่านออกเสียงของนักเรียน	20 นาที

หมายเหตุ ก่อนเริ่มฝึกชุดฝึกถัดไป ให้นักเรียนฝึกอ่านทบทวนชุดที่ได้ฝึกไปแล้วก่อนทุกครั้ง

5.3 ระยะเวลาหลังดำเนินการฝึก

5.3.1 ครูนำนักเรียนอภิปรายประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้อง แล้วช่วยกันสรุป

5.3.2 ครูรายงานคะแนนพัฒนาการด้านการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนหลังได้รับการฝึกให้นักเรียนทราบเป็นรายบุคคล

ชุดฝึกที่ 1

ฝึกอ่านออกเสียงสระอู [u:]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระอู

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระอูได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงสระอูที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงสระอู และสังเกตลักษณะของปากขณะออกเสียง จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะของปากให้เหมือนครู

1	อู - อู	อู - อู	อู - อู	อู - อู
2	อู อู อู	อู อู อู	อู อู อู	อู อู อู
3	ปู - ปู	ปู - ปู	ปู - ปู	ปู - ปู
4	ปู ปู ปู	ปู ปู ปู	ปู ปู ปู	ปู ปู ปู
5	ตู - ตู	ตู - ตู	ตู - ตู	ตู - ตู
6	ตู ตู ตู	ตู ตู ตู	ตู ตู ตู	ตู ตู ตู
7	ชู - ชู	ชู - ชู	ชู - ชู	ชู - ชู
8	ชู ชู ชู	ชู ชู ชู	ชู ชู ชู	ชู ชู ชู
9	คู - คู	คู - คู	คู - คู	คู - คู
10	คู คู คู	คู คู คู	คู คู คู	คู คู คู

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงสระอุ โดยใช้สระอุเป็นแนวเทียบในการออกเสียง เนื่องจากการออกเสียงสระอุ ริมฝีปากจะมีลักษณะทอกลม (rounded) ใช้ลิ้นส่วนหลัง ระดับลิ้นสูง เช่นเดียวกับการออกเสียงสระอู แตกต่างกันเพียงสระอูมีเสียงสั้น ส่วนสระอูมีเสียงยาว ดังนั้น จึงใช้สระอุ ซึ่งเป็นสระที่นักเรียนออกเสียงได้ถูกต้องอยู่แล้ว เป็นแนวเทียบในการฝึก และฝึกออกเสียงสระอู ร่วมกับพยัญชนะที่นักเรียนออกเสียงได้

ข้อเสนอแนะในการฝึก

หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงสระอุอย่างถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 2

ฝึกอ่านเทียบเสียงสระอู [u:] และสระโอ [o:]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระอู

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระโอ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระอูและสระโอได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงสระอูและสระโอ โดยบังคับลักษณะของปากขณะออกเสียงให้เหมือนกับภาพด้านบน

1. อู - โค

2. อู - โง

3. อู - โต

4. อู - โถ

5. อู - โพ

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

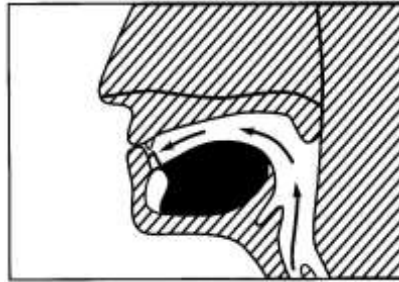
แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงคู่เทียบเสียงสระอุและสระโ ओ เนื่องจากการออกเสียงสระอุและสระโ ओ มีลักษณะคล้ายกัน คือ ริมฝีปากจะมีลักษณะห่อกลม (rounded) ใช้ลิ้นส่วนหลังมีเสียงยาว แต่ส่วนที่แตกต่างกัน คือ การออกเสียงสระอุ ใช้ระดับลิ้นสูง ส่วนการออกเสียงสระโ ओ ใช้ระดับลิ้นกลางสูง ซึ่งนักเรียนควรออกเสียงสระอุ และสระโ ओ ได้แตกต่างกัน แต่นักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงสระอุ เป็นสระโ ओ ดังนั้น จึงใช้สระโ ओ เป็นคู่เทียบเสียงในการฝึก

ข้อเสนอแนะในการฝึก

หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงสระอุและสระโ ओ ให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 3

ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ บ [b]

ลักษณะการเคลื่อนที่ของลมและอวัยวะในช่องปากที่ใช้ในการออกเสียงพยัญชนะ บ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ บ ได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงพยัญชนะ บ ที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงพยัญชนะ ป พร้อมดูภาพด้านบนประกอบ จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

1	ปา - บา	ปา - บา	ปา - บา	ปา - บา
2	ปา ปา ปา	บา บา บา	ปา ปา ปา	บา บา บา
3	ปี - ปี	ปี - ปี	ปี - ปี	ปี - ปี
4	ปี ปี ปี	ปี ปี ปี	ปี ปี ปี	ปี ปี ปี
5	เป - เบ	เป - เบ	เป - เบ	เป - เบ
6	เป เป เป	เบ เบ เบ	เป เป เป	เบ เบ เบ
7	โป - โบ	โป - โบ	โป - โบ	โป - โบ
8	โป โป โป	โบ โบ โบ	โป โป โป	โบ โบ โบ
9	ปู - บู	ปู - บู	ปู - บู	ปู - บู
10	ปู ปู ปู	บู บู บู	ปู ปู ปู	บู บู บู

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

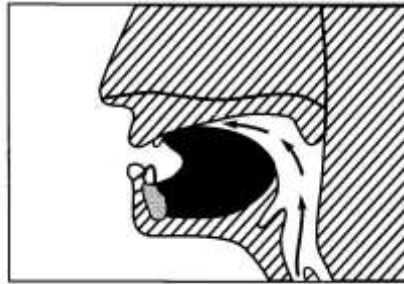
แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงพยัญชนะ บ โดยใช้พยัญชนะ ป เป็นแนวเทียบในการออกเสียง เนื่องจากพยัญชนะ ป เป็นพยัญชนะระเบิด เกิดที่ริมฝีปาก ไม่มีลม เช่นเดียวกับพยัญชนะ บ แตกต่างกันเพียงพยัญชนะ ป เป็นเสียงไม่ก้อง ส่วนพยัญชนะ บ เป็นเสียงก้อง ดังนั้นจึงใช้พยัญชนะ ป ซึ่งเป็นพยัญชนะที่นักเรียนออกเสียงได้ถูกต้องอยู่แล้ว เป็นแนวเทียบในการฝึก และฝึกออกเสียงพยัญชนะ บ ร่วมกับสระที่นักเรียนออกเสียงได้ โดยเริ่มจากสระอา ก่อน แล้วจึงค่อยฝึกร่วมกับสระที่ฝึกใหม่

ข้อเสนอแนะในการฝึก

หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงพยัญชนะ บ และพยัญชนะหรือสระที่ได้ฝึกมาแล้ว ให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 4

ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ด [d]

ลักษณะการเคลื่อนที่ของลมและอวัยวะในช่องปากที่ใช้ในการออกเสียงพยัญชนะ ด

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ ด ได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงพยัญชนะ ด ที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงพยัญชนะ ต พร้อมดูภาพด้านบนประกอบ จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

1	ดา - ดา	ดา - ดา	ดา - ดา	ดา - ดา
2	ตา ตา ตา	ดา ดา ดา	ตา ตา ตา	ดา ตา ตา
3	ดี - ดี	ดี - ดี	ดี - ดี	ดี - ดี
4	ตี ตี ตี	ดี ดี ดี	ตี ตี ตี	ดี ดี ดี
5	เต - เต	เต - เต	เต - เต	เต - เต
6	เต เต เต	เด เด เด	เต เต เต	เด เต เต
7	โต - โต	โต - โต	โต - โต	โต - โต
8	โต โต โต	โด โด โด	โต โต โต	โด โต โต
9	ดู - ดู	ดู - ดู	ดู - ดู	ดู - ดู
10	ดู ดู ดู	ดู ดู ดู	ดู ดู ดู	ดู ดู ดู

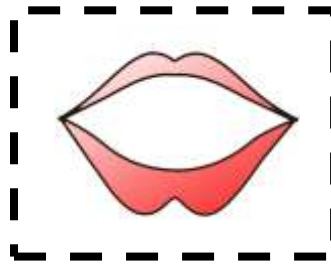
ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงพยัญชนะ ด โดยใช้พยัญชนะ ต เป็นแนวเทียบในการออกเสียง เนื่องจากพยัญชนะ ต เป็นพยัญชนะระเบิด เกิดที่ฟันและปุ่มเหงือก ไม่มีลม เช่นเดียวกับพยัญชนะ ด แตกต่างกันเพียงพยัญชนะ ต เป็นเสียงไม่ก้อง ส่วนพยัญชนะ ด เป็นเสียงก้อง ดังนั้น จึงใช้พยัญชนะ ต ซึ่งเป็นพยัญชนะที่นักเรียนออกเสียงได้ถูกต้องอยู่แล้ว เป็นแนวเทียบในการฝึก และฝึกออกเสียงพยัญชนะ ด ร่วมกับสระที่นักเรียนออกเสียงได้ โดยเริ่มจากสระอา ก่อน แล้วจึงค่อยฝึกร่วมกับสระที่ฝึกใหม่

ข้อเสนอแนะในการฝึก

หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงพยัญชนะ ด และพยัญชนะหรือสระที่ได้ฝึกมาแล้ว ให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 5
ฝึกอ่านออกเสียงสระแอ [ɛ:]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระแอ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระแอได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงสระแอที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงสระเอ และสังเกตลักษณะของปากขณะออกเสียง จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะของปากให้เหมือนครู

1	เอ - แอ	เอ - แอ	เอ - แอ	เอ - แอ
2	เอ เอ เอ	แอ แอ แอ	เอ เอ เอ	แอ แอ แอ
3	เป - แป	เป - แป	เป - แป	เป - แป
4	เป เป เป	แป แป แป	เป เป เป	แป แป แป
5	เต - ต่	เต - ต่	เต - ต่	เต - ต่
6	เต เต เต	ต่ ต่ ต่	เต เต เต	ต่ ต่ ต่
7	เบ - แบ	เบ - แบ	เบ - แบ	เบ - แบ
8	เบ เบ เบ	แบ แบ แบ	เบ เบ เบ	แบ แบ แบ
9	เด - ด่	เด - ด่	เด - ด่	เด - ด่
10	เด เด เด	ด่ ด่ ด่	เด เด เด	ด่ ด่ ด่

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

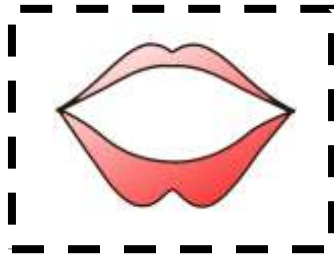
แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงสระเอ โดยใช้สระเอเป็นแนวเทียบในการออกเสียง เนื่องจากการออกเสียงสระเอ ริมฝีปากจะมีลักษณะรี (unrounded) ใช้ลิ้นส่วนหน้า มีเสียงยาว เช่นเดียวกับการออกเสียงสระแอ แตกต่างกันเพียงสระเอ ระดับลิ้นกลางสูง ส่วนสระแอ ระดับลิ้นกลางต่ำ ดังนั้น จึงใช้สระเอ ซึ่งเป็นสระที่นักเรียนออกเสียงได้ถูกต้องอยู่แล้ว เป็นแนวเทียบในการฝึก และฝึกออกเสียงสระแอร่วมกับพยัญชนะที่นักเรียนออกเสียงได้ก่อน แล้วจึงฝึกร่วมกับพยัญชนะที่ฝึกใหม่

ข้อเสนอแนะในการฝึก

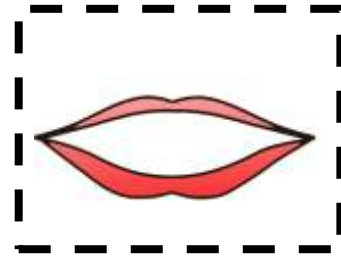
หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงสระแอ และพยัญชนะหรือสระที่ได้ฝึกมาแล้ว ให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 6

ฝึกอ่านเทียบเสียงสระแอ [ɛ:] และสระเอ [e:]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระแอ

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระเอ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระแอและสระเอได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงสระแอและสระเอ โดยบังคับลักษณะของปากขณะออกเสียงให้เหมือนกับภาพด้านบน

1. แฉ - ฉ

3. แท - เท

2. แก - เก

4. แพ - เพ

5. แช - เช

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงคู่เทียบเสียงสระแอะและสระเอ เนื่องจากการออกเสียงสระแอะและสระเอ มีลักษณะคล้ายกัน คือ ริมฝีปากจะมีลักษณะรี (unrounded) ใช้ลิ้นส่วนหน้ามีเสียงยาว แต่ส่วนที่แตกต่างกัน คือ การออกเสียงสระแอะ ใช้ระดับลิ้นกลางต่ำ ส่วนการออกเสียงสระเอ ใช้ระดับลิ้นกลางสูง ซึ่งนักเรียนควรออกเสียงสระแอะและสระเอได้แตกต่างกัน แต่นักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงสระแอะเป็นสระเอ ดังนั้น จึงใช้สระเอเป็นคู่เทียบเสียงในการฝึก

ข้อเสนอแนะในการฝึก

หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงสระแอะ และสระเอให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 7

ฝึกอ่านออกเสียงสระอ [ว:]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระอ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระอได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงสระอที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงสระเอะ และสังเกตลักษณะของปากขณะออกเสียง จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะของปากให้เหมือนครู

1	เอะ - ออ	เอะ - ออ	เอะ - ออ	เอะ - ออ
2	เอะ เอะ เอะ	ออ ออ ออ	เอะ เอะ เอะ	ออ ออ ออ
3	เพาะ - พอ	เพาะ - พอ	เพาะ - พอ	เพาะ - พอ
4	เพาะ เพาะ เพาะ	พอ พอ พอ	เพาะ เพาะ เพาะ	พอ พอ พอ
5	เทาะ - ทอ	เทาะ - ทอ	เทาะ - ทอ	เทาะ - ทอ
6	เทาะ เทาะ เทาะ	ทอ ทอ ทอ	เทาะ เทาะ เทาะ	ทอ ทอ ทอ
7	เบาะ - บอ	เบาะ - บอ	เบาะ - บอ	เบาะ - บอ
8	เบาะ เบาะ เบาะ	บอ บอ บอ	เบาะ เบาะ เบาะ	บอ บอ บอ
9	เดาะ - ดอ	เดาะ - ดอ	เดาะ - ดอ	เดาะ - ดอ
10	เดาะ เดาะ เดาะ	ดอ ดอ ดอ	เดาะ เดาะ เดาะ	ดอ ดอ ดอ

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงสระออ โดยใช้สระเอาะเป็นแนวเทียบในการออกเสียง เนื่องจากการออกเสียงสระเอาะ ริมฝีปากจะมีลักษณะห่อกลม (rounded) ใช้ลิ้นส่วนหลัง ระดับลิ้นกลางต่ำเช่นเดียวกับการออกเสียงสระออ แตกต่างกันเพียงสระเอาะมีเสียงสั้น ส่วนสระออมีเสียงยาว ดังนั้น จึงใช้สระเอาะ ซึ่งเป็นสระที่นักเรียนออกเสียงได้ถูกต้องอยู่แล้ว เป็นแนวเทียบในการฝึก โดยฝึกออกเสียงสระออร่วมกับพยัญชนะที่นักเรียนออกเสียงได้ก่อน แล้วจึงฝึกร่วมกับพยัญชนะที่ได้ฝึกมาแล้ว

ข้อเสนอแนะในการฝึก

หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงสระออ และพยัญชนะหรือสระที่ได้ฝึกมาแล้ว ให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 8

ฝึกอ่านเทียบเสียงสระอ [ว:] และสระโอ [อ:]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระอ

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระโอ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระอและสระโอได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงสระอและสระโอ โดยบังคับลักษณะของปากขณะออกเสียงให้เหมือนกับภาพด้านบน

1. ตอ - โต

3. พอ - โพอ

2. งอ - โง

4. คอ - โค

5. ขอ - โขอ

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

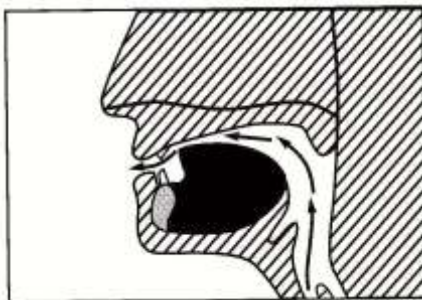
แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงคู่เทียบเสียงสระอและสระโ เนื่องจากการออกเสียงสระอและสระโ มีลักษณะคล้ายกัน คือ ริมฝีปากจะมีลักษณะห่อกลม (rounded) ใช้ลิ้นส่วนหลังมีเสียงยาว แต่ส่วนที่แตกต่างกัน คือ การออกเสียงสระอ ใช้ระดับลิ้นกลางต่ำ ส่วนการออกเสียงสระโ ใช้ระดับลิ้นกลางสูง ซึ่งนักเรียนควรออกเสียงสระอและสระโได้แตกต่างกัน แต่นักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงสระอเป็นสระโ ดังนั้น จึงใช้สระโเป็นคู่เทียบเสียงในการฝึก

ข้อเสนอแนะในการฝึก

หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงสระอ และสระโให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 9

ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ส ซ [s]

ลักษณะการเคลื่อนที่ของลมและอวัยวะในช่องปากที่ใช้ในการออกเสียง ส ซ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ ส ซ ได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงพยัญชนะ ส ซ ที่ถูกต้อง พร้อมดูภาพ
ด้านบนประกอบ จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

1	ซา ซา ซา	ซา ซา ซา	ซา ซา ซา	ซา ซา ซา
2	สา สา สา	สา สา สา	สา สา สา	สา สา สา
3	ซี ซี ซี	ซี ซี ซี	ซี ซี ซี	ซี ซี ซี
4	ลี ลี ลี	ลี ลี ลี	ลี ลี ลี	ลี ลี ลี
5	ซู ซู ซู	ซู ซู ซู	ซู ซู ซู	ซู ซู ซู
6	สุ สุ สุ	สุ สุ สุ	สุ สุ สุ	สุ สุ สุ
7	แซ แซ แซ	แซ แซ แซ	แซ แซ แซ	แซ แซ แซ
8	แส แส แส	แส แส แส	แส แส แส	แส แส แส
9	ซอ ซอ ซอ	ซอ ซอ ซอ	ซอ ซอ ซอ	ซอ ซอ ซอ
10	สอ สอ สอ	สอ สอ สอ	สอ สอ สอ	สอ สอ สอ

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงพยัญชนะ ส ซ ซึ่งเป็นพยัญชนะเสียดแทรก เกิดที่ฟันและปุ่มเหงือก โดยฝึกออกเสียงพยัญชนะ ส ซ ร่วมกับสระที่นักเรียนออกเสียงได้ และเริ่มจากสระอา ก่อน แล้วจึงค่อยฝึกร่วมกับสระที่ฝึกใหม่

ข้อเสนอแนะในการฝึก

หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงพยัญชนะ ส ซ และพยัญชนะหรือสระที่ได้ฝึกมาแล้ว ให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 10

ฝึกอ่านเทียบเสียงพยัญชนะ ส ซ [s]

และพยัญชนะ ฉ ช [ch]

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ ส ซ และพยัญชนะ ฉ ช ได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงพยัญชนะ ส ซ และพยัญชนะ ฉ ช โดยบังคับบ่งลักษณะการออกเสียงให้เหมือนกับที่ได้ฝึกมาแล้ว

1. ซา - ซา

3. ชื่อ - ชื่อ

2. สี่ - สี่

4. เสื่อ - เสื่อ

5. แส้ - แส้

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

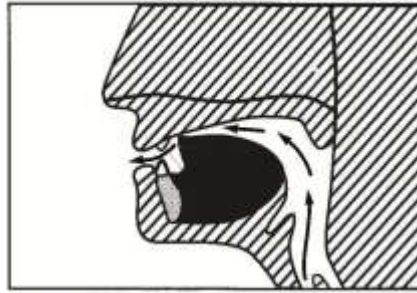
แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงคู่เทียบเสียงพยัญชนะ ส ซ และพยัญชนะ ฉ ช เนื่องจากพยัญชนะ ส ซ เป็นพยัญชนะเสียดแทรก เกิดที่ฟันและปุ่มเหงือก ส่วนพยัญชนะ ฉ ช เป็นพยัญชนะระเบิด เกิดที่เพดานแข็ง ซึ่งนักเรียนควรออกเสียงพยัญชนะ ส ซ และพยัญชนะ ฉ ช ได้แตกต่างกัน แต่นักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงพยัญชนะ ส ซ เป็นพยัญชนะ ฉ ช ดังนั้น จึงใช้พยัญชนะ ฉ ช เป็นคู่เทียบเสียงในการฝึก

ข้อเสนอแนะในการฝึก

หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงพยัญชนะ ส ซ และพยัญชนะ ฉ ช ให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 11

ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะ ร [r]

ลักษณะการเคลื่อนที่ของลมและอวัยวะในช่องปากที่ใช้ในการออกเสียง ร

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ ร ได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงพยัญชนะ ร ที่ถูกต้อง พร้อมดูภาพ
ด้านบนประกอบ จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

1	รา รา รา	รา รา รา	รา รา รา	รา รา รา
2	รี รี รี	รี รี รี	รี รี รี	รี รี รี
3	รุ รุ รุ	รุ รุ รุ	รุ รุ รุ	รุ รุ รุ
4	แร แร แร	แร แร แร	แร แร แร	แร แร แร
5	รอ รอ รอ	รอ รอ รอ	รอ รอ รอ	รอ รอ รอ
6	ปรา ปรา ปรา	ปรา ปรา ปรา	ปรา ปรา ปรา	ปรา ปรา ปรา
7	ตรี ตรี ตรี	ตรี ตรี ตรี	ตรี ตรี ตรี	ตรี ตรี ตรี
8	ครู ครู ครู	ครู ครู ครู	ครู ครู ครู	ครู ครู ครู
9	แพร แพร แพร	แพร แพร แพร	แพร แพร แพร	แพร แพร แพร
10	กรอ กรอ กรอ	กรอ กรอ กรอ	กรอ กรอ กรอ	กรอ กรอ กรอ

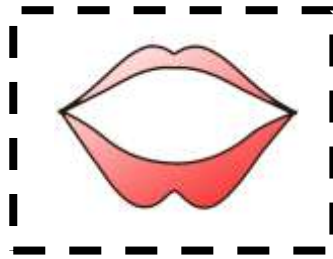
ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงพยัญชนะ ร ซึ่งเสียง ร [r] ในภาษาไทยที่พบในประชากรส่วนใหญ่ เป็นลักษณะเสียงลิ้นสะบัด (flap) ฐานกรณ์ฟันและปุ่มเหงือก โดยฝึกออกเสียงพยัญชนะ ร ร่วมกับสระที่นักเรียนออกเสียงได้ และเริ่มจากสระอา ก่อน แล้วจึงค่อยฝึกร่วมกับสระที่ฝึกใหม่ และร่วมกับพยัญชนะอื่นๆ

ข้อเสนอแนะในการฝึก

หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงพยัญชนะ ร และพยัญชนะหรือสระที่ได้ฝึกมาแล้ว ให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 12
ฝึกอ่านออกเสียงสระแอะ [ɛ]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระแอะ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระแอะได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงสระแอะที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงสระแอ และสังเกตลักษณะของปากขณะออกเสียง จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะของปากให้เหมือนครู

1	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ
2	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ
3	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ
4	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ
5	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ
6	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ
7	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ
8	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ
9	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ	แอะ - แอะ
10	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ	แอะ แอะ แอะ

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงสระแอะ โดยใช้สระแอะเป็นแนวเทียบในการออกเสียง เนื่องจากการออกเสียงสระแอะ ริมฝีปากจะมีลักษณะรี (unrounded) ใช้ลิ้นส่วนหน้า ระดับลิ้นกลางต่ำ เช่นเดียวกับการออกเสียงสระแอะ แตกต่างกันเพียงสระแอะมีเสียงยาว ส่วนสระแอะมีเสียงสั้น ดังนั้น จึงใช้สระแอะซึ่งเป็นสระที่นักเรียนได้ฝึกมาแล้ว เป็นแนวเทียบในการฝึก โดยฝึกออกเสียงสระแอะร่วมกับพยัญชนะที่นักเรียนออกเสียงได้ก่อน แล้วจึงฝึกร่วมกับพยัญชนะที่ฝึกใหม่

ข้อเสนอแนะในการฝึก

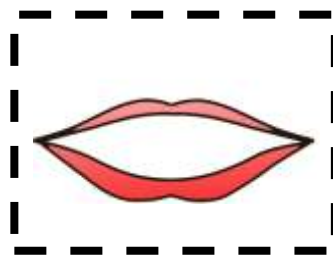
หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงสระแอะ และพยัญชนะหรือสระที่ได้ฝึกมาแล้ว ให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 13

ฝึกอ่านเทียบเสียงสระแอะ [ɛ] และสระอะ [e]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระแอะ

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระอะ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระแอะและสระอะได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงสระแอะและสระอะ โดยบังคับลักษณะของปากขณะออกเสียงให้เหมือนกับภาพด้านบน

1. แปะ - เปะ

3. เตะ - ตะ

2. และ - เละ

4. แพะ - เพะ

5. แบะ - เบะ

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงคู่เทียบเสียงสระแอะและสระเอะ เนื่องจากการออกเสียงสระแอะและสระเอะ มีลักษณะคล้ายกัน คือ ริมฝีปากจะมีลักษณะรี (unrounded) ใช้ลิ้นส่วนหน้ามีเสียงสั้น แต่ส่วนที่แตกต่างกัน คือ การออกเสียงสระแอะ ใช้ระดับลิ้นกลางต่ำ ส่วนการออกเสียงสระเอะ ใช้ระดับลิ้นกลางสูง ซึ่งนักเรียนควรออกเสียงสระแอะและสระเอะได้แตกต่างกัน แต่นักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงสระแอะเป็นสระเอะ ดังนั้น จึงใช้สระเอะเป็นคู่เทียบเสียงในการฝึก

ข้อเสนอแนะในการฝึก

หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงสระแอะและสระเอะให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 14
ฝึกอ่านออกเสียงสระอี [ui]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระอี

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระอีได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงสระอีที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงสระอี และสังเกตลักษณะของปากขณะออกเสียง จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะของปากให้เหมือนครู

1	อี - อี	อี - อี	อี - อี	อี - อี
2	อี อี อี	อี อี อี	อี อี อี	อี อี อี
3	ป้อ - ปี	ป้อ - ปี	ป้อ - ปี	ป้อ - ปี
4	ป้อ ป้อ ป้อ	ปี้ ปี้ ปี้	ป้อ ป้อ ป้อ	ปี้ ปี้ ปี้
5	ด้อ - ดี	ด้อ - ดี	ด้อ - ดี	ด้อ - ดี
6	ด้อ ด้อ ด้อ	ดี้ ดี้ ดี้	ด้อ ด้อ ด้อ	ดี้ ดี้ ดี้
7	ล้อ - ลี	ล้อ - ลี	ล้อ - ลี	ล้อ - ลี
8	ล้อ ล้อ ล้อ	ลี้ ลี้ ลี้	ล้อ ล้อ ล้อ	ลี้ ลี้ ลี้
9	ร้อ - รี	ร้อ - รี	ร้อ - รี	ร้อ - รี
10	ร้อ ร้อ ร้อ	รี้ รี้ รี้	ร้อ ร้อ ร้อ	รี้ รี้ รี้

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงสระอี โดยใช้สระอีเป็นแนวเทียบในการออกเสียง เนื่องจากการออกเสียงสระอี ริมฝีปากจะมีลักษณะรี (unrounded) ใช้ลิ้นส่วนกลาง ระดับลิ้นสูง เช่นเดียวกับการออกเสียงสระอี แตกต่างกันเพียงสระอีมีเสียงยาว ส่วนสระอีมีเสียงสั้น ดังนั้น จึงใช้สระอีซึ่งเป็นสระที่นักเรียนออกเสียงได้ถูกต้องอยู่แล้ว เป็นแนวเทียบในการฝึก โดยฝึกออกเสียงสระอีร่วมกับพยัญชนะที่นักเรียนออกเสียงได้ก่อน แล้วจึงฝึกร่วมกับพยัญชนะที่ฝึกใหม่

ข้อเสนอแนะในการฝึก

หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงสระอีและพยัญชนะหรือสระที่ได้ฝึกมาแล้ว ให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 15

ฝึกอ่านออกเสียงสระโอะ [o]

ลักษณะปากขณะออกเสียงสระโอะ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระโอะได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงสระโอะที่ถูกต้อง โดยเทียบจากการออกเสียงสระโอ และสังเกตลักษณะของปากขณะออกเสียง จากนั้นฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะของปากให้เหมือนครู

1	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ
2	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ
3	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ
4	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ
5	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ
6	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ
7	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ
8	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ
9	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ	โอะ - โอะ
10	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ	โอะ โอะ โอะ

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงสระโอะ โดยใช้สระโอะเป็นแนวเทียบในการออกเสียง เนื่องจากการออกเสียงสระโอะ ริมฝีปากจะมีลักษณะห่อกลม (rounded) ใช้ลิ้นส่วนหลัง ระดับลิ้นกลางสูงเช่นเดียวกับการออกเสียงสระโอะ แตกต่างกันเพียงสระโอะมีเสียงยาว ส่วนสระโอะมีเสียงสั้น ดังนั้น จึงใช้สระโอะซึ่งเป็นสระที่นักเรียนออกเสียงได้ถูกต้องอยู่แล้ว เป็นแนวเทียบในการฝึก โดยฝึกออกเสียงสระโอะร่วมกับพยัญชนะที่นักเรียนออกเสียงได้ก่อน แล้วจึงฝึกร่วมกับพยัญชนะที่ได้ฝึกมาแล้ว

ข้อเสนอแนะในการฝึก

หากนักเรียนออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ยังไม่ต้องแก้ไขในชุดฝึกนี้ ให้เน้นเฉพาะการออกเสียงสระโอะ และพยัญชนะหรือสระที่ได้ฝึกมาแล้ว ให้ถูกต้องชัดเจนเท่านั้น

ชุดฝึกที่ 16
ฝึกอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรีได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรีที่ถูกต้อง จากนั้นอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

เสียงวรรณยุกต์เอก

1	ป่า	ป่า	ต่ำ	สำ
2	ปู่	ชู	สู่	อยู่
3	แก่	แต่	แต่	เส้
4	ก่อ	บ่อ	ถ่อ	ส่อ
5	แกะ	แบะ	แตะ	แฉะ
6	บ้าง	ต่าง	ห่าง	อย่าง
7	ชุด	буд	คุด	สูด
8	แหวก	แบก	แขก	แตก
9	หนึ่ง	หึ่ง	ฝั่ง	อึ้ง
10	กก	บก	ดก	สก

เสียงวรรณยุกต์ตรี

1	ฟ้า	คำ	ม้า	ข้า
2	ละ	คู่	ตู้	ซู
3	ลือ	คือ	ท้อ	พ้อ
4	แม่	แพ	แท้	แร่
5	และ	ทะ	คะ	พะ
6	นัก	รัก	ซัก	มัก
7	ห้อง	ร้อง	ฮ่อง	พ้อง
8	พบ	รบ	งบ	ชบ
9	นก	ยก	รก	ชก
10	น้อย	ย้อย	ซ้อย	คล้อย

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี ซึ่งลักษณะของเสียงวรรณยุกต์เอกเป็นเสียงกตกต่ำ ส่วนลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ตรีเป็นเสียงขึ้นสูง ดังนั้น จึงนำวรรณยุกต์เอกและตรีมาฝึกในชุดฝึกเดียวกัน เพราะเป็นเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะตรงกันข้าม โดยเริ่มฝึกพยางค์เปิดก่อนพยางค์ปิด

ข้อเสนอแนะในการฝึก

ควรเน้นการออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรีให้ถูกต้อง และพยายามออกเสียงอื่นๆ ที่ได้ฝึกไปแล้วให้ถูกต้องชัดเจนอยู่เสมอ

ชุดฝึกที่ 17
ฝึกอ่านเทียบเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรีได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงคำแต่งคู่ให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะการออกเสียงให้เหมือนกับที่ได้ฝึกมาแล้ว

1. ข้า - คำ

3. ฟ้า - ฟ้ำ

2. ถ่อ - ท้อ

4. แผ่ - แพ้

5. ล้อ - ลื้อ

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงคู่เทียบเสียงวรรณยุกต์เอกและตรี ซึ่งลักษณะของเสียงวรรณยุกต์เอกเป็นเสียงกดต่ำ ส่วนลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ตรีเป็นเสียงขึ้นสูง เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความแตกต่างของลักษณะเสียงวรรณยุกต์เอกและตรีได้ชัดเจนขึ้น จึงนำวรรณยุกต์เอกและตรีที่มีลักษณะเสียงตรงกันข้าม มาเป็นคู่เทียบเสียงในการฝึก

ข้อเสนอแนะในการฝึก

ควรเน้นการออกเสียงวรรณยุกต์เอกและตรีให้ถูกต้อง และพยายามออกเสียงอื่นๆ ที่ได้ฝึกไปแล้วให้ถูกต้องชัดเจนอยู่เสมอ

ชุดฝึกที่ 18

ฝึกอ่านออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวาได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง ฟังครูอธิบายและสาธิตการออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวาที่ถูกต้อง จากนั้นอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

เสียงวรรณยุกต์โท

1	บ้า	บ้า	กล้า	หล้า
2	นี่	ที่	พี่	คี่
3	เอ๊ะ	กู่	ผู้	อู่
4	แก้	แต่	แระ	เส้
5	พ่อ	ท้อ	ซ้อ	ล่อ
6	ตัน	ก้น	ปล้น	ชัน
7	แป้ง	แจ้ง	แกล้ง	แห้ง
8	ลีน	ตั้น	ชึ้น	ปึ้น
9	จ้อง	ห้อง	ก้อง	ร้อง
10	ชิ่ง	ทิ่ง	ฟิ่ง	บิ่ง

เสียงวรรณยุกต์จัตวา

1	ขา	หา	ผา	สา
2	ดู	หู	หนู	หมู
3	แก	แจ	แช	แห
4	โถ	โซ	โผ	โห้
5	หลอ	สอ	ขอ	หอ
6	หลัง	ถ้ง	ข้ง	ห้วง
7	สูง	ฝูง	ลุง	หุง
8	แสน	แผน	แขน	แกน
9	ผม	สม	ทม	ขม
10	ผอง	ของ	สอง	หมอง

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา ซึ่งลักษณะของเสียงวรรณยุกต์โทเป็นเสียงสูง-ตก ส่วนลักษณะของเสียงวรรณยุกต์จัตวาเป็นเสียงต่ำ-ขึ้น ดังนั้น จึงนำวรรณยุกต์โทและจัตวามาฝึกในชุดฝึกเดียวกัน เพราะเป็นเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะตรงกันข้าม โดยเริ่มฝึกพยางค์เปิดก่อนพยางค์ปิด

ข้อเสนอแนะในการฝึก

ควรเน้นการออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวาให้ถูกต้อง และควรพยายามออกเสียงอื่นๆ ที่ได้ฝึกไปแล้วให้ถูกต้องชัดเจนอยู่เสมอ

ชุดฝึกที่ 19
ฝึกอ่านเทียบเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวาได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงคำแต่งคู่ให้ถูกต้องชัดเจน โดยบังคับลักษณะการออกเสียงให้เหมือนกับที่ได้ฝึกมาแล้ว

1. ข้า - ขา

3. ส้ม - สม

2. โล้ - โหล

4. แห้ - แหว

5. หม้อ - หมอ

ความรู้ทางสัทศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงคู่เทียบเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวา ซึ่งลักษณะของเสียงวรรณยุกต์โทเป็นเสียงสูง-ตก ส่วนลักษณะของเสียงวรรณยุกต์จัตวาเป็นเสียงต่ำ-ขึ้น เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจความแตกต่างของลักษณะเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวาได้ชัดเจนขึ้น จึงนำวรรณยุกต์โทและจัตวาที่มีลักษณะเสียงตรงกันข้าม มาเป็นคู่เทียบเสียงในการฝึก

ข้อเสนอแนะในการฝึก

ควรเน้นการออกเสียงวรรณยุกต์โทและจัตวาให้ถูกต้อง และพยายามออกเสียงอื่นๆ ที่ได้ฝึกไปแล้วให้ถูกต้องชัดเจนอยู่เสมอ

ชุดฝึกที่ 20
ฝึกอ่านออกเสียงประโยคและข้อความ

กิจกรรมที่ 1 ฝึกอ่านออกเสียงประโยค

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงประโยคที่ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงประโยคให้ถูกต้องชัดเจน ตามลักษณะการออกเสียงที่ได้ฝึกมาแล้ว

1. แมวตัวโตวิ่งไล่จับหนูตัวเล็ก

2. ส้มจุกนั่งปั้นหม้ออย่างตั้งใจ

3. แกะสีฟ้าตัวหนึ่งแสนน่ารัก

4. แม่นกกำลังหาอาหารไปให้ลูก

5. พ่อซื้อตุ๊กตาหมีตัวใหม่ให้น้อง

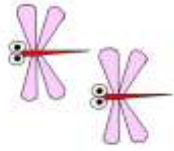
6. กล้วยเป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่มีประโยชน์

7. สมชายไปโรงเรียนทุกวัน

8. กระดูกเป็นอาหารโปรดของสุนัข

9. แมลงปอสองตัวบินเล่นลมบนท้องฟ้า

10. ลิงน้อยขึ้นต้นมะพร้าวได้เร็วไว

กิจกรรมที่ 2 ฝึกอ่านออกเสียงข้อความ

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงข้อความที่ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนได้ถูกต้องชัดเจน

คำชี้แจง อ่านออกเสียงข้อความให้ถูกต้องชัดเจน ตามลักษณะการออกเสียงที่ได้ฝึกมาแล้ว

บ้านสีเขียว

เช้าวันนี้อากาศดี ฉันเดินเล่นไปจนถึงท้ายหมู่บ้าน พบบ้านสีเขียวหลังหนึ่ง สวยงามมาก รอบตัวบ้านนั้นร่มรื่น มีต้นไม้ใหญ่ที่ช่วยบังแดดได้เป็นอย่างดี นกที่เกาะบน ต้นไม้ส่งเสียงร้องอย่างน่าฟัง หลังบ้านติดกับบึงน้ำขนาดใหญ่ และมีฝูงปลาแหวกว่ายเล่นน้ำ กันอย่างมีความสุข ใกล้เคียงนั้น มีแปลงผักสวนครัวที่ผู้เป็นเจ้าของปลูกไว้ ช่างเป็นบ้านที่น่าอยู่เสียจริง อยากรู้จ้ังว่าเจ้าของคือใคร

ความรู้ทางศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แบบฝึกชุดนี้เป็นการฝึกการออกเสียงประโยคและข้อความที่ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะสระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียน ให้ถูกต้องชัดเจนตามลักษณะการออกเสียงที่ได้ฝึกมาแล้ว โดยฝึกอ่านเป็นประโยคก่อน จากนั้นจึงฝึกอ่านข้อความ

ข้อเสนอแนะในการฝึก

นักเรียนควรออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนได้อย่างถูกต้องชัดเจน คล่องแคล่ว และเป็นธรรมชาติ

ภาคผนวก ฉ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS

ผลการวิเคราะห์คะแนนความสามารถในการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียน

T-Test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	PRE	18.25	20	3.370	.754
	POST	36.85	20	4.626	1.034

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	PRE & POST	20	.793	.000

Paired Samples Test

		Paired Differences				t	df	Sig. (2-tailed)	
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower				Upper
Pair 1	PRE - POST	-18.60	2.836	.634	-19.93	-17.27	-29.332	19	.000

ผลการวิเคราะห์คะแนนเจตคติต่อการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียน

T-Test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	PRE	85.80	20	14.888	3.329
	POST	118.70	20	10.291	2.301

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	PRE & POST	20	.696	.001

Paired Samples Test

		Paired Differences				t	df	Sig. (2-tailed)	
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower				Upper
Pair 1	PRE - POST	-32.90	10.686	2.390	-37.90	-27.90	-13.768	19	.000

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปาริฉัตร พลสมบัติ เกิดเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2531 ณ จังหวัดศรีสะเกษ สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2553 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2554